

แนวทางการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม
อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
GUIDELINES FOR INTERPRETATION OF BAN LAEM COMMUNITY TOURISM
ATTRACTIONS IN BANG PLAMA DISTRICT, SUPHANBURI PROVINCE

อรัญญา ดุเบย์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2563

แนวทางการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม
อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ
คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

GUIDELINES FOR INTERPRETATION OF BAN LAEM COMMUNITY TOURISM
ATTRactions IN BANG PLAMA DISTRICT, SUPHANBURI PROVINCE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF ARTS
(M.A. (Integrated Tourism Management))
Faculty of Environmental Culture and Ecotourism, Srinakharinwirot University
2020
Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
แนวทางการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม
อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
ของ
อรัญญา ดูเบย์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

.....ที่ปรึกษาหลัก	ประธาน
(อาจารย์ ดร.จุฑาธิปต์ จันทร์เอียด)	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ภา พงศ์พนรัตน์)
	กรรมการ
	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมลธิ์ เกียนวัฒนา)

ชื่อเรื่อง	แนวทางการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม
	อำเภอบางปลาหม้อ จังหวัดสุพรรณบุรี
ผู้วิจัย	อรัญญา คูเบย์
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2563
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. จุฑาธิปต์ จันทร์เอียด

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทรัพยากรการท่องเที่ยว เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย เพื่อศึกษาความต้องการของชุมชนต่อการสื่อความหมาย และเพื่อเสนอแนวทางการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาหม้อ จังหวัดสุพรรณบุรี การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 97 คน เลือกใช้วิธีการคัดเลือกตัวอย่างแบบสะดวก และการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสำรวจทรัพยากร ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่จำนวน 12 คน การเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยวิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง และใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัยวิเคราะห์เนื้อหา และผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า ผลการวิจัย พบว่า สิ่งควรมีเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อรูปแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ได้แก่ แผ่นพับแนะนำการท่องเที่ยวในชุมชน ป้ายสื่อความหมายและ QR Code จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 ส่วนด้านการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อรูปแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ตำบลบ้านแหลมตามหลักการสื่อความหมาย 7 ประการ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการเข้าถึงได้และสร้างความเข้าใจในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 ด้านความจริงแท้ดั้งเดิมในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 ด้านความยั่งยืนในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 ด้านการมีส่วนร่วมในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ซึ่งพบว่าทรัพยากรกิจกรรมที่มีความโดดเด่น ได้แก่ วัดสุขเกษม บ้านรูปหยกสีประจำวันเกิด และการล่องเรือไหว้พระชมธรรมชาติ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวความคิดหลักในการสื่อความหมายนำเสนอผ่านตัวอักษร ภาษาอังกฤษภายใต้คำว่า LEAM MODEL (L: Learning, E: Explain, A: Active Participate, M: Meaning) เพื่อเป็นแนวทางในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาหม้อ จังหวัดสุพรรณบุรีผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

คำสำคัญ : การสื่อความหมาย, แหล่งท่องเที่ยวชุมชน, ชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาหม้อ จังหวัดสุพรรณบุรี

Title	GUIDELINES FOR INTERPRETATION OF BAN LAEM COMMUNITY TOURISM ATTRactions IN BANG PLAMA DISTRICT, SUPHANBURI PROVINCE
Author	ARANYA DUBEY
Degree	MASTER OF ARTS
Academic Year	2020
Thesis Advisor	Jutatip Junead , Ph.D.

The objectives of this research are as follows: (1) to study tourist attraction activities and resources in the Ban Laem community in the Bang Pla Ma District of the Suphanburi Province; (2) to clearly understand tourist targets and community insights in order to develop effective communication plans and tools for Ban Laem tourist attractions; and (3) to propose an interpretation concept design to be publicly used in tourist attractions in Ban Laem community. This research is a mixed method research and conducted with qualitative and quantitative methods. The quantity method was a survey with 97 questionnaires by Thai tourist respondents. The sample size recruited with the convenient random method. The qualitative method was a focus group interview and in-depth interviews upon resources specified questions. The qualitative respondents were 12 stakeholders in the Ban Laem community. The research results were analyzed with the induction method, content analysis and used triangulation method to confirm the precision of the interview data. The research showed that the significant activity resources are a unique recreational activity. The uniquely attractive recreational activities in Ban Laem were Wat Suk Kasem, Baan Thoop Yok Birthday colour and the boat trip survey. The research results also show that 43 tourists accounted for 44.3% think the community should have communication tools as follows: (1) a tourist brochure consisting of recommended attractions and activities in the community and a touring map; (2) communication banners; and (3) a QR code. Regarding to the interpretation in community tourist attractions in Ban Laem, it was found that the respondents had opinions about the needs of tourists towards the format of interpreting in the community tourist attractions in Ban Laem according to the principles of interpreting 7 things at a high level as follows: Accessibility and building understanding of interpretation in community attractions the mean was 4.12. In terms of authenticity in interpreting the meaning in community tourist attractions the mean was 3.71. In terms of sustainability in interpretation in community tourist attractions the mean was 3.88. In terms of participation in interpretation in community tourist attractions the mean is 3.85. The researcher would like to propose communication model by using the main communication concept in the English alphabet. The English alphabet concept is known as the LEAM MODEL (L: Learning, E: Explain, A: Active Participate, M: Meaning). The LEAM Model can be used to develop recreational activities communication ideas and tools. This development will be a community co-operative activity for Ban Laem community in the Bang Pla Ma District of the Suphanburi Province.

Keyword : Interpretation, Community-Based Tourism, Ban Laem Community Bang Pla Ma District Suphanburi Province.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร. จุฑาธิปต์ จันทร์เอียด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่ามาให้ คำปรึกษาให้คำแนะนำ ตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการวิจัยครั้งนี้มาโดยตลอด ผู้วิจัย รู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ภา พงศ์พนรัตน์ ประธาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมสิทธิ์ เกียนวัฒนา อาจารย์ ดร.อังสุมาลิน จ้างงชอบ อาจารย์ ดร.อุษณีย์ วัชรไพศาลกุล อาจารย์ ดร.ชมพูนุท ภาณุมาศ กรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมสิทธิ์ เกียนวัฒนา อาจารย์ ดร.อังสุมาลิน จ้างงชอบ อาจารย์ ดร.อุษณีย์ วัชรไพศาลกุล อาจารย์ ดร.กิงกนก เสาวภาวงศ์ อาจารย์ ดร.ชมพูนุท ภาณุมาศ และอาจารย์ ดร.ณัฐพัชร์ มณีโรจน์ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ นักท่องเที่ยว ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้นำชุมชน ตำบลบ้านแหลมและผู้ที่เกี่ยวข้องในการให้สัมภาษณ์ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเป็นอย่างดีและเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน บุคลากรทุกท่าน พี่ ๆ และเพื่อน ๆ คณะ วัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่านที่ได้คอยช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อตรีเนตร ดูเบย์ คุณแม่มัมตา ดูเบย์ น้องสาว อาษรฐา ดูเบย์ น้องชายอุยาลา ดูเบย์ ครอบครัวดูเบย์ และญาติพี่น้องทุกท่านที่ได้อบรม สั่งสอน คอยสนับสนุนผู้วิจัย และผลักดันให้ประสบความสำเร็จ

อรัญญา ดูเบย์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
กลุ่มประชากร.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
1. บริบทพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม	6
2. แนวคิดทฤษฎีการท่องเที่ยว.....	8
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์.....	14
4. แนวคิดทฤษฎีด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน.....	15
5. แนวคิดทฤษฎีด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	20
6. แนวคิดทฤษฎีด้านพฤติกรรมนักท่องเที่ยว.....	23

7. แนวคิดทฤษฎีด้านการสื่อความหมาย.....	27
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	35
วิธีการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1: การศึกษาทรัพยากรในพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม และศึกษาความต้องการของชุมชนต่อการสื่อความหมายในชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลา ม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	35
วิธีการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2: การศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวใน แหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	37
วิธีการดำเนินการวิจัยระยะที่ 3: การประเมิน และปรับปรุงการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	41
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
ผลการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 : การศึกษาทรัพยากรในพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม และ ศึกษาความต้องการของชุมชนต่อการสื่อความหมาย ในชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบาง ปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	46
ผลการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 : การศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวใน แหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	78
ผลการดำเนินการวิจัยระยะที่ 3: การประเมิน และปรับปรุงการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	96
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	100
สรุปผลการวิจัย	100
สรุปผลการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 : การศึกษาทรัพยากรในพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม และศึกษาความต้องการของชุมชนต่อการสื่อความหมาย ในชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งเป็นขั้นตอนย่อยดังนี้.....	100
สรุปผลการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 : การศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของ นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัด สุพรรณบุรี.....	102

สรุปผลการดำเนินการวิจัยระยะที่ 3 : การประเมิน และปรับปรุงแนวทางในการสื่อ	
ความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัด	
สุพรรณบุรี.....	105
อภิปรายผล	106
ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	110
บรรณานุกรม	111
ภาคผนวก.....	114
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจเครื่องมือการวิจัย	115
ภาคผนวก ข จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์.....	117
ภาคผนวก ค เครื่องมือในการวิจัย	121
ประวัติผู้เขียน.....	132

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	78
ตาราง 2 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	79
ตาราง 3 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับการศึกษา.....	79
ตาราง 4 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม อาชีพหลักในปัจจุบัน	80
ตาราง 5 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม รายได้ต่อเดือน	80
ตาราง 6 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ยานพาหนะที่มาท่องเที่ยว	81
ตาราง 7 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการเดินทาง...	82
ตาราง 8 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จำแนกตามการเดินทางของท่านในครั้งนี้...	83
ตาราง 9 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จำแนกตามจำนวนผู้ร่วมเดินทาง	83
ตาราง 10 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จำแนกตามค่าใช้จ่ายของท่านในการเดินทาง ในครั้งนี้.....	84
ตาราง 11 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จำแนกตามประสบการณ์การมาเยือนชุมชน ตำบลบ้านแหลม	84
ตาราง 12 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จำแนกตามลักษณะการเลือกสถานที่ ท่องเที่ยวของท่านพิจารณาจากสิ่งใดเป็นอันดับแรก.....	85
ตาราง 13 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จำแนกตามช่องทางการรับทราบข้อมูลแหล่ง ท่องเที่ยวของชุมชนตำบลบ้านแหลม	86
ตาราง 14 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จำแนกตามสิ่งใดที่ทำให้ท่านต้องการ เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม	86
ตาราง 15 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จำแนกตามกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทใดที่ ท่านสนใจเข้าร่วมมากที่สุด	87

ตาราง 16 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมนักท่องเที่ยวก่อนการเดินทาง สิ่งใดที่ท่านคิดว่าชุมชนควรมีเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อรูปแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน 88

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวก่อนรูปแบบการสื่อความหมายตามหลักการสื่อความหมาย 7 ประการ 89

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวก่อนรูปแบบการสื่อความหมาย ด้านการเข้าถึงได้และสร้างความเข้าใจในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน 90

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวก่อนรูปแบบการสื่อความหมาย ด้านการเป็นแหล่งท่องเที่ยวในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน 91

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวก่อนรูปแบบการสื่อความหมาย ด้านเนื้อหาและขอบเขตในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน 92

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวก่อนรูปแบบการสื่อความหมาย ด้านความจริงแท้ดั้งเดิมในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน 93

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวก่อนรูปแบบการสื่อความหมาย ด้านความยั่งยืนในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน 94

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวก่อนรูปแบบการสื่อความหมาย ด้านการมีส่วนร่วมในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน 94

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวก่อนรูปแบบการสื่อความหมาย ด้านการวิจัย ประเมิน และฝึกอบรมในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน 95

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 แผนที่ตำบลบ้านแหลม	7
ภาพประกอบ 2 แม่น้ำท่าจีน	46
ภาพประกอบ 3 วัดสุขเกษม	48
ภาพประกอบ 4 วัดป่าพฤกษ์	50
ภาพประกอบ 5 วัดใหม่พิณสุวรรณ	52
ภาพประกอบ 6 งานประเพณีตักบาตรกลางน้ำ	54
ภาพประกอบ 7 งานแข่งขันเรือยาวประเพณี อำเภอบางปลาม้า	56
ภาพประกอบ 8 บ้านรูปหยกสีประจำวันเกิด	58
ภาพประกอบ 9 บ้านชาเตยหอมแม่อำพร	60
ภาพประกอบ 10 บ้านขนมสายบัว	62
ภาพประกอบ 11 บ้านขนมไทยโบราณ	64
ภาพประกอบ 12 บ้านนวดแผนโบราณ – บ้านลูกประคบ	66
ภาพประกอบ 13 บ้านถักตะกร้าไหมญี่ปุ่น	68
ภาพประกอบ 14 บ้านจักสานผักตบชวา	70
ภาพประกอบ 15 ล่องเรือไหว้พระ	71
ภาพประกอบ 16 แผนที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม รูปแบบออนไลน์	97
ภาพประกอบ 17 แผนที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม รูปแบบไฟล์	97
ภาพประกอบ 18 แผนที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม รูปแบบออนไลน์	98
ภาพประกอบ 19 แผ่นพับชุมชนตำบลบ้านแหลม รูปแบบไฟล์ (หน้า 1)	99
ภาพประกอบ 20 แผ่นพับชุมชนตำบลบ้านแหลม รูปแบบไฟล์ (หน้า 2)	99

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมหลักที่นำรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นลำดับต้น ๆ โดยเฉพาะเงินตราต่างประเทศที่ได้ถูกนำเข้ามาใช้จ่ายในระบบเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งตามปกติแล้ววิถีชีวิตของคนจะเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาอยู่แล้วขึ้นอยู่กับปัจจัยจากทั้งภายนอกและภายในมาเป็นตัวกระตุ้น เช่นเดียวกับการที่หากสังคมใดต้องการเปลี่ยนตัวเองจากสังคมเดิมตามปกติมาเป็นสังคมที่เปิดกว้างพร้อมรับการเจริญเติบโตของธุรกิจท่องเที่ยว สังคมนั้นก็จะต้องมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด เนื่องจากการธุรกิจการท่องเที่ยวเกี่ยวข้องกับธุรกิจหลายฝ่าย ผลของการท่องเที่ยวอาจไม่ได้ส่งผลต่อการทำให้วัฒนธรรมของท้องถิ่นต้องเปลี่ยนแปลงอย่างทันทีทันใด แต่จะเป็นการซึมซับอย่างช้า ๆ ต่อธุรกิจหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการท่องเที่ยวภาคต่าง ๆ ที่ต้องรับผิดชอบในวัฒนธรรมท้องถิ่นนั้น ๆ (ฉันทิช วรรณถนอม, 2560)

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญของโลกและยังรองรับด้านการท่องเที่ยวเชิงชุมชน โดยมีชุมชนที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards) หรือ “รางวัลกนิรี” การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2562) รางวัลสาขาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนมีทั้งหมด 10 ชุมชน ส่วนใหญ่แล้วเป็นชุมชนที่รับรางวัลมาแล้วอย่างต่อเนื่องและมีหนึ่งชุมชนที่ได้รับรางวัลกนิรีเป็นครั้งแรก มีทั้งทรัพยากรที่เป็นเอกลักษณ์และกิจกรรมที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย ได้แก่ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม (บ้านสวนแผ่นดินแม่) จังหวัดสุพรรณบุรี

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม (บ้านสวนแผ่นดินแม่) จังหวัดสุพรรณบุรี เป็น 1 ใน 10 ชุมชนที่ซึ่งได้รับรางวัลนี้ นอกจากนี้ตำบลบ้านแหลม ถูกกำหนดให้เป็นต้นแบบจากชุมชนทั่วประเทศ Village Tourism 4.0 ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ชุมชนบ้านแหลมเป็นชุมชนบ้านเรือนไทยติดแม่น้ำสุพรรณ การใช้วิถีชีวิตแบบ วิถีไทยกับสายน้ำ มีประวัติศาสตร์อันยาวนานและความน่าสนใจทางวัฒนธรรมบนเส้นทางมอญ มีประเพณีเด่นหนึ่งเดียวในภาคกลางฝั่งตะวันตก คือชักพระเล่นเพลงดักบาตรกลางน้ำซึ่งเป็นการรวมตัวกันของชาวชุมชนตำบลบ้านแหลมทั้ง 5 หมู่ จัดการท่องเที่ยวชุมชนโดยชุมชน ทำเป็นแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีประวัติศาสตร์วิถีชีวิตชุมชนริมแม่น้ำสุพรรณบุรี กำกับดูแลโดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยใช้บ้านสวนแผ่นดินแม่ วิถีไทยกับสายน้ำ เป็นศูนย์ประสานงานบริการนักท่องเที่ยว มีโฮมสเตย์

เรือนไทยริมน้ำที่ได้มาตรฐานไทย ชื่อไผ่ตาดุสิตโฮมสเตย์ มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นที่ได้รับอนุญาตจากกรมการท่องเที่ยว มีเรือนำเที่ยวที่ได้มาตรฐานการท่องเที่ยวไทย สัมผัสกับการเรียนรู้วิถีอาชีพชุมชน เช่น การทำขนมไทยโบราณ อาหารไทยโบราณ น้ำพริกเผา จักสานไม้ไผ่หวาย - ผักตบชวา ถักไหมโครเซ่ซัมเมอร์ ซึ่งดูจากการร่วมมือของชุมชนเพื่อพัฒนาถิ่นที่อยู่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่น ผสมผสานกับผลิตภัณฑ์ทางภูมิปัญญาที่สืบทอดมายาวนาน ซึ่งจะช่วยยกระดับความเป็นอยู่ สร้างรายได้ และความเข้มแข็งของคนในชุมชนได้อย่างยั่งยืน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2562) ซึ่งในชุมชนก็ยังมีประเด็นปัญหาเรื่องการสื่อความหมายในชุมชน เนื่องจากเป็นรูปแบบการบริหารแบบชุมชนบริหารจัดการตนเอง จึงทำให้ชุมชนยังขาดการสื่อความหมายด้านการท่องเที่ยวในรูปแบบสื่อออนไลน์ที่ในปัจจุบันกลายเป็นสื่อที่สำคัญในชีวิตประจำวัน ซึ่งในปัจจุบันการสื่อสารเป็นเครื่องมือที่สำคัญต่อทุกฝ่ายในองค์กรที่จะทำให้งานประสบความสำเร็จได้ (ชัยพัฒน์ สวัสดิ์พล, มปป.)

ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นปัญหา เรื่องการสื่อความหมายในชุมชนทำให้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวพัฒนาอย่างไร้ทิศทาง การสื่อความหมายของพื้นที่ขาดเอกลักษณ์ และความชัดเจนของภาพลักษณ์ชุมชน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะเสนอแนะเรื่อง แนวทางการสื่อความหมายในแหล่งของตำบลบ้านแหลม เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของนักท่องเที่ยวที่ยังเป็นช่องว่างของการท่องเที่ยวเชิงชุมชนของพื้นที่นี้อยู่ ถึงแม้ชุมชนจะมีจุดเด่นในเรื่องของกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย แต่ยังมีจุดอ่อนในเรื่องของการสื่อความหมายที่เป็นหัวใจหลักในการสื่อสารให้กับนักท่องเที่ยวเข้าใจชุมชนมากขึ้น ซึ่งการเสนอแนะในเรื่องของการสร้างสื่อความหมายเพื่อให้เป็นแนวทางในการพัฒนาด้านการสื่อความหมายของชุมชน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้ข้อมูลที่ถูกต้องอย่างชัดเจนและครบถ้วนเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตามบริบทสังคมประเทศไทย 4.0 กรณีศึกษา : ชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี (กุลทิกา วิทยุเย็น, 2562) พบว่าชุมชนมีแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ดีแต่ยังไม่มีการศึกษาเรื่องของการสื่อความหมายที่สามารถบ่งบอกได้ชัดเจนว่าชุมชนมีการสื่อความหมายสอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกชุมชน ประกอบกับในชุมชนตำบลบ้านแหลมยังไม่มีการศึกษาความหมายทางการท่องเที่ยวที่ชัดเจน จึงทำให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวชุมชนยังไม่สามารถรับรู้ข้อมูลได้ทั่วถึงและยังไม่สามารถเข้าใจถึงวัฒนธรรมวิถีชีวิตของคนในชุมชนอย่างแท้จริง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความประสงค์จากการท่องเที่ยวของกลุ่มผู้มาเยือนชาวไทย และความต้องการของชุมชนต่อการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยว ในชุมชนตำบลบ้านแหลม และผู้นำชุมชนที่มีส่วนร่วมในการดูแลชุมชน เพื่อให้ทราบถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการสื่อความหมายของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม และเพื่อเสนอแนะแนวทางการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดการสื่อความหมายที่ถูกต้องและชัดเจนและเกิดประโยชน์ต่อผู้เข้ามาใช้บริการชุมชนทุกคน โดยการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวจะช่วยสร้างความเข้าใจให้กับนักท่องเที่ยว และตระหนักในคุณค่าความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยว และยังสร้างความประทับใจและเกิดการสร้างทัศนคติที่ดีให้นักท่องเที่ยวตระหนักถึงการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรด้านต่าง ๆ ทางการท่องเที่ยวและท้องถิ่นให้น่าอยู่ ซึ่งการสื่อความหมายเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการลดผลกระทบอันเกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยว และสามารถลดการระกระจุกตัวหรือความแออัดในพื้นที่ เนื่องจากมีจำนวนนักท่องเที่ยวในพื้นที่ที่ใช้ในการรองรับ การสื่อความหมายในสถานที่ก็เป็นวิธีหนึ่งที่แนะนำนักท่องเที่ยวให้ออกไปจากพื้นที่ที่มีความแออัดไปยังพื้นที่อื่น ๆ ที่สามารถรับรองผู้มาเยือนได้ดีกว่า ทั้งนี้เพื่อลดความแออัดและสร้างการจัดการระบบพื้นที่ให้น่าอยู่ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น

ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มประชากร

ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้าไปในแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนตำบลบ้านแหลม ผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐที่ให้การสนับสนุนหรือมีส่วนร่วมในชุมชน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. งานวิจัยเชิงคุณภาพ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้นำชุมชนตำบลบ้านแหลม ผู้นำแต่ละฐานกิจกรรมในชุมชนตำบลบ้านแหลม ผู้แทนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้แทนจากองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (สำนักงานพื้นที่พิเศษเมืองโบราณอู่ทอง อพท.7) ผู้แทนจากองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้แทนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด และภาคีเครือข่ายชุมชน จำนวน 12 คน

2. งานวิจัยเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 97 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุมชน (Community) หมายถึง พื้นที่ในชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีผู้คนอาศัยอยู่ในชุมชนและร่วมกันจัดกิจกรรม ชนบทธรรมเนียม ความสัมพันธ์ จารีต และประเพณี และมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันอย่างแน่นแฟ้น

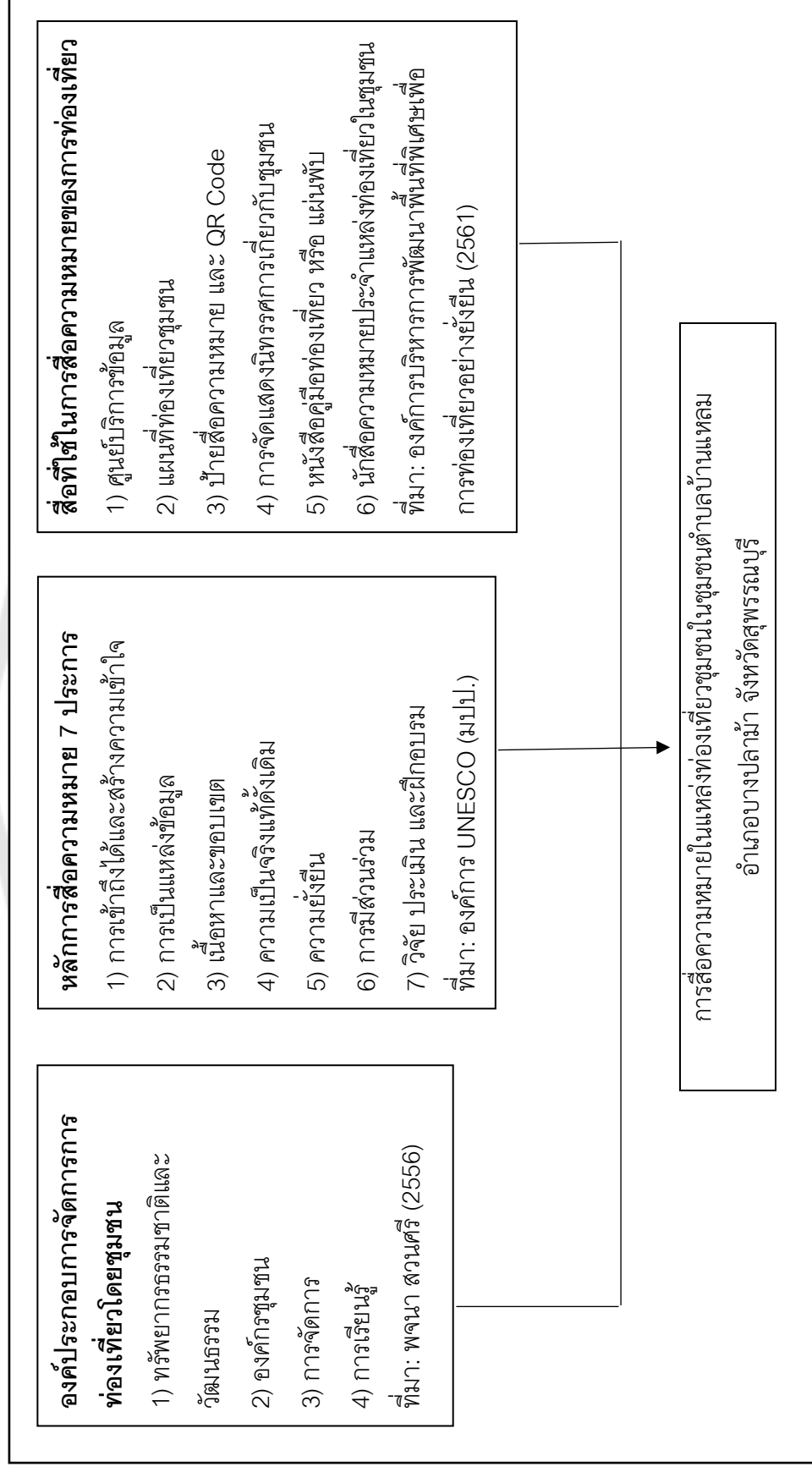
การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism) หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวในเขตตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชน สร้างการมีส่วนร่วม และการบริหารจัดการในชุมชน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้และเข้าใจบทบาทการดำรงชีวิตของชุมชน และการอนุรักษ์ธรรมชาติ ตลอดจนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นภายในชุมชน

การสื่อความหมาย (Interpretation) หมายถึง การถ่ายทอดข่าวสาร ความคิดเห็น หรือข้อเท็จจริง จากผู้ส่งสู่ผู้รับ หรือจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลอื่น ๆ ให้เกิดความรู้สึก หรือความเข้าใจที่ตรงกันในพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Tourism Resources) หมายถึง สถานที่หรือสิ่งดึงดูดใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจในการเดินทางไปสู่จุดหมายปลายทาง มีทั้งทรัพยากรทางธรรมชาติ ทรัพยากรทางวัฒนธรรม ทรัพยากรทางประเพณี และทรัพยากรทางกิจกรรมในพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษารื่อง แนวทางการสื่อสารความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง แนวทางการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางพลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. บริบทพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม
2. แนวคิดทฤษฎีด้านการท่องเที่ยว
3. แนวคิดทฤษฎีด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
4. แนวคิดทฤษฎีด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน
5. แนวคิดทฤษฎีด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
6. แนวคิดทฤษฎีด้านพฤติกรรมนักท่องเที่ยว
7. แนวคิดทฤษฎีด้านการสื่อความหมาย
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. บริบทพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม

1.1 ประวัติความเป็นมาชุมชนตำบลบ้านแหลม

เดิมทีพื้นที่เรียกว่า บ้านชีผ้าขาว บ้านคลองขุด บ้านดาบเงิน บ้านดารา บ้านไผ่ตาพูด ก่อนพ.ศ. 2310 โดยมอญรามัญได้ข้ามแม่น้ำไปอีกฝั่งของหมู่บ้านจนมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับทรงผมลักษณะปลุกที่อยู่อาศัยเป็นเรือนไทยใต้ถุนสูง ขนาดสองฝั่งแม่น้ำสุพรรณ จึงเป็นชื่อเรียกว่า บ้านแหลม จากนั้นสืบมาในช่วงสมัยของรัชกาลที่ 6 ตั้งบ้านเป็น ตำบล ชื่อว่า ตำบลตะค่าและเมื่อประชากรมากขึ้นจึงแยกออกเป็นสองตำบลแบ่งตามสองฝั่ง แม่น้ำ เรียกว่า ตำบลบ้านแหลมและตำบลตะค่า นับจากนั้นเป็นต้นมา (กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม, 2563)

1.2 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาล

1.2.1 ลักษณะที่ตั้ง/อาณาเขต เทศบาลตำบลบ้านแหลมพัฒนา เทศบาลตำบลบ้านแหลมพัฒนาเป็น 1 ใน 18 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบางพลาม้า และตำบลบ้านแหลมก็เป็น 1 ใน 14 ตำบลในเขตอำเภอบางพลาม้า ตำบลบ้านแหลมพัฒนายังตั้งอยู่ไม่ห่างจากศาลากลางจังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีระยะทางในการเดินทางจากตำบลบ้านแหลมพัฒนาไปยังศาลากลางจังหวัดสุพรรณบุรีประมาณ 13 กิโลเมตร และเมื่อพิจารณาสถานที่ตั้งโดยรอบของตำบลบ้านแหลมพัฒนาจะพบว่าตำบลบ้านแหลมพัฒนามีส่วนติดต่อกับพื้นที่อื่น ๆ ดังนี้

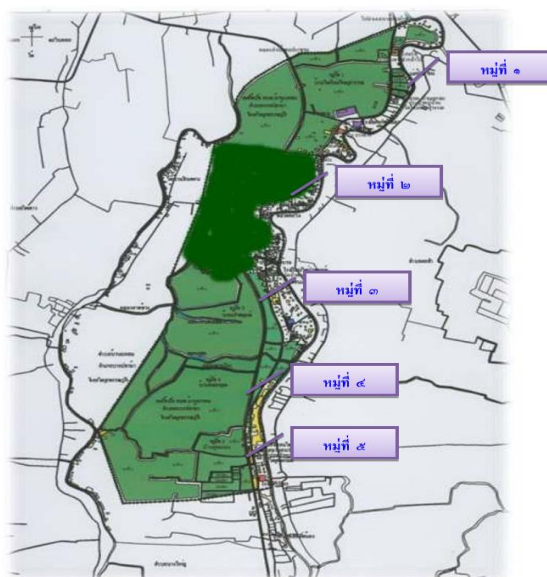
ทางด้านเหนือ	มีอาณาเขตติดกับ	ตำบลบางปลาหม้อ
ทางด้านใต้	มีอาณาเขตติดกับ	ตำบลบางใหญ่
ทางด้านตะวันออก	มีอาณาเขตติดกับ	แม่น้ำท่าจีนและตำบลตะค่า
ทางด้านตะวันตก	มีอาณาเขตติดกับ	ตำบลวัดดาว

1.2.2 ขนาดพื้นที่ เทศบาลตำบลบ้านแหลมพัฒนา กินอาณาบริเวณประมาณ 4.875 ไร่ หรือ 7.8 ตารางกิโลเมตร

1.2.3 ภูมิประเทศ ลักษณะพื้นที่ เป็นที่ราบลุ่ม ทำให้มีปัญหาน้ำท่วมเมื่อเข้าหน้าฝน และมีจุดกักเก็บน้ำตามธรรมชาติและแหล่งน้ำที่ถูกสร้างขึ้นภายใต้การดูแลของกรมชลประทาน

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำท่าจีน และแหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ

2) มีชุมชนอยู่ในเขตพื้นที่ดังกล่าวจำนวน 4 แห่ง ทั้งนี้บ้านคลองขุดมีขนาดใหญ่ที่สุด ชุมชนบ้านคลองขุดตั้งอยู่ในหมู่ 4 มีขนาดพื้นที่ทั้งสิ้น 2.30 ตารางกิโลเมตร ในขณะที่ชุมชนบ้านสุขเกษมซึ่งตั้งอยู่ในหมู่ 5 มีขนาดลดลงมามีขนาดพื้นที่ทั้งสิ้น 2.10 ตารางกิโลเมตร ส่วนชุมชนบ้านวัดใหม่พิณสุวรรณมีขนาดพื้นที่ทั้งสิ้น 2.0 ตารางกิโลเมตรเป็นชุมชนที่มีพื้นที่เป็นลำดับที่ 3 ส่วนชุมชนบ้านป่าพฤษซึ่งตั้งอยู่ในหมวดที่ 3 มีขนาดพื้นที่ 1.40 ตารางกิโลเมตรมีขนาดเล็กที่สุด

ภาพประกอบ 1 แผนที่ตำบลบ้านแหลม

ที่มา : กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม (2563)

1.2.4 อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรีในส่วนของเทศบาลตำบลบ้านแหลมพัฒนามีประชาชนอยู่อาศัยรวมทั้งสิ้นจำนวน 3,149 คน ทั้งนี้อาจแยกย่อยได้เป็นชุมชนบ้านแหลมเป็น 889 คน โดยมีประชากรชายอยู่ที่ 432 คน หญิง 457 คน และมีครัวเรือนจำนวน 270 ครัวเรือน (กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม, 2563)

2. แนวคิดทฤษฎีการท่องเที่ยว

2.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

ภารกิจหนึ่งขององค์การสหประชาชาติคือการผลักดันด้านการเดินทางและการท่องเที่ยวซึ่งองค์การสหประชาชาติได้มีการจัดประชุมว่าด้วยการเดินทางและการท่องเที่ยวระหว่างประเทศขึ้นในปี พ.ศ. 2506 ณ กรุงโรม ประเทศอิตาลี ซึ่งในการจัดประชุมดังกล่าวได้มีการให้คำจำกัดความของ “การท่องเที่ยว” ไว้ว่า “การเดินทางเพื่อความบันเทิงรื่นเริงใจ เยี่ยมญาติ หรือการไปร่วมประชุมแต่มิใช่เพื่อการประกอบอาชีพเป็นหลักฐานหรือไม่พำนักอยู่เป็นการถาวร” (กวี วรกวิน, 2546)

นอกจากนี้อีกองค์การหนึ่งที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการดูแลด้านการเดินทางและการท่องเที่ยว คือ องค์การท่องเที่ยวโลกได้ให้คำนิยามของการท่องเที่ยวไว้ว่า “Tourism comprises the activities of the person traveling to and staying in places outside their usual environment for not more than one consecutive year for leisure, business and other purposes.” ซึ่งเมื่อพิจารณาจากคำนิยามดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวหมายความถึง การที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดได้เดินทางออกจากสถานที่อยู่ตามปกติของคนเหล่านั้นไปยังสถานที่อื่นเพื่อวัตถุประสงค์ในการพักผ่อนแต่ที่สำคัญการเดินทางดังกล่าวจะต้องไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหารายได้ (นิศา ชัชกุล, 2550)

ในส่วนของประเทศไทยหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการดูแลการท่องเที่ยว คือ ได้มีการให้ขอบเขตของการท่องเที่ยวไว้ว่าเป็นการที่บุคคลใดเดินทางไปยังสถานที่อื่นเพื่อวัตถุประสงค์ในการพักผ่อนและหาประสบการณ์ใหม่ ๆ เป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2542)

ไพฑูรย์ พงสะบุตร และวิลาสวงค์ พงสะบุตร (2536) ได้นำเสนอแนวคิดด้านการท่องเที่ยวว่าเป็นกรณีบุคคลท่องเที่ยวไปยังท้องที่อื่น ๆ นอกเหนือท้องที่ซึ่งบุคคลนั้นอยู่อาศัยตามปกติเป็นการชั่วคราวและไม่ได้มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหารายได้หรือการประกอบอาชีพ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวจะมาถึงการเดินทางจากที่ที่อยู่อาศัยตามปกติของบุคคลหนึ่งไปยังสถานที่อื่น ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในการพักผ่อนหรือหาประสบการณ์ใหม่ ๆ ด้วย

ความสนใจและเป็นการชั่วคราวโดยไม่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหารายได้หรือว่าเป็นการเดินทางในลักษณะที่แสวงหาผลประโยชน์ และเพื่อก่อให้เกิดผลที่ดีในทางธุรกิจ ซึ่งเมื่อพิจารณาเงื่อนไขของการท่องเที่ยวจะเห็นได้ว่าลักษณะที่สำคัญของการท่องเที่ยวมีทั้งหมด 3 ประการ คือ

1. เป็นการเดินทางจากสถานที่ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยปัจจุบันไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. การเดินทางดังกล่าวเป็นไปด้วยความยินยอมพร้อม
3. วัตถุประสงค์ของการเดินทางจะมุ่งเน้นด้านการพักผ่อนและหาประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยไม่ใช่เป็นการเดินทางเพื่อแสวงหารายได้หรือเพื่อการประกอบอาชีพ

2.2 รูปแบบการท่องเที่ยว

หากพูดถึงการท่องเที่ยวจะพบว่าการท่องเที่ยวมีส่วนสำคัญที่ทำให้บุคคลที่เดินทางท่องเที่ยวสามารถประสบพบเจอกับประสบการณ์ใหม่ ๆ ทำให้เกิดความผ่อนคลายและมีความสุขจาก จึงมีการท่องเที่ยวที่หลากหลายเพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวตามความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละบุคคลซึ่งรูปแบบที่หลากหลายดังกล่าวจะช่วยให้นักท่องเที่ยวมีตัวเลือกในการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการของตนเองซึ่งเมื่อพิจารณาการจัดแบ่งรูปแบบการท่องเที่ยวในประเทศไทยอาจแบ่งรูปแบบในการท่องเที่ยวได้ออกเป็นรูปแบบดังต่อไปนี้

2.2.1 การท่องเที่ยวตามที่เป็นการเยี่ยมชมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (Natural based tourism) ได้แก่

- 1) การเยี่ยมชมระบบเชิงนิเวศ (Ecotourism) เป็นหนึ่งในการท่องเที่ยวตามธรรมชาติซึ่งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนี้ในแต่ละพื้นที่จะมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวนั้น
- 2) การเยี่ยมชมระบบนิเวศทางทะเล (Marine ecotourism) เป็นหนึ่งในรูปแบบการท่องเที่ยวตามธรรมชาติเชิงนิเวศโดยเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเลซึ่งแต่ละพื้นที่จะมีระบบนิเวศทางทะเลที่แตกต่างกัน
- 3) การเยี่ยมชมธรณีวิทยา (Geo-tourism) การท่องเที่ยวในรูปแบบนี้จะมุ่งเน้นการท่องเที่ยวเพื่อเข้าไปชมลักษณะตามธรรมชาติของธรณีวิทยาต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นตามธรรมชาติและมีความสวยงามจากการเปลี่ยนแปลงของพื้นโลก
- 4) การเยี่ยมชมพื้นที่ทำการเกษตร (Agro-tourism) การท่องเที่ยวในรูปแบบนี้จะเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตทางการเกษตรของเกษตรกรโดยเป็นการท่องเที่ยวเข้าไปในพื้นที่ที่มีการทำการเกษตรเพื่อศึกษารูปแบบด้านการทำการเกษตรและเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ

5) การเยี่ยมชมที่เป็นการเยี่ยมชมทางดาราศาสตร์ (Astrological tourism) การท่องเที่ยวในรูปแบบนี้จะเป็นการท่องเที่ยวเพื่อชมปรากฏการณ์ทางด้านดาราศาสตร์ต่าง ๆ ภายใต้ระบบสุริยจักรวาลซึ่งมุ่งเน้นการเรียนรู้และศึกษาส่วนต่าง ๆ ของระบบสุริยจักรวาลโดยใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางด้านดาราศาสตร์ที่มีความทันสมัย

2.2.2 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Culturally based tourism) ได้แก่

1) การท่องเที่ยวในสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ (Historical tourism) การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์จะให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวแหล่งประวัติศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อศึกษาและเรียนรู้ประวัติความเป็นมาทางประวัติศาสตร์และความสวยงามของโบราณสถาน โบราณวัตถุต่าง ๆ

2) การเยี่ยมชมวัฒนธรรมท้องถิ่น (Cultural and traditional tourism) ซึ่งรูปแบบในลักษณะนี้จะให้ความสำคัญกับวิถีชีวิตและขนบธรรมเนียมประเพณี ในท้องถิ่นซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และมีความเพลิดเพลินกับประสบการณ์ทางด้านวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างและหลากหลายและมีความน่าสนใจ

3) การท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมชมวิถีชีวิตในชนบท (Rural tourism/Village tourism) การท่องเที่ยวในรูปแบบนี้จะเป็นการทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงวิถีชีวิตของคนในแต่ละท้องที่

2.2.3. การท่องเที่ยวซึ่งอยู่ในความสนใจเป็นพิเศษของนักท่องเที่ยว (Special interest tourism) ได้แก่

1) การเดินทางเยี่ยมชมควบคู่กับการดูแลสุขภาพ (Health tourism) สำหรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนี้เป็นหนึ่งในรูปแบบการท่องเที่ยวที่ถูกคิดค้นขึ้นโดยผู้ประกอบการพักผ่อนผ่าน การท่องเที่ยวและในขณะเดียวกันก็ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับประโยชน์ในเชิงสุขภาพมีการนำธรรมชาติเข้ามามีส่วนในการบำบัดและฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจทำให้นักท่องเที่ยวสามารถมีความสุขจากการท่องเที่ยวและได้ประโยชน์ทางด้านสุขภาพควบคู่กันไปด้วย

2) การท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นทางการทัศนศึกษาและการศึกษาเกี่ยวกับศาสนา (Edu-meditation tourism) เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวบางกลุ่มซึ่งให้ความสนใจเกี่ยวกับศาสนาทำให้มีการนำศาสนาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถศึกษาปรัชญา ทางด้านศาสนาและสัจธรรมทางการดำรงชีวิตเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ซึ่ง การท่องเที่ยวในเชิงศาสนานี้อาจมีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในเชิงวัฒนธรรมด้วยในบางกรณี

3) การท่องเที่ยวที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษาวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชนเผ่า (Ethnic tourism) เนื่องจากกลุ่มคนเหล่านี้มีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์และน่าสนใจทำให้

นักท่องเที่ยวบางส่วนให้ความสนใจกับการท่องเที่ยวในลักษณะของการศึกษาวิถีชีวิตของชาวเขาในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งมีเอกลักษณ์และรูปแบบของวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น

4) การเล่นกีฬาควบคู่กับการท่องเที่ยว (Sports tourism) เนื่องจากนักท่องเที่ยวบางส่วนเป็นบุคคลที่สนใจทางด้านกีฬาทำให้มีการผนวกการกีฬาเข้ากับการท่องเที่ยวเพื่อให้ นักท่องเที่ยวสามารถท่องเที่ยวและเพลิดเพลินไปกับกิจกรรมต่าง ๆ ขณะที่มีการทำการท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยสร้างการเรียนรู้และความสนุกสนานให้กับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

5) การท่องเที่ยวที่ให้นักท่องเที่ยวมีกิจกรรมผจญภัย (Adventure travel) เนื่องจากการท่องเที่ยวกับการผจญภัยอาจเป็นสิ่งที่ควบคู่กันเนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นการเรียนรู้ และศึกษาสิ่งใหม่ ๆ ดังนั้นจึงมีการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับการผจญภัยในรูปแบบที่มีความพิเศษและสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวแต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปแบบของพื้นที่และการจัดการด้านการวางแผนการท่องเที่ยวในแต่ละท้องถิ่นด้วย

6) การท่องเที่ยวที่มีลักษณะเป็นโฮมสเตย์และฟาร์มสเตย์ (Home & Farm stay) ซึ่งการท่องเที่ยวรูปแบบนี้เป็นการที่นักท่องเที่ยวได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้คนท้องถิ่น เพื่อจะเรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของคนแต่ละท้องถิ่นซึ่งจะทำให้เข้าถึงวิถีชีวิตของคนในแต่ละท้องถิ่นได้มากกว่าการท่องเที่ยวในรูปแบบอื่น

7) การท่องเที่ยวที่ใช้ระยะเวลาท่องเที่ยวค่อนข้างยาวนาน (Long stay) สำหรับรูปแบบการท่องเที่ยวที่กินระยะเวลายาวนานนี้เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวบางกลุ่มที่ต้องการใช้ชีวิตโดยการเปลี่ยนสถานที่ที่เคยอยู่อาศัยเป็นประจำไปยังสถานที่ใหม่ ๆ เพื่อใช้ชีวิตแล้วศึกษาสิ่งใหม่ ๆ เป็นเวลาอย่างน้อย 1 เดือนซึ่งจะทำให้ นักท่องเที่ยวสามารถซึมซับวิถีชีวิตของแต่ละชุมชนได้

8) การท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับการให้รางวัล (Incentive travel) ในบางกรณี มีการจัดการท่องเที่ยวเพื่อเป็นการให้รางวัลสำหรับความสำเร็จหรือเป็นการตอบแทนบุคคลที่สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการงานหรือการสร้างยอดขายให้ตรงกับความต้องการของบริษัทซึ่งบุคคลเหล่านั้นจะได้รับการท่องเที่ยวเป็นรางวัลเพื่อเป็นแรงจูงใจในการพัฒนาการทำงานรวมถึงเป็นแรงบันดาลใจให้กับบุคคลอื่นซึ่งการท่องเที่ยวที่เป็นการให้รางวัลดังกล่าวจะเป็นการท่องเที่ยวที่ค่อนข้างสนุกสนานเพลิดเพลินโดยมีบริษัทเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายทั้งหมดตลอดช่วงระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว

9) การท่องเที่ยวที่ควบคู่กับการประชุมหรือ Meeting Incentive Conference Exhibition (MICE) รูปแบบการท่องเที่ยวในลักษณะทำนองนี้จะเป็นการให้บริการด้านการ

ท่องเที่ยวควบคู่กับการเข้าประชุมซึ่งอาจมีทั้งการท่องเที่ยวในประเทศและต่างประเทศและมีทั้งระยะเวลานั้นและระยะเวลายาวนานซึ่งการท่องเที่ยวมักจะเกิดขึ้นก่อนประชุมและหลังการประชุม

10) การท่องเที่ยวที่จัดรวมรูปแบบการท่องเที่ยวหลากหลายผสมผสานเข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่ได้มีการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวโดยการนำรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นการท่องเที่ยวที่สร้างจุดสนใจและน่าจะทำให้เกิดความเพลิดเพลินและสร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้กับนักท่องเที่ยวโดยอาจอยู่ในรูปของการจัดการท่องเที่ยวในสถานที่ที่แตกต่างกันในแต่ละวันเพื่อให้ นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ในแต่ละวันที่แตกต่างกันได้ (องค์การท่องเที่ยวโลก, มปป.)

2.3 องค์ประกอบการท่องเที่ยว

1. นักเดินทางท่องเที่ยว (Tourist) หมายถึง เป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งเดินทางออกจากถิ่นที่อยู่ตามปกติของตนเองไปยังสถานที่อื่นชั่วคราวเป็นเวลาตั้งแต่ 24 ชั่วโมงแต่ใช้เวลาสูงสุดประมาณ 90 วัน

1.1 นักทัศนาจร (Excursionist) จะเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางออกจากที่พักถาวรของตนเองไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราวในช่วงเวลาอันสั้นไม่เกิน 24 ชั่วโมงและไม่มีการค้างคืนด้วยความสมัครใจเพื่อวัตถุประสงค์ในการพักผ่อนหรือการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ โดยไม่ได้มีการประกอบอาชีพหรือหารายได้ใด ๆ

2. การตลาด หนึ่งในหัวใจที่สำคัญที่จะช่วยกระตุ้นการท่องเที่ยวคือการจัดทำการตลาดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อจูงใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชมในสถานที่ต่าง ๆ ผ่านการนำเสนอจุดเด่นและเอกลักษณ์ของสถานที่ท่องเที่ยวในแต่ละแห่งซึ่งการตลาดท่องเที่ยวจะพยายามเจาะกลุ่มเป้าหมายของนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชมในสถานที่เหล่านั้นให้มากที่สุด

3. การขนส่ง ซึ่งการขนส่งเป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญมากสำหรับการเดินทางพักผ่อน

4. การท่องเที่ยวเป็นการเยี่ยมชมในแต่ละสถานที่ซึ่งมีเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นซึ่งสิ่งที่จะทำให้ นักท่องเที่ยวให้ความสนใจและมาเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวได้ก็คือทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยการจัดแบ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวสามารถจัดแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทดังต่อไปนี้

4.1 ทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติซึ่งจะนำสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติเป็นเครื่องดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยี่ยมชมความสวยงามตามธรรมชาติ

4.2 ทรัพยากรทางธรรมชาติในทางประวัติศาสตร์ซึ่งจะเป็นทรัพยากรที่รวบรวมโบราณสถานและโบราณวัตถุต่าง ๆ ที่มีการประดิษฐ์คิดค้นและสร้างขึ้นตั้งแต่อดีตและมีการเล่า

เรื่องเพื่อประกอบการท่องเที่ยวในเชิงประวัติศาสตร์เพื่อให้สถานที่ท่องเที่ยวที่มีความน่าสนใจมากขึ้น

4.3 ทรัพยากรท่องเที่ยวซึ่งเป็นศิลปวัฒนธรรมประเพณีของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวในรูปแบบนี้จะเป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อศึกษาวิถีชีวิตของแต่ละชุมชนที่มีการสืบต่อกันมายาวนานเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านของแต่ละท้องถิ่นซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมศิลปวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

5. สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยปกติแล้วการท่องเที่ยวจะทำให้ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้จะต้องปรากฏว่าการท่องเที่ยวดังกล่าวมีสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควรและมีความปลอดภัยเพราะโดยธรรมชาติของนักท่องเที่ยวย่อมต้องการการพักผ่อนและการผ่อนคลายซึ่งได้รับการท่องเที่ยวดังนั้นก็หากมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถพักผ่อนและมีความผ่อนคลายมากขึ้นจะทำให้เครื่องดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น โดยแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

5.1 เพื่อให้การเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมีความสะดวกสบายและลดปัญหาอุปสรรคในการเดินทางและการพักผ่อนซึ่งอาจจะเป็นการอำนวยความสะดวกในการเดินทางเข้าประเทศของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศหรือการอำนวยความสะดวกด้านที่พักในขณะที่เดินทางมาท่องเที่ยวหรือการอำนวยความสะดวกในรูปแบบอื่นก็ได้

5.2 เครื่องอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวโดยอ้อมซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกในลักษณะนี้แม้จะไม่ใช่การท่องเที่ยวรัฐก็จะเป็นผู้จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้ให้กับประชาชนซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วจึงอำนวยความสะดวกในลักษณะทำนองนี้จะเป็นการจัดทำบริการสาธารณะพื้นฐานที่มีให้แก่ประชาชนของประเทศ

เมื่อพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ แล้วจะเห็นได้ว่าระบบการจัดการท่องเที่ยวที่ดีจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้สถานที่หรือที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในแต่ละประเทศเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาสัมผัสประสบการณ์ใหม่ ๆ จากหลังทั้งเที่ยวเหล่านั้น ดังนั้นการให้ความสำคัญกับระบบการจัดการการท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งที่จะทำให้การท่องเที่ยวสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวและดึงดูดรายได้เข้าประเทศและสามารถประสบความสำเร็จจากการบริหารจัดการการท่องเที่ยวได้ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2542)

เมื่อพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ แล้วจะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวเป็นการเดินทางของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเป็นการชั่วคราวเพื่อการพักผ่อนที่ไม่ใช่เป็นการประกอบอาชีพหรือหารายได้

ซึ่งกระบวนการในการจัดการการท่องเที่ยวเป็นส่วนสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความพึงพอใจและมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์และตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวหมายถึงการเดินทางจากสถานที่หนึ่งไปยังสถานที่หนึ่งโดยมีปัจจัยหลาย ๆ อย่างเป็นเหตุจูงใจให้ผู้คนเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ โดยมีนักท่องเที่ยวเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด เพื่อสร้างรายได้และสร้างความเข้าใจให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้น ๆ การสร้างความเข้าใจในนักท่องเที่ยวจะตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเดินทางอย่างมาก

3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

3.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) นำเสนอว่าเป็นการเดินทางที่นักท่องเที่ยวสามารถท่องเที่ยวและร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะที่มีความสร้างสรรค์ การท่องเที่ยวในลักษณะนี้นักท่องเที่ยวจะสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ร่วมกับชุมชนและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในสถานที่ในชีวิตจริง

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการท่องเที่ยวที่มีความสร้างสรรค์ถือว่าเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ในปัจจุบันซึ่งมีการพัฒนาจากการท่องเที่ยวในรูปแบบเดิมที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนมาเป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจกับวัฒนธรรมความเป็นอยู่มากขึ้น (Cultural Tourism) นอกจากนี้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ยังหมายถึงความรวมถึงการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนที่การท่องเที่ยวไม่ทำให้สิ่งแวดล้อมและชีวิตความเป็นอยู่ของแต่ละชุมชนเปลี่ยนแปลงไป (Sustainable Tourism) (องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ, มปป.)

3.2 รูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

สำหรับในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่ให้นักท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนในการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์จะให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่ให้นักท่องเที่ยวมีส่วนในการจัดกิจกรรมในแต่ละสถานที่ท่องเที่ยวหรือมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ นี้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่ช่วยให้มีเอกลักษณ์เฉพาะเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวยังสถานที่เหล่านั้น

3.3 องค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

ลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สามารถแสดงองค์ประกอบของคุณลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ประกอบด้วย 6 ประการได้แก่

1. การพัฒนาทักษะของนักท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น ในกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านการทำศิลปะโคมไฟล้านนาจังหวัดเชียงใหม่โดยสามารถสร้างทักษะด้านการประดิษฐ์โคมไฟที่เป็นศิลปะ พื้นบ้านให้กับนักเดินทาง ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้ ทักษะเพิ่มเติมจากการเรียนรู้
2. “ทักษะและประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมที่เกิดจากการ เข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยว” โดยที่ไม่เบียดเบียนทรัพยากรจากธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เพื่อมาเป็นสินค้าให้แก่ นักท่องเที่ยวต่อไป
3. เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ทำให้การท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงและจับต้องได้
4. เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่วัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต
5. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมซึ่งเป็นวิถีประจำวัน หรือวัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งสามารถแบ่งปันและสร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้แก่ทั้งชุมชน และตัวนักท่องเที่ยวเอง
6. ในแต่ละพื้นที่ย่อมมีเอกลักษณ์ที่มีความแตกต่าง แต่ละชุมชนมีวิถีชีวิต และ วัฒนธรรมที่สามารถ ดึงมาเป็นเอกลักษณ์ และพัฒนาเป็นสินค้าทางการท่องเที่ยว และนำเสนอ ให้แก่นักท่องเที่ยว และเกิดประโยชน์จากการท่องเที่ยวได้ เกรก ริชาร์ด (Greg Richards, 2010)

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เน้นเปิดประสบการณ์ให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสเข้ามาสัมผัสวิถีชีวิตทั้งในรูปแบบวิถีชีวิตในเมืองและวิถีชีวิตแบบชนบท และได้ลงมือทำกิจกรรมของท้องถิ่นนั้น ๆ ตลอดจนสามารถให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเป็นรูปแบบที่สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนและสร้างกิจกรรมที่เน้นคุณค่าของชุมชน และตัวนักท่องเที่ยวเองก็ได้เรียนรู้สิ่งใหม่เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพของตนเองอย่างไม่มีที่สิ้นสุด อันจะนำไปสู่เป้าหมายของการเป็นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

4. แนวคิดทฤษฎีด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน

4.1 ความหมายของการท่องเที่ยวโดยชุมชน

การท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นหนึ่งในการท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชุมชนแล้ว เป็นการท่องเที่ยวที่ดำเนินการจัดการโดยส่วนใหญ่โดยชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มาจากเยื้องที่ต้องการมาศึกษาวิถีชีวิตของแต่ละชุมชน มีการเข้าถึงวิถีชีวิตของ

ชุมชนได้อย่างแท้จริงซึ่งจะช่วยให้ทรัพยากรที่มีอยู่ของชุมชนถูกเพิ่มมูลค่าและดึงดูดรายได้ให้กับชุมชน (ทิพาพร พิมพิสุทธิ, 2548; นภาพร หะวานนท์, 2546)

ปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้ศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีประสิทธิภาพมากขึ้นคือการเข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือกระบวนการในการจัดการและส่งเสริมองค์ความรู้จากหน่วยงานภาครัฐรวมถึงภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องทั้งนี้เนื่องจากการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยคนในชุมชนอาจขาดองค์ความรู้ในด้านการจัดการบางประการซึ่งจะต้องอาศัยการอบรมและให้ความรู้จากหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งควบคู่กับภูมิปัญญาของท้องถิ่นในแต่ละชุมชนเพื่อให้เป็นการประสานความร่วมมือระหว่างชุมชนและหน่วยงานภาครัฐรวมถึงภาคเอกชนในการบูรณาการแผนการท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์และมีประสิทธิภาพมากที่สุดในการดึงดูดนักท่องเที่ยวซึ่งในกระบวนการในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการจัดการการท่องเที่ยวนี้เมื่อพิจารณาจากแผนที่ยุทธศาสตร์ของไทยซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการการท่องเที่ยวชุมชนซึ่งอยู่ในการกำกับดูแลของคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ ที่ผ่านการเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีในวันที่ 31 มกราคม 2560 โดยการนำเสนอของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาที่จัดทำร่วมกับองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (องค์การมหาชน) หรือ อพท. แผนดังกล่าวช่วยในการผลักดันการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้มีการกระจายการท่องเที่ยวไปสู่พื้นที่ต่าง ๆ ที่มีศักยภาพภายใต้วิสัยทัศน์ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาที่มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนให้มีความยั่งยืน (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษ เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, 2561)

4.2 รูปแบบของการท่องเที่ยวโดยชุมชน

รูปแบบของการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะดังนี้

4.2.1 การท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนตามปกติ

4.2.2 การท่องเที่ยวที่มีลักษณะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการในการจัดการด้านการท่องเที่ยวในชุมชนซึ่งจะมีการให้ความรู้โดยตัวแทนของชุมชนและมีการแลกเปลี่ยนมุมมองต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ศึกษาดูงานนำประเด็นความรู้ต่าง ๆ ไปใช้ต่อยอดในชุมชนหรือในการทำงานรวมถึงเป็นการนำเสนอมุมมองที่น่าสนใจในการพัฒนาแต่ละชุมชนจากมุมมองของนักท่องเที่ยวซึ่งจะทำให้ชุมชนสามารถมีการพัฒนาและมีการเติบโตต่อเนื่องและมีความยั่งยืน

4.2.3 กิจกรรมจิตอาสาที่มุ่งเน้นการบำเพ็ญประโยชน์ให้กับชุมชนในด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนร่วมกันและเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรต่าง ๆ ของชุมชน

4.3 องค์ประกอบการท่องเที่ยวโดยชุมชน

องค์ประกอบในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงชุมชนแบ่งออกเป็น 8 องค์ประกอบ (นภาพร หนะวานนท์, 2546; พิมพะระวี โรจน์รุ่งสัจย์, 2553) ดังนี้

1. สิ่งสำคัญที่จะทำให้การท่องเที่ยวเชิงชุมชนในแต่ที่ได้รับความนิยมและเมื่อนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องคือสิ่งดึงดูดที่เป็นเอกลักษณ์ไม่ว่าจะเป็นสิ่งดึงดูดด้านทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงามหรือสิ่งดึงดูดด้านวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นทุนด้านธรรมชาติและเป็นทุนทางด้านวัฒนธรรมซึ่งแต่ละท้องถิ่นจะต้องนำเสนอเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นแต่สิ่งสำคัญคือการนำเสนอเอกลักษณ์เหล่านั้นจะต้องแสดงให้เห็นถึงรูปแบบที่มีความแตกต่างและน่าสนใจเพียงพอที่จะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้น

2. ลักษณะกิจกรรม เมื่อนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวในแต่ละชุมชนสิ่งหนึ่งที่จะทำให้ให้นักท่องเที่ยวมีความชื่นชอบและสนใจในการมาท่องเที่ยว คือรูปแบบที่เน้นให้ผู้มาท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมของชุมชนและเกิดประสบการณ์ใหม่ ๆ

3. ปัจจัยด้านองค์กรของชุมชนและภูมิปัญญา ในท้องถิ่นแต่ละที่สามารถจัดสรรกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านเจ้าของภูมิปัญญาหรือปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้มีความรู้เฉพาะด้านในชุมชนในการเข้ามามีส่วนในการเผยแพร่และจัดทำกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนเหล่านั้นให้กับนักท่องเที่ยว (กรุงเทพมหานคร, มปป.) ในฐานะเป็นสื่อกลางในการเชื่อมต่อระหว่างวัฒนธรรมของชุมชนกับนักท่องเที่ยวและเป็นการต่อยอดองค์ความรู้และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในด้านการวางแผนศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนเพื่อให้การจัดการการท่องเที่ยวมีการจัดการได้อย่างดีขึ้น

4. ความร่วมมือของชุมชน จะเห็นได้ว่าปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนมีความเข้มแข็งคือการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนทั้งนี้เนื่องจากหากไม่มีความร่วมมือของสมาชิกภายในชุมชนต่อให้มีทรัพยากรธรรมชาติหรือศิลปวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์มากเพียงใดหากปราศจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนการท่องเที่ยวเชิงชุมชนที่เข้มแข็งย่อมไม่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งนี้เนื่องจากการสนับสนุนเรื่องการท่องเที่ยวชุมชนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในด้านต่าง ๆ ซึ่งผลจากการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนร่วมกันผ่านสมาชิกของชุมชนจะทำให้ผลประโยชน์หรือสิ่งต่าง ๆ ที่มาควบคู่กับการท่องเที่ยวเพื่อประโยชน์ให้กับคนในชุมชนให้สามารถอยู่ในชุมชนได้อย่างมีความมั่นคง (กรวรรณ สังขกร, 2552)

5. องค์ประกอบด้านการจัดการกับสิ่งอำนวยความสะดวก การท่องเที่ยวเชิงชุมชนที่มีปฏิทินภาพเพียงพอจะต้องมาควบคู่กับการจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับนักท่องเที่ยวเนื่องจากนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชนหรือในสถานที่ต่าง ๆ ย่อมคาดหวังสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควรที่จะทำให้การท่องเที่ยวนำมาซึ่งการพักผ่อนหรือการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ

6. องค์ประกอบด้านรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน สิ่งหนึ่งที่จะช่วยทำให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนมีความเข้มแข็งและยั่งยืนคือการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรมที่มีความหลากหลายและน่าสนใจซึ่งอาจแบ่งองค์ประกอบของการจัดการท่องเที่ยวดังกล่าวออกเป็นองค์ประกอบได้ดังนี้

6.1 จะต้องมีกำหนดแผนการจัดการท่องเที่ยวและมีการวางเป้าหมายที่มีความชัดเจนเพียงพอ

6.2 จะต้องมีการบริหารจัดการทรัพยากรและกำหนดหน้าที่ความสัมพันธ์ของการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายใต้โครงสร้างของชุมชนและมีการระบุขอบเขตหน้าที่รวมถึงบุคคลที่ทำหน้าที่ในการรับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ ที่มีความชัดเจน

6.3 มีฝ่ายที่ทำหน้าที่ในการประเมินผลและการติดตามการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนที่มีการจัดวางไว้และให้ดำเนินการตามแผนให้ประสบความสำเร็จ

6.4 มีกระบวนการที่ใช้ในการควบคุมตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ โดยการประเมินผลกระบวนการในการจัดการที่ได้ดำเนินการตรงตามเป้าหมายที่ได้วางไว้และปฏิบัติตามกฎกติกาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวที่มีความยั่งยืนและเป็นมิตรกับชุมชนรวมถึงมีกระบวนการในการจัดเก็บรายได้ที่เป็นธรรมและเหมาะสมกับรูปแบบในการท่องเที่ยวที่มีความยั่งยืนและเป็นมิตรต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพึงต้องเป็นการจัดการที่ครอบคลุมทั้ง 3 มิติ ได้แก่

6.4.1 การเพิ่มผลประโยชน์และลดผลกระทบในทางลบที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรทางธรรมชาติ

6.4.2 เพิ่มผลประโยชน์และลดผลกระทบที่จะเป็นผลเสียกับวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน

6.4.3 เพิ่มผลประโยชน์และสร้างการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศของชุมชนที่เป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูทั้งทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ

และวัฒนธรรมภายในชุมชนรวมไปถึงการจัดกระบวนการที่ทำให้มีการสืบทอดวัฒนธรรมต่าง ๆ ไปยังสมาชิกในชุมชนในรุ่นต่อไป

7. สมาชิกในชุมชนรวมถึงองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวจะต้องมีการจัดรูปแบบของกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่ช่วยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน ควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นให้มีความยั่งยืนและตรงกับวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงชุมชนที่ยั่งยืน

8. เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมจะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวเชิงชุมชนเป็นการมุ่งให้การท่องเที่ยวมีส่วนสำคัญในการผลักดันคุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชนโดยการสร้างรายได้และการกระจายรายได้และนำเสนอวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่นให้นักท่องเที่ยวได้มีประสบการณ์และเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ซึ่งประโยชน์สุดท้ายที่สมาชิกในชุมชนควรได้รับคือการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีฐานะทางเศรษฐกิจที่จะทำให้สามารถดูแลสมาชิกในครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุชาดา วงชัยภูมิ, 2556) นอกจากนี้ (พจนา สวนศรี และสมภพ ยี่จ่อหอ, 2556) มีการให้คำจำกัดความและลักษณะขององค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนโดยอาจแยกเป็นองค์ประกอบได้ดังนี้

8.1 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม หนึ่งในการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่เป็นส่วนสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวคือทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรทางด้านวัฒนธรรมดังนั้นการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่จะช่วยดึงดูดความสนใจให้กับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดีคือการมีทรัพยากรธรรมชาติและหรือทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น

8.2 ด้านองค์กรชุมชน การท่องเที่ยวโดยชุมชนจะต้องมีองค์กรที่ทำหน้าที่ในการจัดการการท่องเที่ยวโดยรวมเพื่อให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนมีประสิทธิภาพซึ่งองค์กรดังกล่าวคือองค์กรของชุมชนในแต่ละชุมชนที่จะช่วยในการบริหารจัดการ เพื่อมีส่วนในการถ่ายทอดองค์ความรู้และการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนไปยังนักท่องเที่ยวได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

8.3 ด้านการจัดการ เนื่องจากการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกี่ยวข้องกับผู้คนจำนวนมากดังนั้นจึงจำเป็นต้องกำหนดรูปแบบหรือแนวทางในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ รวมถึงมีกฎกติกาที่มีความชัดเจนในการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจะทำให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการกระจายทรัพยากรและผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและมีความยั่งยืน

8.4 ด้านการเรียนรู้ เนื่องจากการท่องเที่ยวโดยชุมชนจะต้องมีการจัดกิจกรรมเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับนักท่องเที่ยวเพื่อนำเสนอวิถีชีวิตของแต่ละชุมชนซึ่งเป็น

เอกลักษณ์สำคัญของการท่องเที่ยวโดยชุมชนดังนั้นระบบในการจัดการกระบวนการในการเรียนรู้ระหว่างสมาชิกในชุมชนกับนักท่องเที่ยวจะต้องมีระบบในการจัดการการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นการท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงความเป็นอยู่ของชุมชนโดยมีองค์ประกอบหลัก ๆ 4 ด้านคือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ด้านองค์กรชุมชน ด้านการจัดการ และด้านการเรียนรู้ โดยองค์ประกอบที่กล่าวมาข้างต้นนี้จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวได้รับการดึงดูดใจให้ไปยังแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ

5. แนวคิดทฤษฎีด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

5.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมหลักของประเทศที่นำวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติเข้ามาดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวจากทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งการนำทรัพยากรทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมต่าง ๆ มาเป็นส่วนช่วยในการสนับสนุนการท่องเที่ยวทำให้ประเทศไทยมีทรัพยากรที่มีคุณค่าสำหรับธุรกิจท่องเที่ยว ประกอบกับการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มีชุมชนเข้ามาเกี่ยวข้องในการประกันการท่องเที่ยวทำให้รูปแบบในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีความยั่งยืนทางในการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม อย่างไรก็ตามอาจมีประเด็นข้อสงสัยว่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมควรมีประเด็นครอบคลุมในลักษณะใดบ้าง (ณัฐฉิณี ทองดี, 2555)

นอกจากนี้ในประเด็นทางด้านทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเส้นจะเห็นได้ว่ารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย การท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวในเชิงนิเวศ (Ecotourism) หรือเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) จะมีลักษณะรูปแบบที่มีความคล้ายคลึงกันในแง่ของวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวและลักษณะการจัดกิจกรรมในการท่องเที่ยวรวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับการดึงดูดนักท่องเที่ยวผ่านกระบวนการด้านการตลาดการท่องเที่ยวอาจมีความแตกต่างกันในแง่มุมมองของการนำเสนอจุดเด่นด้านการท่องเที่ยวด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวในเชิงวัฒนธรรม (เพชรรัตน์ ตัญญูรัตนันท์, 2561) อย่างไรก็ตามการนำเสนอการท่องเที่ยวจะทำความเข้าใจกับการพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการท่องเที่ยวในแต่ละท้องถิ่นซึ่งจะต้องทำในหลากหลายมิติควบคู่กันไปเพื่อให้การท่องเที่ยวมีจุดเด่นเพียงพอในการดึงดูดนักท่องเที่ยวและกระบวนการในการจัดการท่องเที่ยวนำมาซึ่งการท่องเที่ยวที่มีความยั่งยืน นอกจากนี้การท่องเที่ยวในเชิงวัฒนธรรมจะทำความเข้าใจกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแต่ละชุมชน (Community Forest หรือ Social Forestry) ซึ่งไม่ได้มีขอบเขตจำกัดแต่เพียงการท่องเที่ยวเพื่อชมทรัพยากรธรรมชาติเท่านั้นแต่ยัง

สามารถทำควบคู่กับการท่องเที่ยวเพื่อชมวิถีชีวิตของชุมชนที่อยู่ในป่าด้วยซึ่งเป็นตัวอย่างของการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวที่เป็นการท่องเที่ยวควบคู่กันไประหว่างการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมซึ่งเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการในการจัดการท่องเที่ยวทั้งเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต้องทำควบคู่กันไป (สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 2559)

การพัฒนายุทธศาสตร์ในการดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ให้ความสนใจทางด้านระบบนิเวศและวัฒนธรรมที่หลากหลายเนื่องจากวัฒนธรรมของประเทศไทยเป็นหนึ่งในวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้มาท่องเที่ยวในประเทศไทยได้ ประกอบกับสภาพัฒนาการต่าง ๆ ของประเทศไทยและโบราณสถานโบราณวัตถุของประเทศไทยที่มีความหลากหลายทำให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในเป้าหมายของนักท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่จะเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพื่อศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของคนไทยซึ่งเป็นที่มาและบ่อเกิดของการท่องเที่ยวที่เรียกว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว, 2556)

5.2 รูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

สำหรับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสามารถจัดแบ่งรูปแบบออกได้เป็นลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (historical tourism) เป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวตามสถานที่ทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อชื่นชมและศึกษาข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสถานที่เหล่านั้นและเป็นการสร้างจิตสำนึกให้นักท่องเที่ยวและสมาชิกในท้องถิ่นที่เป็นที่ตั้งของโบราณสถานตระหนักและให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุและมีความภาคภูมิใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าที่มีการสืบทอดมาอย่างยาวนาน

2. การท่องเที่ยวงานชมวัฒนธรรมและประเพณี (cultural and traditional tourism) ที่มุ่งเน้นเกี่ยวกับการเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดสุนทรียภาพทางด้านวัฒนธรรมและความเชื่อผ่านการศึกษาวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ ที่มีการสืบทอดมาอย่างยาวนานซึ่งจะสร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้กับนักท่องเที่ยวและสร้างจิตสำนึกให้กับคนในท้องถิ่นในการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมดังกล่าวเพื่อเป็นมรดกทางด้านวัฒนธรรมและต่อยอดสู่การท่องเที่ยวไม่ให้อ่อนไหวไปกับกาลเวลาและสร้างความมั่นคงให้กับสมาชิกของแต่ละชุมชนจากการสร้างรายได้ผ่านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

3. การเยี่ยมชมวิถีชีวิตในชนบท (Rural Tourism / Village Tourism) ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวเพื่อมุ่งเน้นเกี่ยวกับการศึกษาวิถีชีวิตของชุมชนซึ่งแต่ละชุมชนจะมีเอกลักษณ์และมี

ความโดดเด่นทางการดำรงชีวิตที่แตกต่างกันมีวิถีชาวบ้านและภูมิปัญญาชาวบ้านที่เกิดจากการสร้างสรรค์เพื่อการดำรงชีวิตที่มีการสืบทอดส่งต่อมาอย่างยาวนานทำให้นักท่องเที่ยวเกิดการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ทางด้านวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นและรับรู้ถึงคุณค่าและสร้างจิตสำนึกให้กับนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์วัฒนธรรมดั้งเดิมและเป็นการส่งเสริมให้สมาชิกในแต่ละชุมชนให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นด้วย

5.3 องค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

(บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมซึ่งเป็นการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นจึงมีความแตกต่างกันเพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้ประสบการณ์ใหม่ ๆ และได้ตระหนักถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิกในชุมชนซึ่งเป็นผู้สืบทอดวัฒนธรรมกับนักท่องเที่ยวซึ่งเข้ามาเรียนรู้ วัฒนธรรมในแต่ละชุมชนเป็นการพึ่งพาอาศัยและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ซึ่งกันและกันโดย องค์ประกอบเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอาจมีการแบ่งแยกออกได้เป็น 6 ด้านดังต่อไปนี้

5.3.1 องค์ประกอบด้านแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

5.3.2 องค์ประกอบด้านกระบวนการศึกษาสิ่งแวดล้อม

5.3.3 องค์ประกอบด้านธุรกิจท่องเที่ยว

5.3.4 องค์ประกอบด้านการตลาดท่องเที่ยว

5.3.5 องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

5.3.6 องค์ประกอบด้านการสร้างจิตสำนึกแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้นเกิดขึ้นจากการพัฒนาจากความต้องการของ นักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ทางด้านวัฒนธรรมและเป็นปัจจัยที่ดึงดูดให้ นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวยังพื้นที่ที่มีความสมบูรณ์ทางด้านวัฒนธรรมเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรม เหล่านั้นดังนั้นการสื่อสารและการนำเสนอเอกลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นจึงเป็น จุดเด่นสำคัญที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวจากต่างถิ่นให้มาท่องเที่ยวยังแต่ละท้องถิ่นเพื่อศึกษาเรียนรู้ และเปิดรับข้อมูลทางด้านวัฒนธรรม ดังนั้นการนำเสนอจุดเด่นด้านวัฒนธรรมแต่ละท้องถิ่นจึงเป็น สิ่งที่สำคัญที่แต่ละท้องถิ่นจะต้องให้ความสำคัญหากต้องการให้มีการท่องเที่ยวที่มีการเจริญเติบโต และมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

6. แนวคิดทฤษฎีด้านพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

6.1 ความหมายของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

สำหรับรูปแบบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งและเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้เรียนรู้องค์ประกอบในการพัฒนาหรือการแก้ไขปรับปรุงรูปแบบในการท่องเที่ยวครั้งนี้เนื่องจากรูปแบบพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยวส่งผลโดยตรงกับรูปแบบและการบริหารจัดการการจัดการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืน

6.2 รูปแบบของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

6.2.1 รูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวออกเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่

1) กลุ่มเที่ยวแบบประหยัด (Budget Travelers) พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะมุ่งเน้นการท่องเที่ยวที่ไม่เน้นการใช้จ่ายแต่ต้องการเก็บเกี่ยวประสบการณ์จากการท่องเที่ยวด้วยความประหยัดเนื่องจากการหารายได้เพื่อมาใช้ในการท่องเที่ยวอาจมีไม่มากนักจึงทำให้การใช้จ่ายต่าง ๆ ในการท่องเที่ยวค่อนข้างจำกัด

2) นักท่องเที่ยวชอบผจญภัย (Adventurous Travelers) เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมที่สร้างความตื่นเต้นและมีการผจญภัยและมักเป็นนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาและฐานะปานกลางจนถึงฐานะค่อนข้างดีทำให้สามารถทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่เป็นการผจญภัยซึ่งมักจะมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูงได้

3) นักท่องเที่ยวประเภทเดินทางระหว่างวันหยุด (Vacationers Travelers) จะเป็นนักท่องเที่ยวที่อาศัยช่วงเวลาในวันหยุดเพื่อการท่องเที่ยวและมีการวางแผนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในช่วงวันหยุดโดยจะเป็นการท่องเที่ยวที่มีการวางแผนทั้งในส่วนของการจัดกิจกรรมและในส่วน of ค่าใช้จ่ายเนื่องจากนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มักมีรายได้น้อยหรือมีรายได้ปานกลาง

4) นักท่องเที่ยวแบบชอบเดินทางโดยใช้ระยะเวลาเดินทางยาวนาน (Moderates Travelers) นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มักจะมี ความสนใจด้านการท่องเที่ยวที่ใช้เวลาในการท่องเที่ยวยาวนานและสามารถใช้เวลาเต็มที่ในการท่องเที่ยวไม่ใช่เวลากระยะสั้นในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์หรือเป็นการท่องเที่ยวที่มีระยะเวลาน้อย การท่องเที่ยวที่เป็นการใช้ระยะเวลานานดังกล่าวจะทำให้ นักท่องเที่ยวสามารถเพลิดเพลินกับการท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่

6.2.2 โคเฮน (Cohen, 1979) เป็นนักวิชาการที่ได้นำเสนอรูปแบบของการจัดแบ่งพฤติกรรมนักท่องเที่ยวไว้โดยได้นำเสนอรูปแบบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวแบ่งออกได้เป็นดังนี้

1) นักท่องเที่ยวแบบนันทนาการ (Recreational Tourists) นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเชิงนันทนาการเพื่อการพักผ่อนร่างกายและจิตใจ

2) นักท่องเที่ยวแบบปลีกตัวเพื่อหาความเพลิดเพลิน (The Diversionary Tourists) กลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะให้ความสำคัญกับการเที่ยวเพื่อการทำกิจกรรมใหม่ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมแบบเดิม ๆ ในชีวิตประจำวันเนื่องจากมีวัตถุประสงค์และความอยากพักผ่อนและเพลิดเพลินกับการท่องเที่ยวโดยเฉพาะ

3) นักท่องเที่ยวมุ่งหาประสบการณ์ (The Experiential Tourists) นักท่องเที่ยวพวกนี้จะมีแนวโน้มการท่องเที่ยวเพื่อแสวงหาประสบการณ์ใหม่ ๆ จากการท่องเที่ยวและมีการเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นที่เดินทางไปท่องเที่ยวทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้สนใจการท่องเที่ยวที่เป็นการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมกับผู้คนในแต่ละท้องถิ่น

4) นักท่องเที่ยวแบบชอบทดลอง (The Experimental Tourists) นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะให้ความสำคัญกับการปฏิสัมพันธ์กับคนท้องถิ่นเพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจวิถีชีวิตของผู้คนในแต่ละท้องถิ่นและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่นซึ่งเป็นความสุขและความเพลิดเพลินของนักท่องเที่ยวในกลุ่มที่ชอบท่องเที่ยวแบบทดลอง

5) นักท่องเที่ยวที่ใช้ชีวิตเสมือนคนท้องถิ่น (The Existential Tourists) นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะเป็นการท่องเที่ยวโดยไปปรับวิถีชีวิตให้กับผู้คนในท้องถิ่นเช่นเดียวกันกับท้องถิ่นที่เดินทางไปท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้และเข้าใจถึงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของแต่ละท้องถิ่นซึ่งนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมในการท่องเที่ยวในแต่ละท้องถิ่นที่มีระยะเวลายาวนานเนื่องจากต้องการศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตของแต่ละท้องถิ่นให้มากที่สุดโดยการเรียนรู้ดังกล่าวจะครอบคลุมถึงการใช้ชีวิตการรับประทานอาหารหรือแม้กระทั่งการเรียนรู้ภาษาของแต่ละท้องถิ่น

6.2.3 สำนักงานเศรษฐกิจศึกษา ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวโดยจัดแบ่งได้ดังต่อไปนี้

- 1) นักท่องเที่ยวประเภทหลงใหลในทะเล (Active sea lovers)
- 2) นักท่องเที่ยวประเภทชอบการผูกมิตร (Contact-minded holiday makers) มีความสนใจในการผูกมิตรภาพกับบอกคนอื่นโดยเฉพาะผู้คนในแต่ละท้องถิ่น
- 3) นักท่องเที่ยวประเภทชอบชมธรรมชาติ (Nature Viewers) นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะชื่นชอบความสวยงามตามธรรมชาติของแต่ละท้องถิ่นที่เดินทางไปท่องเที่ยว
- 4) นักท่องเที่ยวประเภทแสวงหาการพักผ่อน (Rest-seekers) นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะมีแนวโน้มการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจมากกว่ากันทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่ต้องใช้พลังงานและอาจส่งผลกระทบต่อระยะเวลาในการพักผ่อน

5) นักค้นหา (Discovers) กลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะให้ความสำคัญกับการทำกิจกรรมใหม่ ๆ ที่มีลักษณะเป็นการผจญภัยและแสวงหามิตรภาพใหม่ ๆ จากการท่องเที่ยว

6) นักท่องเที่ยวแบบเดินทางพร้อมครอบครัว (Family-orientated) นักท่องเที่ยวในกลุ่มนี้จะเป็นการท่องเที่ยวในรูปแบบครอบครัวที่จะใช้เวลาตัวเองส่วนใหญ่กับการดื่มด่ำธรรมชาติของแสงแดดทะเลและสิ่งแวดล้อมร่วมกับสมาชิกในครอบครัว

7) เที่ยวแบบประเพณีนิยม (Traditionalists) นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะค่อนข้างให้ความสำคัญและเอาใจใส่กับการท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัยและมีความเสี่ยงต่ำ (ณัฐดนัย วัฒนสุภิญญา, 2558)

6.3 องค์ประกอบพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

6.3.1 องค์ประกอบของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว องค์ประกอบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวอาจจัดแบ่งองค์ประกอบออกได้เป็น 7 ประการดังต่อไปนี้

1) องค์ประกอบเกี่ยวกับเป้าหมาย ซึ่งจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มีการกำหนดเป้าหมายในการเดินทางมาท่องเที่ยวถึงเป้าหมายดังกล่าวจะมีลักษณะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับนักท่องเที่ยวแต่ละบุคคลหรือแต่ละกลุ่มเช่นเป็นนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหรือเป็นนักท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับการให้เกียรติบุคคลอื่นหรือเป็นนักท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

2) ด้านความพร้อม ความพร้อมทางด้านวุฒิภาวะและปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการทำกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับการสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละบุคคลซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในของแต่ละบุคคลว่ามีความประสงค์ในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบใดซึ่งในบางกิจกรรมอาจต้องมีความพร้อมของร่างกายและจิตใจในการเข้าทำกิจกรรมต่าง ๆ

3) องค์ประกอบเกี่ยวกับสถานการณ์ ซึ่งแต่ละสถานการณ์อาจมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการกำหนดรูปแบบในการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันได้จากการท่องเที่ยวในแต่ละรูปแบบมีสถานการณ์และปัจจัยที่เป็นปัจจัยแวดล้อมที่จะต้องนำมาใช้ในการตัดสินใจรูปแบบในการท่องเที่ยวที่แตกต่างและมีความหลากหลาย

4) การแปลความหมาย ซึ่งองค์ประกอบนี้จะเกี่ยวข้องกับรูปแบบทางด้านวิถีคิดของนักท่องเที่ยวที่มีการประมวลผลเพื่อตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวแต่ละบุคคลซึ่งอาจจะมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและแนวความคิดของนักท่องเที่ยวซึ่งมีภูมิหลังทางด้านแนวความคิดและวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกันทำให้ต้องมี

การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านภูมิหลังทางด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างกันนั้นเพื่อใช้ในการออกแบบรูปแบบในการท่องเที่ยวให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวด้วย

5) การตอบสนอง ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเลือกในการทำกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละคนเนื่องจากนักท่องเที่ยวแต่ละคนจะมีการวางแผนและพฤติกรรมต่าง ๆ ของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน

6) องค์ประกอบเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่ตามมา ซึ่งผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเกิดจากการกระทำในด้านต่าง ๆ ซึ่งผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอาจตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวหรือไม่ก็ได้การออกแบบการท่องเที่ยวให้ตรงกับความต้องการและลดความผิดหวังจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยวให้น้อยที่สุดเพื่อให้การเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเกิดความเพลิดเพลินและตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างไรก็ตามผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในบางกรณีอาจไม่สามารถควบคุมได้เนื่องจากมีเหตุปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้

7) องค์ประกอบเกี่ยวกับปฏิภณต่อความผิดหวัง ซึ่งความคาดหวังเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้นักท่องเที่ยวมีความสุขหรือความเพลิดเพลินกับการท่องเที่ยว ดังนั้นหากกิจกรรมหรือการท่องเที่ยวตรงกับความคาดหวังที่ได้ตั้งไว้จะทำให้นักท่องเที่ยวมีความเพลิดเพลินและถ่ายทอดการท่องเที่ยวไปยังบุคคลอื่นซึ่งจะทำให้มีผู้คนที่สนใจเข้ามาท่องเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้มากขึ้น แต่หากเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ตรงกับความคาดหวังจะส่งผลร้ายต่อการท่องเที่ยวในสถานที่ตรงนั้นแต่ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวแต่ละบุคคลอาจต้องพิจารณาให้รอบด้านเนื่องจากนักท่องเที่ยวแต่ละบุคคลอาจมีความคาดหวังที่แตกต่างกันและในบางกรณีความคาดหวังเหล่านั้นไม่อาจทำให้ประสบความสำเร็จได้เนื่องจากมีเหตุปัจจัยอื่นซึ่งเข้ามาแทรกแซงจนส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินการต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ (เลิศพร ภาระสกุล, 2555)

สรุปได้ว่า รูปแบบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเป็นการแสดงออกมาซึ่งความต้องการของนักท่องเที่ยวซึ่งสามารถศึกษาได้จากพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ดังนั้นหากต้องการให้การท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวที่สามารถเจริญเติบโตและพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและปรับเปลี่ยนรูปแบบของการท่องเที่ยวให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะทำให้การท่องเที่ยวมีความยั่งยืน

7. แนวคิดทฤษฎีด้านการสื่อความหมาย

สำหรับวัตถุประสงค์ของการสื่อความหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่เวลานั้นอาจแบ่งได้ดังต่อไปนี้ การสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์สำคัญหลายประการ ดังนี้

7.1 การสื่อความหมายเป็นไปเพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละที่และสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้กับนักท่องเที่ยวและเห็นความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางด้านธรรมชาติและทางด้านวัฒนธรรม

7.2 การสื่อความหมายจะช่วยให้ให้นักท่องเที่ยวมีความผ่อนคลายและได้เรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆ และรู้สึกประทับใจในสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่ง

7.3 การสื่อความหมายต่าง ๆ จะช่วยให้กระบวนการในการจัดการท่องเที่ยวของแต่ละที่สามารถดำเนินการไปได้ด้วยความราบรื่นบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทั้งวัตถุประสงค์ของการจัดการท่องเที่ยวและวัตถุประสงค์ของนักท่องเที่ยวที่มาเยือนซึ่งจะส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวได้ทำกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการและทำให้นักท่องเที่ยวตระหนักถึงการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อทรัพยากรธรรมชาติและเป็นมิตรต่อสังคมท้องถิ่น รวมถึงทำให้การท่องเที่ยวมีความปลอดภัยมากขึ้น

7.4 การสื่อความหมายช่วยในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างนักท่องเที่ยวกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องซึ่งทำหน้าที่ในการดูแลความเรียบร้อยของสถานที่ท่องเที่ยวในแต่ละแห่งทั้งนี้เนื่องจากการท่องเที่ยวจะต้องมีการดูแลทั้งเรื่องความปลอดภัยและความเป็นระเบียบของสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งด้วยดังนั้นการสื่อความหมายที่จะทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างนักท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ

7.5 การสื่อความหมายจะเป็นเครื่องมือในการส่งต่อภาพลักษณ์ที่ดีของสถานที่ท่องเที่ยวในแต่ละแห่งซึ่งมีความโดดเด่นและมีความเป็นเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันซึ่งการสื่อความหมายที่สร้างภาพลักษณ์ในการท่องเที่ยวจะช่วยให้สถานที่ท่องเที่ยวนั้นเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่ในความสนใจของนักท่องเที่ยวที่ต้องการจะมาเยือน

7.6 การสื่อความหมายจะช่วยสร้างการรับรู้และการเข้าถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรทางด้านวัฒนธรรมให้กับนักท่องเที่ยวและสมาชิกในชุมชนเพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนให้มีความยั่งยืน

7.7 การสื่อสารจะช่วยให้การเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมรวมถึงข้อมูลทางด้านระบบนิเวศและส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

ให้กับนักท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้และการเตรียมตัวรวมถึงการปฏิบัติตัวในขณะที่เดินทางมาท่องเที่ยว (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, 2561)

นอกจากนี้ ศิลป์ พีระศรี ยังได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการสื่อความหมาย (Interpretation) ไว้ว่าการเข้าใจและการรับรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งและถอดเอาความหมายของสิ่งนั้นเรื่องนั้นเพื่อทำความเข้าใจและสื่อความออกมาโดยชัดแจ้งให้เห็นเป็นประจักษ์แจ้งในทางศิลปะขึ้น ถ้าหากกันสื่อสารมีความบกพร่องหรือไม่สามารถแสดงออกมาได้ก็ไม่อาจเกิดศิลปะที่แท้จริงได้ เช่น การสื่อความเกี่ยวกับประวัติศาสตร์จะต้องมีการตีความลักษณะพิเศษของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ น่าจะต้องรู้สึกเหมือนหนึ่งว่าเราอยู่เป็นส่วนหนึ่งในเหตุการณ์ดังกล่าวด้วยเพื่อให้ผู้ที่ศึกษาหรือทำความเข้าใจข้อมูลเกี่ยวกับการสื่อสารที่สื่อออกมาสามารถรับรู้ได้ด้วยตนเองเหมือนหนึ่งว่าตนมีชีวิตร่วมและอยู่ด้วยในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตนั้น (กฤษณ์ท แสนทวี, 2555)

นอกจากนี้ Freeman Tilden ซึ่งเป็นนักวิชาการที่สำคัญของการสื่อสารจนได้ชื่อว่าเป็นบิดาของการสื่อสารได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับการสื่อสารไว้ในหนังสือ *Interpreting Our Heritage* (1977) ว่า “การสื่อความหมายเป็นกิจกรรมการให้ความรู้ที่มีจุดประสงค์ที่จะเปิดเผยความหมายของสิ่งหนึ่ง และความสัมพันธ์ของสิ่งนั้นที่มีต่อสภาพแวดล้อม โดยมีสื่อประกอบ เช่น วัตถุของจริง รูปภาพ หรือการสัมผัสด้วยตนเองโดยให้ผู้มาเยือนได้รับจากประสบการณ์ตรง แทนที่จะอธิบายให้ทราบเฉพาะแต่ข้อมูลแต่เพียงอย่างเดียว” นอกจากนี้ไอโคโมสไทย ICOMOS THAILAND 2007 ให้ความหมายของการสื่อความหมาย (Interpretation) ว่า “หมายถึงกิจกรรมทุกอย่างที่มีเจตนาเพื่อส่งเสริม การรับรู้ของสาธารณชนและเสริมสร้างความเข้าใจต่อแหล่งมรดกวัฒนธรรม รวมไปถึงองค์การ UNESCO ได้ให้คำจำกัดความของการสื่อสารว่าเป็นกระบวนการในการสืบมาแก่ผู้รับสารถึงความสำคัญของสถานที่หรือวัตถุที่มีการนำมาแสดงทั้งนี้เพื่อวัตถุประสงค์เพื่อการผลิตเพลินของผู้ชมและเกิดความเข้าใจในมรดกทางด้านวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม (พรรณราย ทรัพย์ะประภา, 2540) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการสื่อสารมีประโยชน์ที่หลากหลายดังต่อไปนี้

- 1) การสื่อสารช่วยให้นักท่องเที่ยวเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ และช่วยเสริมสร้างความเพลิดเพลินในการท่องเที่ยว
- 2) การสื่อสารทำให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงความงดงามทั้งทางด้านธรรมชาติและวัฒนธรรมได้มากขึ้น
- 3) การสื่อสารช่วยในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการในการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้ทรัพยากรทางด้านการท่องเที่ยวด้วยความระมัดระวังและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน

4) การสื่อสารทำให้นักท่องเที่ยวมีความเข้าใจในกระบวนการในการจัดการการท่องเที่ยวขององค์กรต่าง ๆ ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรทางด้านธรรมชาติและทรัพยากรทางด้านวัฒนธรรมนั้น

5) คุณภาพ ประกอบด้วยหลักการ 6 ประการ (สยาม ปิยะนราทร, 2539) ดังนี้

1. เชื่อมโยงสิ่งที่กำลังจัดแสดง/อธิบายให้ตรงกับบุคลิกหรือประสบการณ์ของผู้มาเยือน การสื่อสารจะต้องพิจารณาถึงผู้รับสารว่าผู้รับสารเป็นกลุ่มบุคคลใดมีความสนใจเรื่องใดซึ่งจะทำให้สารที่สื่อออกไปตรงกับความต้องการและความคาดหวังรวมถึงประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว และการสื่อสารในลักษณะดังกล่าวจะทำให้การสื่อสารดีขึ้น

2. การสื่อความหมายคือการเปิดเผยเรื่องราวโดยอาศัยสารสนเทศ การสื่อสารในยุคปัจจุบันมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสื่อสารให้ถึงกลุ่มบุคคลต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีซึ่งจะต้องมีรูปแบบในการสื่อสารที่มีความพิเศษทั้งในส่วนของข้อความและเนื้อหาเพื่อให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวให้มากที่สุดและต้องทำความเข้าใจรูปแบบของผู้รับสารว่าผู้รับสารสนใจและเข้าถึงสารในรูปแบบใดเพื่อให้การสื่อสารเกิดประสิทธิภาพสูงที่สุด

3. การสื่อความหมายเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ซึ่งใช้ความคิดสร้างสรรค์ การสื่อสารที่ดีจะต้องเป็นการสื่อสารที่มีความสร้างสรรค์และเข้าถึงผู้รับสารด้วยสื่อสร้างสรรค์ซึ่งจะทำให้ผู้รับสารเกิดความเพลิดเพลินและเข้าถึงข้อมูลสื่อสารต่าง ๆ ได้มากขึ้นเพื่อให้เกิดความรับรู้และความซาบซึ้งในข้อมูลต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลเกี่ยวกับเอกลักษณ์ทางด้านการท่องเที่ยวทั้งการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมซึ่งการสื่อสารที่ดีและมีความสร้างสรรค์จะต้องเป็นเอกลักษณ์เหล่านั้นมาทำการสื่อสารไปยังนักท่องเที่ยวให้มากที่สุด

4. ความมุ่งหมายคือการเข้าใจ ไม่ใช่การอบรมสั่งสอน แต่เป็นการกระตุ้นความสนใจของผู้ชม จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการสื่อสารที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวคือการกระตุ้นความสนใจของนักท่องเที่ยวดังนั้นรูปแบบในการสื่อสารจึงต้องมีความเข้าใจง่ายและมีลักษณะเป็นการดึงดูดความสนใจไม่ใช่ข้อความหรือสารที่เป็นไปในลักษณะทางการจนยากที่จะทำความเข้าใจหรือมีความเบื่อหน่ายและไม่เกิดความคล้อยตามรวมถึงไม่มีความต้องการที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวซึ่งจะทำให้การสื่อสารประสบความล้มเหลวในการจูงใจนักท่องเที่ยว

5. พยายามนำเสนอแบบความหมายรวมแทนที่จะแยกส่วน และต่อบุคคลทุกคนมิใช่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง การสื่อสารที่ดีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจะต้องมีลักษณะมีความเป็นภาพรวมไม่เจาะกลุ่มบุคคลใดกลุ่มบุคคลหนึ่งมีเป็นลักษณะภาพกว้างเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ได้อย่าง

หลากหลายและในขณะเดียวกันมีการนำเสนอเอกลักษณ์ของสถานที่ท่องเที่ยวไปยังบุคคลต่าง ๆ ให้กลุ่มบุคคลต่างเกิดความสนใจในการที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวให้มากที่สุด

6. การสื่อความหมายแก่เด็ก ไม่ควรเจือจางหรือลดความสำคัญลงกว่าการสื่อความหมายแก่ผู้ใหญ่ แต่ควรใช้วิธีการพื้นฐานที่แตกต่างกัน การสื่อสารที่ต้องการสื่อไปยังกลุ่มผู้รับสารที่เป็นเด็กจะต้องมีความแตกต่างจากผู้รับสารที่เป็นผู้ใหญ่เนื่องจากเด็กยังด้อยประสบการณ์และอาจทำความเข้าใจสารต่าง ๆ ที่มีความซับซ้อนและยุ่งยากได้ไม่ถนัดดังนั้นการสื่อสารไปยังกลุ่มเด็กจึงต้องมีรูปแบบที่มีความพิเศษเฉพาะตัว นอกจากนี้หากพิจารณาเกี่ยวกับหลักการในการสื่อสารตามกรอบขององค์การ UNESCO ประกอบด้วยหลัก 7 ประการดังนี้

1. การทำให้เกิดการเข้าถึงกระบวนการในการสื่อสารและสามารถทำความเข้าใจเกี่ยวกับสารได้ (Access and Understanding) เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับองค์ประกอบของการสื่อสารจะเห็นได้ว่าสิทธิในการเข้าถึงมรดกทางวัฒนธรรมเป็นสิทธิที่มนุษย์ทุกคนมีเป็นพื้นฐาน ดังนั้นด้วยปัจจัยดังกล่าวรัฐควรมีการดำเนินการให้มีการจัดทำโปรแกรมที่ใช้ในการสื่อสารซึ่งมีความยั่งยืนและมีประชาชนในชุมชนรวมถึงนักท่องเที่ยวมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม

2. การสื่อสารในรูปแบบของการเป็นแหล่งข้อมูล (Information source) เนื่องจากการสื่อสารเป็นการสื่อความหมายไปยังผู้รับสารดังนั้นกระบวนการในการสื่อสารจึงต้องมีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ไว้เพื่อใช้ในการสื่อสารและส่งต่อสารให้กับผู้รับสารใหม่ ๆ จึงอาจกล่าวได้ว่ากระบวนการในการสื่อสารเป็นแหล่งในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับมรดกของโลกซึ่งควรมีพื้นฐานและรูปแบบในการเก็บข้อมูลที่มีลักษณะเป็นการเก็บรวบรวมทางวิชาการและเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในทางปฏิบัติด้วย

3. การสื่อสารภายใต้ขอบเขตของเนื้อหาและบริบททางสังคม (Context and Setting) เนื่องจากการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับมรดกโลกมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเชื่อมโยงไปกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นที่ถูกกำหนดให้เป็นมรดกโลกดังนั้นการสื่อสารจึงต้องมีกระบวนการที่สร้างการเชื่อมโยงดังกล่าวให้เห็นได้ชัดเจนทางการสื่อสารด้วย

4. การสื่อสารที่เป็นข้อเท็จจริงที่มีความจริงแท้และถูกต้องตามข้อมูลดั้งเดิม (Authenticity) การสื่อสารที่ดีที่เกี่ยวข้องกับมรดกโลกมีความสำคัญมากที่จะต้องเป็นข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงทางด้านศิลปวัฒนธรรมและข้อมูลเกี่ยวกับวิถีชีวิตของบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งในอดีตจนกระทั่งปัจจุบัน

5. การสื่อสารจะต้องมีความยั่งยืน (Sustainability) การสื่อสารเป็นการส่งต่อข้อมูลด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมรดกโลก จึงมีความจำเป็นที่การสื่อสารจะต้องสอดคล้องกับสภาพบริบททางด้านสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม

6. การสื่อสารจะต้องมีปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (Inclusiveness) เนื่องจากการสื่อสารเป็นการส่งสารระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับมรดกโลกซึ่งเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชุมชนและศิลปวัฒนธรรมดังนั้นการสื่อสารจึงควรมีสมาชิกของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับมรดกโลกเข้ามามีส่วนในการรับรู้และมีส่วนในการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับมรดกโลกด้วย เพื่อให้การสื่อสารมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับชุมชนในท้องถิ่นและมีความต่อเนื่อง (ประกอบศิริ ภัคดีพิณิจ, 2556)

สรุปได้ว่า รูปแบบในการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งสารจากข้อมูลด้านต่าง ๆ ของการท่องเที่ยวไปยังผู้รับสารซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวดังนั้นกระบวนการในการส่งสารจึงต้องมีความชัดเจนและถูกต้องตามหลักการการส่งสารเพื่อให้นักท่องเที่ยวซึ่งเป็นผู้รับสารได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุขุม คงดิษฐ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การสื่อความหมายแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรอย่าง สร้างสรรค์ของชุมชนสามเรือน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนสามเรือน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีรูปแบบการสื่อความหมาย แหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรอย่าง สร้างสรรค์เป็นการเน้นการสร้างประสบการณ์ร่วมให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้เรื่องราว วิถีชีวิต ในชุมชนด้วยความสนุก สัมผัสวิถีที่คงความเป็นมิตรที่จริงใจเปรียบเสมือนญาติพี่น้องของชาวสามเรือน สร้างความสุขและรอยยิ้มร่วมกันระหว่างชุมชน 1) กิจกรรมเรียนรู้ให้ดับเต่า 2) กิจกรรมเรียนรู้ภูมิปัญญาการทำอาหารพื้นถิ่น 3) กิจกรรมเรียนรู้ภูมิปัญญาการทำเครื่องมือจับสัตว์ และ 4) กิจกรรม สัมผัสวัฒนธรรม เทศกาล และงานประเพณี ของชาวสามเรือน ผ่านเครื่องมือการสื่อความหมายที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ได้แก่ 1) สื่อบุคคล ทั้งที่เป็นเจ้าของ ภูมิปัญญาโดยตรง และนักสื่อความหมายที่ทำหน้าที่นำเที่ยวในชุมชน โดยใช้วิธีการเล่าเรื่อง การสาธิต ภูมิปัญญา และการนำชม และ 2) การสื่อความหมายโดยไม่ใช้บุคคล คือ ป้ายสื่อความหมาย แผ่นพับ และคู่มือแนะนำเที่ยวชุมชน ซึ่งต้องแสดงให้เห็นเอกลักษณ์ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร มีความสนุกสนาน ที่สำคัญนักท่องเที่ยวต้องมีความสุขด้วย

ประกอบศิริ ภักดีพินิจ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบในการจัดทำโปรแกรมเพื่อนำมาใช้ในการสื่อความหมายสำหรับการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงชุมชน พบว่า เส้นทางที่ใช้ในการท่องเที่ยวของกว๊านพะเยาจะมีทั้งเส้นทางท่องเที่ยวบริเวณตัวเมือง เส้นทางท่องเที่ยวในชุมชนรอบเขตพื้นที่กว๊านพะเยาและเส้นทางในพื้นที่ควรเขย่าซึ่งเป็นการท่องเที่ยวทางน้ำ จากการศึกษาวิจัยพบว่าการสื่อสารไปยังผู้รับสารนั้นผู้รับสารได้รับข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของตนเองมากที่สุดที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของกว๊านพะเยา นักท่องเที่ยวมีความต้องการด้านองค์ความรู้ของพื้นที่กว๊านพะเยาเกี่ยวกับจุดเด่นและลักษณะทางธรรมชาติรวมถึงเอกลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมซึ่งการสื่อสารที่ดีจะช่วยให้นักท่องเที่ยวเห็นคุณค่าของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเป็นการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ในส่วนของคุณลักษณะของเครื่องมือที่นำมาใช้ในการสื่อสารพบว่าผลการศึกษา พบว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับเครื่องมือที่เป็นคู่มือนำเที่ยวมากที่สุด ลำดับถัดลงมาคือข้อมูลที่ได้รับจากศูนย์บริการด้านการท่องเที่ยว รวมไปถึงสิ่งอำนวยความสะดวกด้านป้ายต่าง ๆ ที่อยู่รอบพื้นที่กว๊านพะเยานอกจากนี้ นักท่องเที่ยวยังเห็นว่าเครื่องมือหรือโปรแกรมที่ใช้ในการสื่อสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวกว๊านพะเยาเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงชุมชนแล้ว

ราณี อธิชัยกุล (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องการท่องเที่ยวที่สร้างรูปแบบในการเรียนรู้ให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุเพิ่งเดินทางมาจากทวีปยุโรป ผลการศึกษาวิจัยพบข้อมูลว่า (1) รูปแบบการท่องเที่ยวที่ไม่ได้มีปัจจัยกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวที่เร่งรีบนั้นจะต้องมีรูปแบบในการจัดกิจกรรมที่ให้เวลานักท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้และซึมซับกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีการจัดขึ้นโดยเฉพาะการให้เวลาในการทำกิจกรรมที่มีความยาวนานเพียงพอจนทำให้นักท่องเที่ยวสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีชีวิตของชุมชนในแต่ละชุมชน นอกจากนี้กิจกรรมที่ทำจะต้องไม่เป็นกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวต้องมีความเหน็ดเหนื่อยและเร่งรีบจึงต้องดำเนินการการท่องเที่ยวซึ่งไม่เร่งรีบซึ่งจะส่งผลดีต่อกับทั้งนักท่องเที่ยวและส่งผลดีกับสิ่งแวดล้อมแล้วเป็นการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มองเห็นมิติด้านการสัมผัสและการเรียนรู้โดยอาศัยช่วงเวลาพอสมควรในการทำกิจกรรม (2) ในส่วนของการสังเกตพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวจะพบว่า นักท่องเที่ยวซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่สูงอายุจะมีความชื่นชอบในการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับมรดกโลกและสัมผัสกับบรรยากาศในการท่องเที่ยวอย่างเรียบง่ายและไม่เร่งรีบและนักท่องเที่ยวโดยส่วนใหญ่จะศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ มาล่วงหน้าเพื่อให้สามารถซึมซับบรรยากาศสำหรับการท่องเที่ยวได้มากขึ้นนอกจากนี้เมื่อพิจารณาการประมวลผลด้านรูปแบบการสื่อความหมายของการท่องเที่ยวในเชิงวัฒนธรรมโดยภาพรวมจะเห็นได้ว่า การ

สื่อความหมายที่เป็นสิ่งพิมพ์จะเป็นรูปแบบที่สื่อสารได้ดีที่สุด (ร้อยละ 14.6) จากการประมวลผลการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบในการสื่อความหมายในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในภาพรวมจะพบว่า การสื่อสารมีลักษณะที่ค่อนข้างมีประสิทธิภาพผ่านสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่นำชม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36) หรือเป็นการสื่อสารผ่านเจ้าหน้าที่โดยการบรรยายหรือตอบคำถามต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60) ตามลำดับ รวมไปถึงรูปแบบในการสื่อความหมายเพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ที่ดีของกลุ่มนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แจมโรซี่ (Jamroz, 2007) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการตลาดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Marketing of tourism: a paradigm shift toward sustainability) ผลการพบว่า การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนจะต้องมีการตลาดที่ไม่ได้คาดหวังผลกำไรแต่จะต้องเป็นการตลาดการท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนเป็นสำคัญ โดยหาแนวทางและปรับรูปแบบการตลาดเพื่อปรับมุมมองและบูรณาการแนวทางด้านต่าง ๆ ในด้านความเที่ยงธรรมทาง (Social equity) การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (Environmental protection) รวมไปถึงการสร้างความมั่นคงให้กับระบบเศรษฐกิจของชุมชน (Economic livability) ซึ่งการศึกษาวิจัยพยายามชี้ให้เห็นว่ารูปแบบในด้านการตลาดการท่องเที่ยวมีส่วนยึดโยงที่จะทำให้การท่องเที่ยวมีความยั่งยืนและจะต้องนำไปสู่การปรับเปลี่ยนรูปแบบในการผลิตการจำหน่ายและแนวคิดต่าง ๆ ของผู้บริโภคที่จะต้องให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวซึ่งเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมแล้วเป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม รวมไปถึงการปรับแนวทางการศึกษาทางด้านทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวที่มีความยั่งยืนทั้งนี้เพื่อให้การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนเป็นหัวใจสำคัญของทุกส่วนของการจัดการท่องเที่ยวและให้นักท่องเที่ยวตระหนักรู้ถึงมุมมองที่ถูกต้องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความสมดุลกับมุมมองทั้งสามด้าน (Triple bottom line) ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจสังคมและทางด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อให้กระบวนการในการเติบโตของการท่องเที่ยวมีความยั่งยืนและเกิดความสมดุล

โนเบล และ จอห์นสัน (Noble and Johnson, 2011) ได้ทำการวิจัยเรื่องส่วนผสมการตลาดร่วมสมัยในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน (Conceptualizing a contemporary marketing mix for Sustainable tourism) ผู้วิจัยได้นำเสนอว่าการตลาดมีบทบาทอย่างมากในการผลักดันการท่องเที่ยวที่มีความยั่งยืนเนื่องจากมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับทั้งนักท่องเที่ยวและสมาชิกของแต่ละชุมชนและแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนได้รับการผลักดันจากสมาคมการตลาดอเมริกัน ในปี 2007 (American Marketing Association) ซึ่งมีความเห็นว่าการตลาดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจะต้องให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวซึ่งเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยการให้ความสำคัญ

กับการสร้างและการเปลี่ยนแนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและชุมชนมากขึ้นซึ่งจะเป็นหัวใจที่สำคัญในการผลักดันการท่องเที่ยวที่มีความยั่งยืน ทำให้การตลาดช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนโดยการสอดแทรกผ่านสื่อต่าง ๆ จะเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการที่จะทำให้การท่องเที่ยวมีความเข้มแข็งทั้งนี้เพื่อให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความเข้มแข็งทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี” เป็นวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi – Structured Interview) โดยมีการกำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการวิจัยแบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะดังนี้

วิธีการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1: การศึกษาทรัพยากรในพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม และศึกษาความต้องการของชุมชนต่อการสื่อความหมายในชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี

1.1 การศึกษาทรัพยากรในพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม

การศึกษาทรัพยากรในพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม เป็นการศึกษาทั้งด้านทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรมและประเพณี และทรัพยากรด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อนำมาสรุปผลการศึกษาและทำการวิเคราะห์ผลต่อไป

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

1.2.1 การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) ได้แก่ ผู้นำชุมชน มัคคุเทศก์ชุมชน ตัวแทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนร่วมในการจัดการชุมชน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับตอบแบบสัมภาษณ์ในกระบวนการวิจัย โดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีการกำหนดคุณสมบัติเฉพาะที่มีความเหมาะสมตรงกับความเชี่ยวชาญ และเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในการท่องเที่ยวชุมชน มีความเกี่ยวข้องในการพัฒนาพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม อย่างน้อย 2 ปี จำนวนทั้งสิ้น 12 คน ได้แก่ ผู้นำชุมชนตำบลบ้านแหลม ผู้นำแต่ละฐานกิจกรรมในชุมชนตำบลบ้านแหลม จำนวน 5 คน ผู้แทนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 2 คน ผู้แทนจากองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (สำนักงานพื้นที่พิเศษเมืองโบราณอู่ทอง อพท.7) จำนวน 1 คน ผู้แทนจากองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน ผู้แทนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 1 คน และมัคคุเทศก์ชุมชน 2 คน

1.2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ (Interview) ซึ่งหัวข้อและประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ คือ การศึกษาทรัพยากรในพื้นที่ชุมชน และความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา และรวบรวมข้อมูล

2) การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สืบค้นข้อมูลจากทางอินเทอร์เน็ต และเว็บไซต์ต่าง ๆ ตลอดจนวารสารวิชาการ ตำรา และแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสื่อความหมายในชุมชน และนำแบบสัมภาษณ์ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์ให้มีความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยเนื้อหาประเด็นที่ทำการศึกษาค้นคว้าครอบคลุมถึงในหัวข้อสำคัญ ได้แก่ ทรัพยากรในพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม ความต้องการของชุมชนต่อการสื่อความหมาย ในชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi - structured interview) โดยการบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ และจดบันทึกตามประเด็นหลักที่ตรงกับหัวข้อในแบบสัมภาษณ์

ในการวิจัยนี้ได้มีการตั้งประเด็นคำถามเพื่อสร้างเครื่องมือสำหรับการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเชิงลึก (In - depth Interview) แต่รูปแบบในการสัมภาษณ์ดังกล่าวจะใช้รูปแบบที่ไม่ได้มุ่งเน้นความเป็นทางการ สามารถดำเนินการในการสัมภาษณ์ได้ไม่ยุ่งยากมากนัก ตลอดจนการสัมภาษณ์ยังมีความต่อเนื่องกันแบบกว้างในประเด็นคำถามซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดในลักษณะที่มุ่งเน้นการสนทนาที่เป็นธรรมชาติกับผู้ที่ถูกสัมภาษณ์และไม่สร้างความอึดอัดแก่ผู้ถูกซักถาม เพื่อให้ผู้สัมภาษณ์มีความเป็นอิสระที่จะเล่าเรื่องต่าง ๆ ของชุมชน ความเป็นมา เรื่องราวต่าง ๆ และสิ่งที่อยากเสนอแนะในการสร้างสื่อในการสื่อความหมายในชุมชน

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลจะให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการเชิงคุณภาพและมีการวิเคราะห์ข้อมูลออกมาบรรยายและพรรณนา (Descriptive Research) ซึ่งเครื่องมือที่ถูกนำมาใช้ในการเก็บข้อมูลนั้นผู้วิจัยได้มีการกำหนดดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเอกสารและการสัมภาษณ์ได้เพียงพอต่อการศึกษาตามวัตถุประสงค์แล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยเบื้องต้น และนำมาจัดแยกเป็นหมวดและเป็นหมู่อย่างเป็น

ระบบอย่างชัดเจน ตามเค้าโครงเรื่องแล้วจึงสรุปออกมา เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์และหาข้อมูลเพิ่มเติมต่อไป หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่ครบสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์อีกครั้งในประเด็นที่ผู้วิจัยคิดว่าอาจเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลให้มากขึ้นและได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลซ้ำ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังดำเนินการตรวจสอบคุณภาพข้อมูลแบบสามเส้ากรณีการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย (Interview) ดังนี้

การตรวจสอบข้อมูลสามเส้าด้านบุคคลกล่าวคือ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบสามเส้าด้านบุคคล จำนวน 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนตำบลบ้านแหลม

กลุ่มที่ 2 สัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนโดยตรง ได้แก่ ผู้นำชุมชน ตัวแทนผู้นำแต่ละฐานกิจกรรมของชุมชน และภาคเอกชน

กลุ่มที่ 3 ผู้อาศัยอยู่ในชุมชน ซึ่งถ้าหากข้อมูลที่ได้ตรงกันกับที่สัมภาษณ์มาก็หมายความว่าข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพที่เชื่อถือได้จริง

วิธีการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2: การศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ผู้วิจัยนำผลการวิจัยจากการวิจัยระยะที่ 1 คือ การศึกษาทรัพยากรในพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรพื้นฐานที่มีอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวรวมถึงข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยมุ่งการสัมภาษณ์ไปยังบุคคลซึ่งมีบทบาทสำคัญในชุมชนซึ่งทำหน้าที่โดยตรงและมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาจัดทำแบบสอบถามในประเด็นเกี่ยวกับการสื่อความหมายที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม สำหรับการศึกษาวิจัยในส่วนนี้ผู้วิจัยจะมุ่งเน้นในประเด็นเกี่ยวกับความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้รับมาจากการเก็บข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์ของบุคคลที่มีส่วนได้เสียทั้งนี้เพื่อนำไปจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการสื่อความหมายให้ออกมามีประสิทธิภาพให้มากที่สุด

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามเรื่องการสื่อความหมายในชุมชน

2.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในชุมชนตำบลบ้านแหลม

ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยทำการคำนวณขนาดของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งนี้การกำหนดขนาดดังกล่าวใช้สูตรคำนวณตามแนวทางของคอแครอน (Cochran, 1977) หากเป็นกรณีไม่อาจทราบถึงค่าสัดส่วนของประชากร โดยระบุปริมาณความเชื่อมั่นไว้ที่ร้อยละ 95 ค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากรเท่ากับ 0.1

จากสูตร

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{e^2}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

P = สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร

e = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมให้เกิดขึ้นได้

z = ค่า z ที่ระดับความเชื่อมั่นหรือระดับนัยสำคัญ 0.05 มีค่า $z = 1.96$

ดังนั้น

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{e^2}$$

$$n = \frac{0.1(1-0.1)1.96^2}{0.05^2}$$

$$n = \frac{0.345744}{0.0025}$$

$$n = 138.2976$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เท่ากับ 138 ตัวอย่าง

**หมายเหตุ ข้อจำกัดในการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัย

ได้ทำการเก็บข้อมูลแบบสอบถามในระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2564 โดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลแบบสอบถามเสร็จสิ้น จำนวน 97 ชุด ซึ่งหลังจากนั้นในช่วงวันที่ 16 เมษายน พ.ศ. 2564 มีการออกคำสั่งจากหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่ในการป้องกันไม่ให้เชื้อไวรัสโควิด 19 แพร่ระบาดซึ่งมีการยกระดับแนวทางในการควบคุมไม่ให้มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ตามแนวทางที่ ศบค.กำหนดซึ่งส่งผลให้ชุมชนตำบลบ้านแหลม จังหวัดสุพรรณบุรี ประกาศปิดชุมชน ไม่รับนักท่องเที่ยว ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่สามารถดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนที่กำหนดจากสูตรการทำวิจัยข้างต้น โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามแล้วจำนวน 97 ชุด คิดเป็นร้อยละ 70 ของกลุ่มตัวอย่างประชากรตามสูตรคำนวณตามแนวทางของคอกแครน

2.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูล 97 ชุด แบ่งเป็น 4 ส่วนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนตำบลบ้านแหลม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนตำบลบ้านแหลม

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อรูปแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับคือ

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

การอภิปรายผลแบบสอบถามเป็นแบบอันตรายภาค (Interval Scale) (ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2549, อ้างถึงใน อัญญา ทองเมืองหลวง, 2554) ใช้สูตรการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5-1}{5} \\
 &= 0.80
 \end{aligned}$$

โดยหลังจากการคำนวณช่วงระดับคะแนนแล้วเสร็จ ได้นำค่าผลคะแนนที่ได้มาแบ่งเป็นระดับ ความพึงพอใจ 5 ระดับดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20	หมายถึง	มาก
คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60	หมายถึง	น้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended) ให้ผู้ตอบเลือกตอบอย่างอิสระในเรื่องของปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเสนอแนะการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนในชุมชนตำบลบ้านแหลม

2.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธี ดังนี้

1) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งได้จากการรวบรวมข้อมูลจากตำราและแหล่งค้นคว้าอื่น ๆ ได้แก่ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ปริญญานิพนธ์ และแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์โดยศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่กำหนดเป้าหมายของการท่องเที่ยวไว้ที่การท่องเที่ยวเชิงชุมชนในชุมชนตำบลบ้าน ที่มาแบบอิสระหรือมาเป็นกรุ๊ปทัวร์ โดยการแจกแบบสอบถามให้กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทั้งหมด 97 คน

3) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทุกฉบับที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองมาตรวจสอบความสมบูรณ์อย่างถี่ถ้วน

4) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบแล้วไปบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อนำไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมทางสถิติต่อไป

2.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามที่ได้รวบรวมมาดำเนินการโดยใช้โปรแกรมทางสถิติเพื่อการวิจัย SPSS (Statistical Package for the Social Science) เพื่อมาคำนวณและหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าทางสถิติมาอ่านตีความ เพื่อสรุปข้อมูลขั้นต้นจากแบบสอบถามที่ได้

วิธีการดำเนินการวิจัยระยะที่ 3: การประเมิน และปรับปรุงการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ขั้นตอนการตรวจสอบแนวทางการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้วยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากจากสนทนากลุ่ม (Focus Group)

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) ที่ได้มีการระบุคุณสมบัติกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ร่วมสนทนาแบบกลุ่มซึ่งเป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์และมีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม ไม่น้อยกว่า 2 ปี ได้แก่ ผู้นำชุมชน มัคคุเทศก์ชุมชน ผู้นำแต่ละฐานกิจกรรมในชุมชนตำบลบ้านแหลมที่มีส่วนร่วมในการจัดการชุมชน จำนวน 8 คน ซึ่งเลือกมาจากประชากรเป้าหมายที่กำหนดเอาไว้ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2549)

3.1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การสนทนากลุ่มเป็นเทคนิคหนึ่งของการวิจัยเชิงคุณภาพที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนได้เสีย ซึ่งวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงผลการสร้างการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนอย่างมีส่วนร่วมและออกมาตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชน โดยจัดการประชุมอีกครั้งเพื่อสอบถามทางชุมชนถึงความพึงพอใจหลังจากที่ได้ให้บริการสื่อแล้ว พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไข โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการนำเสนอผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ ข้อที่ 2 ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยวตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

1.2 ผลการศึกษาพฤติกรรม ความต้องการของนักท่องเที่ยวและความต้องการของชุมชนต่อการสื่อความหมายของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

2. เพื่อที่ชุมชนจะได้เรียนรู้แนวทางและทฤษฎีที่ผู้วิจัยศึกษา รวมทั้งทฤษฎีการสื่อความหมายตามหัวข้อการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม เพื่อร่วมกันพัฒนาแนวความคิดหลักในการสื่อความหมายนำเสนอผ่านตัวอักษรภาษาอังกฤษภายใต้คำว่า LEAM MODEL (แหลม โมเดล)

L: Learning แนวทางการพัฒนานักสื่อความหมายเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้

E: Explain แนวทางการพัฒนากระบวนการเข้าถึงและเชื่อมโยงแหล่งข้อมูลเพื่ออธิบายและสื่อสารระหว่างนักสื่อความหมาย แหล่งท่องเที่ยวชุมชน และนักท่องเที่ยว

A: Active Participate แนวทางการส่งเสริมรูปแบบการปฏิสัมพันธ์อย่างมีส่วนร่วม ระหว่างนักท่องเที่ยว นักสื่อความหมายและชุมชน การสื่อความหมายที่ดี

M: Meaning แนวทางการพัฒนาเนื้อหาในการสื่อความหมาย (Meaning) ความหมายในเรื่องที่มีความสำคัญหรือประเด็นสำคัญของเรื่องที่ต้องการนำเสนอผ่านสื่อรูปแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในการสื่อความหมาย

3. ทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยเป็นการสัมภาษณ์ในอีกรูปแบบหนึ่งที่รวบรวมข้อมูลจากการสนทนากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจง โดยมีผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Moderator) เป็นผู้คอยเปิดประเด็นในการสนทนา เพื่อชักจูงให้กลุ่มเกิดแนวคิดและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นหรือแนวทางการสนทนาอย่างกว้างขวางละเอียดลึกซึ้ง โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนาในแต่ละกลุ่มประมาณ 6 -10 คน (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2549) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชน ผู้นำแต่ละฐานกิจกรรม และภาคีเครือข่ายท้องถิ่นได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการยกย่องการสื่อความหมายของการท่องเที่ยวชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม ที่ได้จัดเตรียมจากการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์ เพื่อนำกลับมาแก้ไขอีกครั้งก่อนที่จะออกมาเป็นรูปแบบการสื่อความหมายฉบับสมบูรณ์ต่อไป

4. ปรับปรุง แก้ไขจากการสรุปข้อมูลตามแบบสอบถามความต้องการของนักท่องเที่ยวและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.1 สรุปผลจากวงสนทนา ประชุมกลุ่มย่อย โดยการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ร่วมประชุมและจากการตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวก่อให้เกิดรูปแบบการสื่อความหมายให้ตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยวและของชุมชน

4.2 นำเสนอและยืนยันผลการออกแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม

4.2.1 นำเสนออีกครั้งเพื่อความถูกต้องให้กับผู้นำชุมชน ผู้นำแต่ละฐาน และภาคีเครือข่ายชุมชน

4.2.2 รับรองรูปแบบการสื่อความหมายในที่ประชุม โดยผู้นำชุมชนและผู้นำแต่ละฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี” ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

การดำเนินวิจัยระยะที่ 1 : การศึกษาทรัพยากรในพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม และศึกษาความต้องการของชุมชนต่อการสื่อความหมาย ในชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งเป็นขั้นตอนย่อยดังนี้

1.1 การศึกษาทรัพยากรในพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี

การดำเนินวิจัยระยะที่ 2 : การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี

การดำเนินวิจัยระยะที่ 3 : การประเมิน และปรับปรุงแนวทางในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี

ในบทนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยในระยะที่ 1 ระยะที่ 2 และระยะที่ 3 ดังต่อไปนี้

การดำเนินวิจัยระยะที่ 1 : การศึกษาทรัพยากรในพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม และศึกษาความต้องการของชุมชนต่อการสื่อความหมาย ในชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งเป็นขั้นตอนย่อยดังนี้

ขั้นตอนย่อยที่ 1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลการตรวจสอบทรัพยากรของชุมชนตำบลบ้านแหลม

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านแหลม โดยใช้แบบตรวจสอบทรัพยากร มีทั้งด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ทรัพยากรมรดก และปรากฏการณ์ที่มีความสำคัญ ทรัพยากรกิจกรรมที่มีความโดดเด่น และทรัพยากรด้านบริการ เพื่อนำมาศึกษา และวิเคราะห์ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม

ขั้นตอนย่อยที่ 1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยการใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีคุณสมบัติที่มีความเชี่ยวชาญ ความชำนาญ และเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น เป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในการท่องเที่ยวชุมชน มีความเกี่ยวข้องในการพัฒนาพื้นที่ หรือพัฒนาชุมชนตำบลบ้านแหลม อย่างน้อย 2 ปี จำนวน 12 ท่าน โดยมีผู้นำชุมชนตำบลบ้านแหลม ผู้นำแต่ละฐานกิจกรรมในชุมชนตำบลบ้านแหลม ตัวแทนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานจังหวัดสุพรรณบุรี ตัวแทนจากองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (สำนักงานพื้นที่พิเศษเมืองโบราณอู่ทอง อพท. 7) ตัวแทนจากองค์การบริหารส่วนตำบล ตัวแทนจากองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัด และภาคเอกชน ชุมชน จำนวน 12 คน

ผลการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 : การศึกษาทรัพยากรในพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม และศึกษาความต้องการของชุมชนต่อการสื่อความหมาย ในชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ขั้นตอนย่อยที่ 1.1 ผลการตรวจสอบทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านแหลม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ภาพประกอบ 2 แม่น้ำท่าจีน

ชื่อ: แม่น้ำท่าจีน

สภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยว: แม่น้ำท่าจีน ความยาวกว่า 300 เมตร ซึ่งเริ่มต้นมาจาก จังหวัดอุทัยธานี ไหลผ่าน จังหวัดชัยนาท จนถึงจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งผ่านอำเภอดำเนินสะดวก สามชุก ศรีประจันต์ บางปลาม้า สองพี่น้อง (รวมระยะทางราว 120 กิโลเมตร) ไหลลงมาต่อที่ จังหวัดนครปฐม และจบที่จังหวัดสมุทรสาคร การเดินทางเข้ามาในชุมชนมีทั้งโดยรถส่วนตัว ทางหลวงหมายเลข 340 จากนั้นจะเจอปั๊มศาลเทพี สาขาดาวสอาด เลี้ยวซ้าย เดินทางต่อโดยใช้ ถนนทางหลวงชนบทหมายเลข 3351 แม่น้ำท่าจีนจะขนานกับถนนเส้นนี้ โดยรถสาธารณะ ขึ้นรถตู้ ที่สถานีขนส่งผู้โดยสารกรุงเทพฯ (เอกมัย) จากนั้นลงรถตู้ที่ ปั๊มศาลเทพี สาขาดาวสอาด และต่อ รถจักรยานยนต์สาธารณะมายังชุมชน แม่น้ำท่าจีน เป็นแม่น้ำที่แยกจากแม่น้ำเจ้าพระยา อยู่

ระหว่างตำบลท่าซุง อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี กับตำบลหาดท่าเสา อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท แล้วไหลลงไปทางตอนใต้ ช่วงที่ผ่านตอนใต้ของจังหวัดชัยนาท เรียกว่า แม่น้ำมะขามเฒ่า ช่วงที่ไหลผ่านจังหวัดสุพรรณบุรี เรียกว่า แม่น้ำสุพรรณบุรี ส่วนช่วงที่ไหลผ่านจังหวัดนครปฐม เรียกว่า แม่น้ำนครชัยศรี และช่วงที่ไหลผ่านจังหวัดสมุทรสาคร เรียกว่า แม่น้ำท่าจีน ในอดีตในหลวงรัชกาลที่ 5 เคยเสด็จประพาสต้นผ่านแม่น้ำสายนี้ และเป็นเส้นทางที่ท่านสุนทรภู่กวีเอก ใช้ล่องเรือผ่าน ท่านได้ประพันธ์ นิราศสุพรรณยังที่แห่งนี้ รวมถึงแม่น้ำสายนี้ยังเป็นแม่น้ำสำคัญของจังหวัดสุพรรณบุรี ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณสองฝั่งของแม่น้ำ เพื่อประโยชน์ในการทำการเกษตร และการจัดงานตามประเพณีของท้องถิ่น

การสื่อความหมายในปัจจุบัน: มีการอธิบายจากมัคคุเทศก์ท้องถิ่น แต่ยังไม่สื่อที่ชัดเจนให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้และเข้าถึงข้อมูลอย่างชัดเจน และมีปัญหาเรื่อง ชาวบ้านบางกลุ่มยังมีการปล่อยน้ำเสียลงสู่แม่น้ำ ทำให้มีผลกระทบให้แม่น้ำมีกลิ่น และมีผักตบชวาอยู่มาก แต่ยังคงมีการสื่อความหมายโดยมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และมีเจ้าหน้าที่เพื่อบริการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของแม่น้ำท่าจีน มีกิจกรรมสื่อความหมายในทางเดินเท้าที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว บริเวณจุดท่องเที่ยว ในรูปแบบของแผ่นป้ายและสัญลักษณ์เพื่อบอกทิศทาง ในส่วนของข้อมูลกิจกรรมจะมีการบรรยาย การนำศึกษาธรรมชาติ การแสดง และการจัดกิจกรรมกลุ่ม ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมตามความสนใจของนักท่องเที่ยว เพื่อให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกที่ดีในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและการอนุรักษ์ธรรมชาติ แต่ยังไม่มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ

ด้านทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

ภาพประกอบ 3 วัดสุขเกษม

ที่มา : กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม (2563)

ชื่อ: วัดสุขเกษม

สภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยว: วัดสุขเกษม นักท่องเที่ยวอาจมาด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล ทางหลวงหมายเลข 340 จากนั้นจะเจอปั้มน้ำมันศาลาเท็กซ์ สาขาดาวสอาด เลี้ยวซ้าย เดินทางต่อโดยใช้ถนนทางหลวงชนบทหมายเลข 3351 ขับตรงไปประมาณ 10 กิโลเมตร จะพบวัดอยู่ทางด้านซ้าย โดยรถสาธารณะ ขึ้นรถตู้ที่ สถานีขนส่งผู้โดยสารกรุงเทพฯ (เอกมัย) จากนั้นลงรถตู้ที่ ปั้มน้ำมันศาลา สาขาดาวสอาด และต่อรถจักรยานยนต์สาธารณะ วัดสุขเกษมเป็นวัดราษฎร์ สังกัดคณะสงฆ์ฝ่ายมหานิกาย มีชื่อวัดที่เป็นสิริมงคลต่อชีวิตผู้มาเยือน ในอดีตในหลวงรัชกาลที่ 5 เคยเสด็จประพาสต้นผ่านวัดแห่งนี้ และภายในวัดประดิษฐานหลวงพ่อบุญใหญ่ในอุโบสถ ซึ่งเป็นองค์ที่ใหญ่ที่สุดในลุ่มแม่น้ำสุพรรณ ภายในอุโบสถประดิษฐานหลวงพ่อบุญใหญ่ ซึ่งเป็นองค์ที่ใหญ่ที่สุดในลุ่มแม่น้ำสุพรรณ เป็นที่เคารพเลื่อมใสของชาวบ้านในชุมชน

การสื่อความหมายในปัจจุบัน: มีการอธิบายจากมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ยังไม่สื่อที่ชัดเจนให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้และเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างครบถ้วน และได้มีการสื่อความหมายผ่านการจัดตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอยู่บริเวณหน้าวัดและมีเจ้าหน้าที่เพื่อบริการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมของวัดสุขเกษม มีกิจกรรมสื่อความหมายในทางเดินเท้าที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว บริเวณจุดท่องเที่ยว หรือ ณ จุดที่มีการจัดกิจกรรม

เพื่อความบันเทิงของนักท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นบริเวณร้านค้าหน้าวัดหรือจุดอื่น ๆ มีป้ายบอกชัดเจนถึงทางเข้าและทางออก รวมถึงป้ายบอกทางไปยังร้านค้าแต่ละประเภทที่นักท่องเที่ยวสนใจ ในรูปแบบของแผ่นป้ายและสัญลักษณ์เพื่อบอกเส้นทางในการเดินทางไปยังจุดต่าง ๆ นอกจากนี้ในส่วนของการนำเสนอเกี่ยวกับกิจกรรมจะมีการดำเนินการให้ข้อมูลโดยมัคคุเทศก์ของท้องถิ่นซึ่งจะทำหน้าที่ในการบรรยายลักษณะของการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ส่วนรูปแบบของกิจกรรมจะมุ่งเน้นเป็นกิจกรรมที่ถูกจัดขึ้นและการเข้ามีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจและตามความต้องการของผู้มาเยือน เพื่อให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกที่ดีในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและอนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างยั่งยืน แต่ยังไม่มีการจัดทำเอกสารที่จะเผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของชุมชน

ภาพประกอบ 4 วัดป่าพุกฤษ์

ที่มา : กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม (2563)

ชื่อ: วัดป่าพุกฤษ์

สภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยว: วัดป่าพุกฤษ์ สามารถเดินทางโดยรถส่วนตัว ทางหลวงหมายเลข 340 จากนั้นจะเจอปั้มเคแอลเท็กซ์ สาขาดาวสอาด เลี้ยวซ้าย เดินทางต่อโดยใช้ถนนทางหลวงชนบทหมายเลข 3351 ขับตรงไปประมาณ 7 กิโลเมตร จะพบวัดอยู่ทางด้านซ้าย โดยรถสาธารณะ ขึ้นรถตู้ที่ สถานีขนส่งผู้โดยสารกรุงเทพ (เอกมัย) จากนั้นลงรถตู้ที่ ปั้มเคแอลเท็กซ์ สาขา ดาวสอาด และต่อรถจักรยานยนต์สาธารณะ วัดป่าพุกฤษ์ เป็นวัดราษฎร์ สังกัดคณะสงฆ์ฝ่ายมหานิกาย ในตำนานกล่าวว่า พระพุทธเจ้าหลวง ทรงแวะทอดกฐิน เมื่อครั้งเสด็จประพาสต้น ร.ศ. 123 ภายในประดิษฐานหลวงพ่อดีแสง พระพุทธรูปในตำนานทัพพม่า และภายในวัดมีการจัดแสดงเรือมาศเก่าจำลองสมัยรัชกาลที่ 5 ที่ทรงใช้ล่องเรือประพาสสุพรรณ

การสื่อความหมายในปัจจุบัน: มีการอธิบายจากมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ยังไม่สื่อที่ชัดเจนให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้และเข้าถึงข้อมูลอย่างถูกต้องครบถ้วน นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งศูนย์บริการให้กับนักท่องเที่ยวซึ่งตั้งอยู่บริเวณหน้าวัดและมีเจ้าหน้าที่เพื่อบริการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมของวัดป่าพุกฤษ์ มีกิจกรรมสื่อความหมายในทางเดินเท้าที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวในบริเวณจุดท่องเที่ยว เช่น ร้านค้าหน้าวัด มี

ป้ายบอกชัดเจนถึงทางเข้าและทางออก นอกจากนี้ยังมีการจัดทำป้ายเพื่อบอกตำแหน่งและทิศทางของร้านค้าโดยแยกตามประเภทของร้านค้าที่นักท่องเที่ยวอาจให้ความสนใจและต้องการที่จะเยี่ยมชมในรูปแบบของแผ่นป้ายและสัญลักษณ์เพื่อบอกทิศทาง ในส่วนของข้อมูลกิจกรรมจะมีการบรรยายนำชมวัฒนธรรม การแสดง และการจัดกิจกรรมกลุ่ม ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมตามความสมัครใจและความต้องการของผู้มาเยือน เพื่อให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกที่ดีในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและการอนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างยั่งยืน แต่ยังไม่มีการจัดทำเอกสารที่จะเผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของชุมชน

ภาพประกอบ 5 วัดใหม่พิณสุวรรณ

ที่มา : กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม (2563)

ชื่อ: วัดใหม่พิณสุวรรณ

สภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยว: วัดใหม่พิณสุวรรณ สามารถเดินทางโดยรถส่วนตัว ทางหลวงหมายเลข 340 จากนั้นจะเจอปั๊มเคแอลเท็กซ์ สาขาดาวสอาด เลี้ยวซ้าย เดินทางต่อโดยใช้ถนนทางหลวงชนบทหมายเลข 3351 ขับตรงไปประมาณ 4 กิโลเมตร จะพบวัดอยู่ทางด้านซ้าย โดยรถสาธารณะ ขึ้นรถตู้ที่สถานีขนส่งผู้โดยสารกรุงเทพฯ (เอกมัย) จากนั้นลงรถตู้ที่ ปั๊มเคแอลเท็กซ์ สาขาดาวสอาด และต่อรถจักรยานยนต์สาธารณะ ซึ่งวัดใหม่พิณสุวรรณก่อตั้งเมื่อปีพ.ศ.2450 โดยมีหลวงพ่opin เจ้าอาวาส ต่อมา หลวงพ่อเรือง ได้ขึ้นเป็นเจ้าอาวาสต่อจากหลวงพ่opin โดยหลวงพ่อเรืองมีความชำนาญด้านวิปัสสนากรรมฐาน และแพทย์แผนโบราณ รักษาผู้คนจำนวนมาก จนมีชื่อเสียงในการรักษา วัดใหม่พิณสุวรรณในสมัยนั้น เต็มไปด้วยผู้คนที่มาขอรับการรักษา ทำให้วัดนี้มีชื่อเสียงโด่งดัง ต่อมาในปี 2511 ท่านได้มรณภาพลง แต่ชาวบ้านในพื้นที่ยังคงมีศรัทธาสืบมาจนปัจจุบัน ภายในวัดแห่งนี้ประดิษฐานรูปหล่อหลวงพ่อเรือง ในวิหารมหาอุตและภายในวิหารไม้สัก ประดิษฐานหลวงพ่อทอง

การสื่อความหมายในปัจจุบัน: มีการอธิบายจากมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ยังไม่มีสื่อที่ชัดเจนให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้และเข้าถึงข้อมูลอย่างถูกต้องครบถ้วน นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งศูนย์บริการให้กับนักท่องเที่ยวซึ่งตั้งอยู่บริเวณหน้าวัดและมีเจ้าหน้าที่เพื่อบริการให้ข้อมูลข่าวสาร

และความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมของวัดใหม่พิณสุวรรณ มีกิจกรรมสื่อความหมายในทางเดินเท้าที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวในบริเวณจุดท่องเที่ยว หรือบริเวณที่มีกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ เช่น ร้านค้าหน้าวัด มีป้ายบอกชัดเจนถึงทางเข้าและทางออก รวมถึงป้ายบอกทางไปยังร้านค้าแต่ละประเภทที่นักท่องเที่ยวสนใจ ในรูปแบบของแผ่นป้ายและสัญลักษณ์เพื่อบอกทิศทาง ในส่วนของข้อมูลกิจกรรมจะมีการบรรยายโดยมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมตามความสนใจและความต้องการของผู้มาเยือน เพื่อให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกที่ดีในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและอนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างยั่งยืน แต่ยังไม่มีการจัดทำเอกสารที่จะเผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของชุมชน

ด้านทรัพยากรท่องเที่ยวแบบมหรหรรรม/เทศกาล/ประเพณี

ภาพประกอบ 6 งานประเพณีตักบาตรกลางน้ำ

ที่มา : กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม (2563)

ชื่อ: งานประเพณีตักบาตรกลางน้ำ

สภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยว: หนึ่งในประเพณีที่มีชื่อเสียงคืองานประเพณีตักบาตรกลางน้ำซึ่งได้มีการสืบทอดประเพณีอันดีงามนี้มาอย่างยาวนานแต่ยังไม่ปรากฏว่าเริ่มประเพณีตั้งแต่ช่วงเวลาใด ผู้สูงอายุเล่าว่าเกิดมาก็เห็นการตักบาตรกลางน้ำแล้ว ซึ่งคาดว่าน่าจะเป็นเวลานานถึง 100 ปี โดยจะถือเอา วันแรม 12 ค่ำ เดือน 12 เป็นวันไสยาตร เป็นงานประเพณีที่งดงามแสดงให้เห็นถึงการศรัทธาในพระพุทธศาสนา และได้สืบทอดปฏิบัติกันมาแต่โบราณกว่า 100 ปี ช่วงหลังวันออกพรรษาของทุกปีชาวบ้านจะอันเชิญพระพุทธรูปออกจากสถานที่ตั้งสักการะนำมาประดิษฐานในมณฑลพิธีแล้วนำพระปฏิมากรรมที่ศักดิ์สิทธิ์ (เรือพระ) ล่องไปตามลำน้ำท่าจีนเพื่อให้ประชาชนที่ศรัทธาได้กราบนมัสการและร่วมอนุโมทนาส่วนบุญ มีบรรดาพ่อเพลงแม่เพลงพื้นบ้าน ชาวบ้านจะตักบาตรพระสงฆ์กลางแม่น้ำท่าจีนบริเวณหน้าตลาดคอวัง จนถึงหน้าวัดป่าพุทธรักษ์ ซึ่งพระสงฆ์จากวัดต่าง ๆ จะพายเรือบิณฑบาต

การสื่อความหมายในปัจจุบัน: มีการอธิบายจากมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ยังไม่สื่อที่ชัดเจนให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้และเข้าถึงข้อมูลอย่างชัดเจน และยังไม่มีการบูรณาการในการสื่อความเกี่ยวกับ

ประเพณีดังกล่าวที่ชัดเจน แต่มีเจ้าหน้าที่เพื่อบริการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมและประเพณีของงานประเพณีดังกล่าวกลางน้ำ มีกิจกรรมสื่อความหมายในทางเดินเท้าที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวในบริเวณจุดท่องเที่ยว เช่น ร้านค้าหน้าบริเวณทางชมงาน มีป้ายบอกชัดเจนถึงทางเข้าและทางออก รวมถึงป้ายบอกทางไปยังร้านค้าแต่ละประเภทที่นักท่องเที่ยวสนใจ ในรูปแบบของแผ่นป้ายและสัญลักษณ์เพื่อบอกทิศทาง ในส่วนของข้อมูลกิจกรรมจะมีการบรรยายนำชมเพื่อศึกษาวัฒนธรรมและประเพณีการแสดง และการจัดกิจกรรมกลุ่ม ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมตามความสมัครใจและความต้องการของผู้มาเยือน เพื่อให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกที่ดีในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและ การอนุรักษ์ วัฒนธรรมอย่างยั่งยืน แต่ยังไม่มีการจัดทำเอกสารที่จะเผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับ ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของชุมชนและวัฒนธรรมของงานประเพณีดังกล่าวกลางน้ำ

ภาพประกอบ 7 งานแข่งขันเรือยาวประเพณี อำเภอบางปลาม้า

ที่มา : กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม (2563)

ชื่อ: งานแข่งขันเรือยาวประเพณี อำเภอบางปลาม้า

สภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยว: งานแข่งขันเรือยาวประเพณี อำเภอบางปลาม้า การแข่งขันเรือยาวของอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี เริ่มการแข่งขันครั้งแรกในปี พ.ศ. 2543 และแข่งขันเป็นประจำมาทุกปี มีปีที่ไม่ได้จัดการแข่งขันเรือยาวประเพณี อยู่ 4 ครั้ง คือปี พ.ศ. 2549 พ.ศ. 2554 พ.ศ. 2559 และ พ.ศ. 2560 โดยการแข่งขันในปี พ.ศ. 2561 เป็นการแข่งขันครั้งที่ 16 เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีการแข่งขันเรือยาว ของอำเภอบางปลาม้าให้คงอยู่สืบไป อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมทางการตลาดให้แก่กิจกรรมทางการท่องเที่ยวในอำเภอบางปลาม้า ของจังหวัดสุพรรณบุรีให้เป็นที่รู้จักเพิ่มมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีการแข่งเรือยาวไม่ว่าจะเป็นประเภท 55 หรือประเภท 30 ฝีพาย

การสื่อความหมายในปัจจุบัน: มีการอธิบายจากมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ยังไม่สื่อที่ชัดเจนให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้และเข้าถึงข้อมูลอย่างชัดเจน และยังไม่มีการสื่อความหมายเกี่ยวกับงานแข่งขันเรือยาวประเพณี อำเภอบางปลาม้าที่ชัดเจน แต่มีเจ้าหน้าที่เพื่อบริการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมและประเพณีของงานแข่งขันเรือยาวประเพณี อำเภอบางปลาม้า มีกิจกรรมสื่อความหมายในทางเดินเท้าที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวในบริเวณจุดท่องเที่ยว เช่น ร้านค้าหน้าบริเวณทางชมงาน มีป้ายบอกชัดเจนถึงทางเข้าและทางออก

รวมถึงป้ายบอกทางไปยังร้านค้าแต่ละประเภทที่นักท่องเที่ยวสนใจ ในรูปแบบของแผ่นป้ายและสัญลักษณ์เพื่อบอกทิศทาง ในส่วนของข้อมูลกิจกรรมจะมีการบรรยายนำชมเพื่อศึกษาวัฒนธรรมและประเพณีการแสดง และการจัดกิจกรรมกลุ่ม ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมตามความต้องการของผู้มาเยือน แต่ยังไม่มีการจัดทำเอกสารที่จะเผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรมของชุมชนและวัฒนธรรมของงานแข่งขันเรือยาวประเพณี อำเภอบางปลาม้า

ด้านทรัพยากรท่องเที่ยวด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

ภาพประกอบ 8 บ้านรูปหยกสีประจำวันเกิด

ชื่อ: บ้านรูปหยกสีประจำวันเกิด

สภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยว: บ้านรูปหยกสีประจำวันเกิด เป็นฐานกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวเรียนรู้การทำรูปหยก ซึ่งวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการจัดกิจกรรมดังกล่าวก็เพื่อให้กลุ่มนักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและได้ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาของชุมชน นอกจากนี้ในส่วนของการทำรูปด้วยตนเองถือเป็นหนึ่งในกิจกรรมที่ส่งเสริมรูปแบบฐานการเรียนรู้ภูมิปัญญาของชาวบ้านอีกรูปแบบหนึ่งโดยให้นักท่องเที่ยวเลือกสีรูปตามวันเกิดของตนเองและนำรูปมาโดยประมาณ 100 ดอก และกระจายออกเป็นวงกลมตามภาพ และจะออกมาดังภาพที่เห็น และสามารถซื้อนำกลับบ้านหรือจะนำไปถวายที่วัดในชุมชน อย่างไรก็ตามกิจกรรมเหล่านี้หากนักท่องเที่ยวมีความสนใจนักท่องเที่ยวจะต้องมีการติดต่อประสานงานมายังผู้จัดกิจกรรมเพื่อให้มีการจัดเตรียมกิจกรรมไว้ล่วงหน้าเนื่องจากการจัดกิจกรรมจะต้องมีการเตรียมและมีขั้นตอนต่าง ๆ ในการทำกิจกรรมพอสมควร

การสื่อความหมายในปัจจุบัน: มีการอธิบายจากมัคคุเทศก์ท้องถิ่น แต่ยังขาดเรื่องป้ายสื่อความหมายในฐานกิจกรรม ยังไม่สื่อที่ชัดเจนให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้และเข้าถึงข้อมูลอย่างชัดเจน และยังไม่มีการสื่อความหมายเพื่อบริการนักท่องเที่ยวหน้าบริเวณทางเข้าฐานกิจกรรม มีเจ้าหน้าที่

เพื่อบริการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของชุมชนและ
กิจกรรมของฐานบ้านรูปหยกสีประจำวันเกิด มีกิจกรรมสื่อความหมายในทางเดินเท้าที่มีสิ่งอำนวยความสะดวก
ความสะดวกให้นักท่องเที่ยวในบริเวณจุดท่องเที่ยว เช่น ร้านค้าหน้าฐานกิจกรรม มีป้ายบอก
ชัดเจนถึงทางเข้าและทางออก รวมถึงป้ายบอกทางไปยังร้านค้าแต่ละประเภทที่นักท่องเที่ยวสนใจ
ในรูปแบบของแผ่นป้ายและสัญลักษณ์เพื่อบอกทิศทาง ในส่วนของข้อมูลกิจกรรมจะมีการบรรยาย
การนำศึกษาวัฒนธรรมการแสดง ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมตามความสนใจและความ
ต้องการของผู้มาเยือน เพื่อให้ความรู้และความรับผิดชอบที่ดีในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและ
การอนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างยั่งยืน แต่ยังไม่มีการจัดทำเอกสารที่จะเผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับ
ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของชุมชนและวัฒนธรรมของแต่ละฐานกิจกรรม

ภาพประกอบ 9 บ้านชาเตยหอมแม่อำพร

ชื่อ: บ้านชาเตยหอมแม่อำพร

สภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยว: บ้านชาเตยหอมแม่อำพร เป็นฐานกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวเรียนรู้การทำน้ำชาเตยหอม เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้าน ทั้งยังเป็นการศึกษาวิธีการในการทำน้ำชาซึ่งทำมาจากเตยหอมโดยกิจกรรมดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมรูปแบบการเรียนรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยบ้านชาเตยหอมให้นักท่องเที่ยวได้นำส่วนผสมที่เตรียมไว้ให้ นำมาผสมกับน้ำร้อนที่ทางชุมชนจัดให้ตามชุดของแต่ละท่าน และยังมีขายสามารถนำกลับไปเป็นที่ระลึกได้อีกด้วย อย่างไรก็ตามกิจกรรมเหล่านี้หากนักท่องเที่ยวมีความสนใจ นักท่องเที่ยวจะต้องมีการติดต่อประสานงานมายังผู้จัดกิจกรรมเพื่อให้มีการจัดเตรียมกิจกรรมไว้ล่วงหน้าเนื่องจากการจัดกิจกรรมจะต้องมีการเตรียมและมีขั้นตอนต่าง ๆ ในการทำกิจกรรมพอสมควร

การสื่อความหมายในปัจจุบัน: สำหรับกระบวนการในการสื่อความหมายนั้นจะเห็นได้ว่าการสื่อความหมายผ่านกระบวนการในการบรรยายเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ โดยมัคคุเทศก์ท้องถิ่นแต่มีข้อสังเกตว่ารูปแบบในการบรรยายโดยมัคคุเทศก์ดังกล่าวยังขาดประเด็นเกี่ยวกับการสื่อความหมายในแต่ละรูปแบบกิจกรรมที่มีการจัดขึ้น การบอกทิศทางกิจกรรมที่ถูกจัดขึ้นมีการถ่ายทอดข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมของท้องถิ่นและมีการเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเข้ามาร่วมในการ

ทำกิจกรรมเพื่อเรียนรู้กิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมตามความสนใจและความสมัครใจของ
นักท่องเที่ยวและก่อให้เกิดประสบการณ์ใหม่ ๆ รวมไปถึงการสร้างจิตสำนึกทางด้านการอนุรักษ์
วัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนให้เกิดขึ้นกับทั้งนักท่องเที่ยวและชาวบ้านในชุมชน
บ้านชาเตยหอมแม่อำพร

ภาพประกอบ 10 บ้านขนมสายบัว

ชื่อ: บ้านขนมสายบัว

สภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยว: บ้านขนมสายบัว เป็นฐานกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวเรียนรู้การทำขนมโบราณ ขนมสายบัว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยกิจกรรมนี้ถูกจัดขึ้นเพื่อให้นักท่องเที่ยวศึกษาการทำขนมสายบัวซึ่งเป็นหนึ่งในขนมที่มีการสืบทอดทางด้านวัฒนธรรมมาตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบันโดยเป็นการศึกษาผ่านฐานการเรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้าน แต่เนื่องจากกิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ต้องมีการเตรียมตัวในการทำกิจกรรมจากการจัดหาวัตถุดิบและอุปกรณ์ต่าง ๆ ดังนั้นกิจกรรมนี้จึงเป็นกิจกรรมที่หากนักท่องเที่ยวมีความสนใจจะต้องประสานงานมายังชุมชนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดูแลฐานกิจกรรมล่วงหน้าเพื่อจัดเตรียมกิจกรรมไว้ก่อนเดินทางมาของนักท่องเที่ยวด้วย

การสื่อความหมายในปัจจุบัน: สำหรับรูปแบบในการสื่อความหมายในส่วนของกิจกรรมนี้จะเป็นการบรรยายโดยมัคคุเทศก์ท้องถิ่นเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เข้าใจถึงข้อมูลทางด้านวัฒนธรรม แต่มีข้อสังเกตว่ารูปแบบในการบรรยายยังขาดข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำป้ายเพื่อสื่อความหมายของแต่ละกิจกรรม ซึ่งส่งผลให้นักท่องเที่ยวอาจไม่สามารถรับรู้ถึงการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพได้เท่าที่ควร นอกจากนี้ยังอาจต้องมีการปรับปรุงในส่วนของการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับฐานกิจกรรมในบริเวณทางเข้าโดยการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่ในการให้ข้อมูลหรืออธิบายเกี่ยวกับกิจกรรมรวมถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของฐานบ้านสายบัว อย่างไรก็ตามในส่วนของการสื่อความหมายในทางเดินเท้า มีการจัดทำป้ายกำหนดเส้นทางเดินแยกตามประเภทของร้านค้าที่นักท่องเที่ยวมีความต้องการจะเยี่ยมชม และมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับ

ลักษณะของกิจกรรมผ่านแผ่นป้ายที่บอกทิศทาง และพยายามดึงดูดให้นักท่องเที่ยวที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละฐานตามความสมัครใจและตามความสนใจเพื่อให้เกิดความประทับใจและเป็นการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกันกับคนในท้องถิ่นซึ่งจะช่วยสร้างความสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวเชิงชุมชนได้เป็นอย่างดี

ภาพประกอบ 11 บ้านขนมไทยโบราณ

ที่มา : กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม (2563)

ชื่อ: บ้านขนมไทยโบราณ

สภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยว: ในส่วนของกิจกรรมของบ้านขนมไทยจะเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้นักท่องเที่ยวที่มาเยือนเรียนรู้ประสบการณ์ในการทำขนมที่เรียกว่าขนมเกสรดอกคำเจียกรวมถึงขนมโบราณอื่น ๆ ซึ่งเป็นสิ่งสะท้อนภูมิปัญญาของชาวบ้าน

การสื่อความหมายในปัจจุบัน: ในส่วนนี้จะมีภาคีเครือข่ายทำหน้าที่ในการบรรยายซึ่งภาคีเครือข่ายดังกล่าวจะเป็นคนในท้องถิ่นแต่อาจต้องมีการปรับปรุงเรื่องป้ายในการสื่อความหมายของกิจกรรมที่สร้างขึ้นและอาจต้องมีการทำคู่มือเพื่อแนะนำวิธีการในการทำขนมเบื้องต้นรวมถึงเป็นสื่อในการอธิบายข้อมูลให้นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลที่มีความชัดเจนเกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชาวบ้าน นอกจากนี้ยังอาจต้องมีการทำป้ายเพื่อสื่อสารความหมายและลักษณะของกิจกรรมในฐานะเพื่อให้ข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับชุมชนและกิจกรรมที่สร้างขึ้นของบ้านขนมไทยโบราณ นอกจากนี้ยังอาจมีการจัดสื่อความหมายต่าง ๆ ในเส้นทางที่มีการเดินถึง มีป้ายบอกเส้นทางเพื่อบอกลักษณะของกิจกรรมและการค้าต่าง ๆ โดยแยกตามความสนใจของนักท่องเที่ยว เพื่อให้ นักท่องเที่ยวสามารถซึมซับบรรยากาศ นอกจากนี้ยังอาจเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีการจัดขึ้นเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆและสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้และมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน มีสิ่งที่ต้องเพิ่มเติมคือการจัดทำ

เอกสารเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรทางด้านวัฒนธรรมของชุมชนที่
เกี่ยวข้องกับฐานกิจกรรมบ้านขนมไทย

ภาพประกอบ 12 บ้านนวดแผนโบราณ – บ้านลูกประคบ

ที่มา : กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม (2563)

ชื่อ: บ้านนวดแผนโบราณ - บ้านลูกประคบ

สภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยว: บ้านนวดแผนโบราณ - สำหรับการทำลูกประคบเป็นหนึ่งในกิจกรรมที่อยู่ในความสนใจของนักท่องเที่ยวดังนั้นบ้านลูกประคบจึงถูกนำมาเป็นฐานกิจกรรมเพื่อให้นักท่องเที่ยวที่มาเรียนรู้และท่องเที่ยวในชุมชนสามารถรู้วิธีการในการทำลูกประคบซึ่งเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้แต่กิจกรรมนี้จะต้องมีการติดต่อไว้ล่วงหน้าก่อนมาทำกิจกรรมด้วย

การสื่อความหมายในปัจจุบัน: รูปแบบในการสื่อความหมายเป็นการบรรยายโดยมัคคุเทศก์จากชุมชนแต่อาจต้องมีการปรับปรุงเรื่องการสื่อความหมายที่ต้องให้มีความชัดเจนเกี่ยวกับรากฐานของกิจกรรมและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องของชุมชนเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้ข้อมูลใหม่ ๆ ที่มีความถูกต้องครบถ้วนและขาดในส่วนของการสื่อความหมายเพื่อบริการนักท่องเที่ยวหน้าบริเวณทางเข้าฐานกิจกรรม มีเจ้าหน้าที่เพื่อบริการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของชุมชนและฐานบ้านนวดแผนโบราณ – บ้านลูกประคบ มีกิจกรรมสื่อความหมายในทางเดินเท้าที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวในบริเวณจุดท่องเที่ยว ควรมีป้ายบอกชัดเจนถึงทางเข้าและทางออก มีการทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดความประทับใจและได้ดูสำนึกและตระหนักถึงการอนุรักษ์วัฒนธรรมและการท่องเที่ยวที่ต้องอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม

ชุมชนอาจต้องมีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ข้อมูลทางด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวแหล่งวัฒนธรรม
ของชุมชนและของฐานกิจกรรมบ้านนวดแผนโบราณ – บ้านลูกประคบ

ภาพประกอบ 13 บ้านถักตะกร้าไหมญี่ปุ่น

ชื่อ: บ้านถักตะกร้าไหมญี่ปุ่น

สภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยว: บ้านถักตะกร้าไหม เป็นฐานกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวเรียนรู้การถักตะกร้าไหมญี่ปุ่น เพื่อให้ได้เรียนรู้การถักตะกร้าไหมญี่ปุ่น ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบฐานการเรียนรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้าน การทำสานตะกร้าใช้ความพยายามและสมาธิในการทำ โดยการหยิบตัวสานมาทำตามรูปที่เราต้องการ หรือหากอยากจะช่วยชุมชนอุดหนุนก็มีแบบสำเร็จรูปขายเช่นกัน

การสื่อความหมายในปัจจุบัน: แม้มีมีคฤเทศก์ แต่ยังไม่สื่อที่ชัดเจนให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้และเข้าถึงข้อมูลอย่างชัดเจน และยังไม่มีการสื่อความหมายเพื่อบริการนักท่องเที่ยวหน้าบริเวณทางเข้าฐานกิจกรรม มีเจ้าหน้าที่เพื่อบริการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวของชุมชนรวมถึงการจัดกิจกรรมของฐานบ้านถักตะกร้าไหมญี่ปุ่น มีกิจกรรมสื่อความหมายในทางเดินเท้าที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวในบริเวณจุดท่องเที่ยว เช่น ร้านค้าหน้าฐานกิจกรรม มีป้ายบอกชัดเจนถึงทางเข้าและทางออก รวมถึงป้ายบอกทางไปยังร้านค้าแต่ละประเภทที่นักท่องเที่ยวสนใจ ในรูปแบบของแผ่นป้ายและสัญลักษณ์เพื่อบอกทิศทาง

ในส่วน of ข้อมูลกิจกรรมจะมีการบรรยาย การนำศึกษาวัฒนธรรมการแสดง ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมตามความสมัครใจและความต้องการของผู้มาเยือน เพื่อให้ความรู้และความสนใจในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและ การอนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างยั่งยืน แต่ยังไม่มีการจัดทำเอกสารที่จะเผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของชุมชนและวัฒนธรรมของฐานกิจกรรมบ้านถ้ำตะกร้าไหมญี่ปุ่น

ภาพประกอบ 14 บ้านจักสานผักตบชวา

ชื่อ: บ้านจักสานผักตบชวา

สภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยว: บ้านจักสานผักตบชวา เป็นฐานกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวเรียนรู้การเก็บผักตบชวา และนำมาสานเป็นตะกร้า ทำ ความสำคัญ: เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้าน เรียนรู้การเก็บผักตบชวา และนำมาสานเป็นตะกร้า เป็นกิจกรรมทางท่องเที่ยวรูปแบบฐานการเรียนรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้าน

การสื่อความหมายในปัจจุบัน: มีการอธิบายจากมัคคุเทศก์ท้องถิ่น แต่ยังขาดเรื่องการทำอุปกรณ์ที่ให้ความหมายเช่นป้ายในฐานกิจกรรมและยังไม่มีสื่อที่ชัดเจนให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้และเข้าถึงข้อมูลอย่างชัดเจน และยังไม่มีการสื่อความหมายเพื่อบริการนักท่องเที่ยวหน้าบริเวณทางเข้าฐานกิจกรรม มีเจ้าหน้าที่เพื่อบริการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวของชุมชนรวมถึงการจัดกิจกรรมของฐานบ้านจักสานผักตบชวา มีกิจกรรมสื่อความหมายในทางเดินเท้าที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวในบริเวณจุดท่องเที่ยว เช่น ร้านค้าหน้าฐานกิจกรรม มีป้ายบอกชัดเจนถึงทางเข้าและทางออก รวมถึงป้ายบอกทางไปยังร้านค้าแต่ละประเภทที่นักท่องเที่ยวสนใจ ในรูปแบบของแผ่นป้ายและสัญลักษณ์เพื่อบอกทิศทาง ในส่วนของข้อมูลกิจกรรมจะมีการบรรยาย แต่ยังไม่มีการจัดทำเอกสารที่จะเผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของชุมชนและวัฒนธรรมของฐานกิจกรรมบ้านบ้านจักสานผักตบชวา

ภาพประกอบ 15 ล่องเรือไหว้พระ

ชื่อ: ล่องเรือไหว้พระ

สภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยว: ล่องเรือไหว้พระ ซอย บ้านแหลม 28 ตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปะกง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นตลาดเก่าโบราณที่มีอายุกว่า 100 ปี เป็นตลาดสดขนาดใหญ่ และเป็นจุดต่อเรือ มีไว้เพื่อเดินทางไปไหว้พระโดยผ่านการใช้บริการเรือทางน้ำ โดยการล่องเรือไปตามลำน้ำท่าจีน ชมบรรยากาศสองฝั่งแม่น้ำที่ยังคงสภาพของอดีต ค่าล่องเรือใหญ่ 30 ท่าน ราคาลำละ 1,500 บาท ต่อชั่วโมง / หมู่คณะ คนละ 60 บาท / ล่องเรือเล็ก ชั่วโมงละ 450 บาท

การสื่อความหมายในปัจจุบัน: มีการอธิบายจากมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ยังขาดการทำป้ายเพื่อบ่งบอกเกี่ยวกับลักษณะของกิจกรรมในฐานการล่องเรือไหว้พระที่มีความละเอียดและถูกต้อง ณ จุดบริการเรือเนื่องจากเป็นศูนย์กลางที่ไว้สำหรับให้นักท่องเที่ยวได้รวมตัวกัน และยังมีสื่อที่ชัดเจนให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้และเข้าถึงข้อมูลอย่างชัดเจน และยังไม่มีการสื่อความหมายเพื่อบริการนักท่องเที่ยวหน้าบริเวณทางเข้าฐานกิจกรรม มีเจ้าหน้าที่เพื่อบริการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวของชุมชนรวมถึงการจัดกิจกรรมแต่ละฐานที่มีทั้งหมดในชุมชน มีกิจกรรมสื่อความหมายในทางเดินเท้าที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวในบริเวณจุดท่องเที่ยว เช่น ร้านค้าและร้านอาหารต่างในบริเวณนั้น มีป้ายบอกชัดเจนถึงทางเข้าและทางออก รวมถึงป้ายบอกทางไปยังร้านค้าแต่ละประเภทที่นักท่องเที่ยวสนใจ ในรูปแบบของแผ่น

ป้ายและสัญลักษณ์เพื่อบอกทิศทาง ในส่วนของข้อมูลกิจกรรมจะมีการบรรยาย การนำศึกษา วัฒนธรรมการแสดง และการจัดกิจกรรมแบบกลุ่ม ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมตามความสมัคร ใจและความต้องการของผู้มาเยือน เพื่อให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกที่ดีในการดูแล ทรัพยากรธรรมชาติและการอนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างยั่งยืน แต่ยังไม่มีการจัดทำเอกสารที่จะเผยแพร่ และให้ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของชุมชนและวัฒนธรรมของกิจกรรม ล่องเรือไหว้พระ

ขั้นตอนย่อยที่ 1.2 ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน
2. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน
3. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผลการสัมภาษณ์ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ ความชำนาญ ได้แก่ ผู้นำชุมชนตำบลบ้านแหลม ผู้นำแต่ละฐานกิจกรรมในชุมชนตำบลบ้านแหลม ผู้แทนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานพื้นที่พิเศษเมืองโบราณอู่ทอง อพท.7 ผู้แทนจากองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้แทนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด และมัคคุเทศก์ชุมชน จำนวน 12 คน โดยผู้วิจัยใช้การถอดความ และวิเคราะห์ความคิดเห็นใน ประเด็นที่เหมือนกันหรือสอดคล้องกัน และจัดลำดับความสำคัญตาม ข้อคิดเห็น นำเสนอ ผลการวิจัยในรูปแบบความเรียง ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน

1.1 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม

พบว่า ท้องถิ่นอุดมสมบูรณ์ด้านธรรมชาติมาก ชุมชนมีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นมีการนำคำว่า บ้านสวนแผ่นดินแม่ ที่แสดงให้เห็นเอกลักษณ์ของชุมชนโบราณสถาน ที่นี้ก็จะจะมีโบราณวัตถุเหมือนที่อยุธยา ถ้าไปแวะไหว้พระ 9 วัด แล่วัดป่าไร่ แล่วนั้นก็จะเป็นเหมือนเรื่องที่ยึด ๆ อยู่เหมือนกัน เช่น นางวันทอง ขุนช้างขุนแผน คือนางในวรรณคดี วรรณคดีก็มีเรื่องจริงอยู่ที่นี้ ถ้าเข้าไปในเมือง ก็จะมีชื่อถนน เช่น ถนนพลายแก้ว ถนนขุนไกร นางบัวคลี่ นางวันทอง ใช่ว่าถนนจะมีชื่อหมดให้เห็นเลย และที่นี้ยังมีวัฒนธรรมที่จัดขึ้นทุก ๆ ปี ในเดือนพฤศจิกายน คือ การตักบาตรกลางน้ำ จะมีก่อน 1 วัน ก่อนจะตักบาตรกลางน้ำ 1 วัน มีแห่ เล่นเพล ความหมายก็คือ พระจะออกบิณฑบาต 1 วันก่อนมีพิธี เพราะในวันต่อไปจะมีการใส่บาตร ในวันนั้นจะมีทั้งเล่นเพล แม่ขวัญศรีประจัน ก็จะมาร้องเพลง อีแซว และร่อนน้ำเลย ส่วนเรื่องอาหารการกิน อาหารถิ่นหลัก ๆ ที่นี้ก็จะป็นน้ำพริกเผา ซึ่งก็จะมี น้ำพริกเผา ต้มโคล้งปลาม้า เพราะที่นี้มีปลาม้าจริง ๆ ทั้งปลาม้าแดดเดียว ปลาม้าสด แต่ปลาม้าสดราคาจะแพงกว่า ราคาโดยประมาณตัวละ 2,000 บาท ซึ่งในชุมชนเมื่อก่อนก็มีปลาม้า แต่มาตอนหลังค่อนข้างน้อยลง เพราะจะเอาไปเลี้ยงตามเขื่อน ตามเขื่อนจะเยอะ แต่จะสะอาด แต่ที่นี้ก็มีอยู่บ้าง ถึงได้ชื่อว่า “อำเภอบางปลาม้า” แต่ตัวอาจจะไม่ใหญ่ จะเป็นปลาธรรมชาติ จะเหมือนคล้าย ๆ ม้า และจะร้อง

เสียงแบบม้าเลย และตัวจะมีรูปทรงเหมือนม้า และเนื้อจะอรร้อย ก้างจะค่อนข้างใหญ่เลยแกะง่าย สะดวกในการกิน

1.2 ด้านองค์กรชุมชน

พบว่า ด้านองค์กรชุมชน ชุมชนนี้มีระบบสังคมที่เข้าใจกันมาก มีความสามัคคีในการร่วมด้วยช่วยกัน เพื่อให้ชุมชนเดินไปในทางที่ชุมชนต้องการจะพัฒนาชุมชน โดยที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชนดีมากในการช่วยเหลือดูแลกันและกัน อีกทั้งชุมชนยังมีความรู้ หลากหลายด้านที่เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาใช้บริการ ณ ตอนนี้อย่างแน่นอน แต่หากอนาคต นักท่องเที่ยวเพิ่มจำนวนมากขึ้นกว่านี้ ถ้าชุมชนมีการประชาสัมพันธ์ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวมาได้จากหลากหลายที่ อาจทำให้มีการขาดจำนวนมัคคุเทศก์ ผู้ให้ความรู้ต่อนักท่องเที่ยวได้ ซึ่งถ้ามองตามจำนวนนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวหลัก ๆ จะเป็นผู้ที่ค่อนข้างมีอายุ หรือกลุ่มเดิม ๆ ที่รู้อยู่แล้วว่าในชุมชนจะมีกิจกรรมอะไรเกิดขึ้นในช่วงไหน ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์รายหนึ่ง (สงวนนาม) กล่าวว่า “หากมองที่ความสามารถจะเห็นได้ว่าชุมชนเองจะค่อนข้างมีความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวนี้ เนื่องจากทุกคนในชุมชนอาศัยอยู่กันมาอย่างยาวนาน ค่อนข้างรู้จักวิถีชีวิตประจำวัน กิจกรรม ประเพณี วัฒนธรรม ต่าง ๆ ของชุมชนอยู่แล้ว เลยไม่ค่อยเป็นปัญหาในการให้ข้อมูลนักท่องเที่ยว แต่ชุมชนก็ควรจะมีผู้ให้ความรู้ ที่เรียกว่าพัฒนาเด็ก ๆ ที่อาศัยอยู่ในชุมชน ณ ตอนนี้อย่าให้มีความรู้เหมือนกับผู้ใหญ่ในชุมชนด้วย” เนื่องจากอนาคตเด็กกลุ่มนี้จะเป็นตัวแทนในการพัฒนาชุมชนต่อไป โดยผู้สัมภาษณ์ได้มีการถามในเรื่องของการมีส่วนร่วมในชุมชนเพิ่มเติมอีกด้วยว่า ชุมชนมีระบบที่เรียกว่าการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมของคนในชุมชนดีมากน้อยแค่ไหน หากวิเคราะห์จากที่อาศัยอยู่ด้วยกันมาหลายปี โดยผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้กล่าวว่า ชุมชนตำบลบ้านแหลมมีจำนวนคนอาศัยค่อนข้างเยอะในระดับหนึ่ง แต่ถ้าหากนับเฉพาะคนที่ให้ความสนใจที่จะพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวไปในตัวด้วยจะไม่ได้มีจำนวนเยอะมาก ซึ่งถ้ามองตามหลักความเป็นจริงก็คงจะบอกเหมือนเดิมว่า “ชุมชนเรามีจำนวนคนที่ให้ความร่วมมือเพียงพอ ถ้ามองสถานการณ์ ณ ปัจจุบัน มองตามจำนวนนักท่องเที่ยวตอนนี้ แต่อนาคตอาจต้องมีการปรึกษาหารือ หรือเพิ่มจำนวนมัคคุเทศก์ให้กับชุมชนแน่นอน” กล่าวโดยผู้ตอบแบบสัมภาษณ์รายหนึ่ง (สงวนนาม)

1.3 ด้านการจัดการ

พบว่า ชุมชนมีกฎ-กติกาเพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการทรัพยากรทั้งทางด้านธรรมชาติและทรัพยากรทางด้านวัฒนธรรมเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนที่มีความถูกต้องและเป็นระบบ มีการเชื่อมโยงรูปแบบการท่องเที่ยวกับชุมชนที่เป็นการพัฒนาชุมชนและมีการกระจายผลประโยชน์ไปยังสมาชิกของชุมชนอย่างเป็นธรรมก็จะมีการแบ่งกันค่อนข้างชัดเจน เช่น ถ้ามีการจัดเตรียมอาหารสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มไหน จะมีการแบ่งไว้เลยว่า มื้อกลางวัน มื้อเย็น และมื้อเช้า หากหมู่บ้านใดเป็นผู้ทำหน้าที่ในการจัดหาอาหารสำหรับการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในมื้อใดเงินรายได้จากมื้ออาหารในมื้อนั้นก็จะไปเป็นของหมู่บ้านนั้น ตามที่มีการวางแผนในการบริหารจัดการไว้ตั้งแต่ต้น ทั้งนี้การท่องเที่ยวเชิงชุมชนจะเป็นการบริหารจัดการที่กำหนดให้แต่ละส่วนของชุมชนบริหารจัดการร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่นักท่องเที่ยวมีการจองล่วงหน้าจะทำให้รูปแบบในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวและการจัดสรรรายได้มีความละเอียดรอบคอบและเป็นธรรมกับสมาชิกในชุมชนมากยิ่งขึ้นเนื่องจากสามารถบริหารจัดการได้ตามแผนที่วางไว้ ส่วนในเรื่องของมัคคุเทศก์ชุมชน สมาชิกในชุมชนจะมีการจัดสรรมัคคุเทศก์ที่เข้าใจถ่องแท้ในวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวของชุมชน เนื่องจากเรานำคนในชุมชนที่มีพื้นฐานความรู้ ความสามารถในการเป็นไกด์ให้กับนักท่องเที่ยว โดยมีมัคคุเทศก์ชุมชนทุกคนมีบัตรนำเที่ยวที่ถูกต้อง ทั้งอบรม และมีบัตรประจำตัวที่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานราชการ นอกจากนี้สมาชิกในชุมชนซึ่งทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์จะสามารถถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารไปยังนักท่องเที่ยวเสมือนหนึ่งเป็นตำนานหรือข้อมูลที่มีการถ่ายทอดมาอย่างยาวนานซึ่งจะทำให้เห็นภาพและเกิดความประทับใจและเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆของนักท่องเที่ยวมากขึ้น

1.4 ด้านการเรียนรู้

พบว่าสิ่งที่ชุมชนได้มีการจัดหาให้กับนักท่องเที่ยวเพื่อการท่องเที่ยวในเชิงชุมชนนำไปสู่การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนซึ่งเป็นการกระตุ้นการอนุรักษ์วัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติควบคู่กับการท่องเที่ยวเชิงชุมชนทั้งในส่วนของสมาชิกในชุมชนและนักท่องเที่ยวที่มามีให้ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรทางด้านธรรมชาติและวัฒนธรรมดังกล่าว การท่องเที่ยวดังกล่าวจึงมีลักษณะเป็นการท่องเที่ยวทางชุมชนซึ่งผูกโยงการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเข้าสู่วิถีชีวิตของชุมชน ซึ่งทำให้การท่องเที่ยวมีความแปลกใหม่และดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น นอกจากนี้ท่องเที่ยวยังได้มีการเรียนรู้การทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนผ่านทางกิจกรรมที่มีความโดดเด่นไม่ว่าจะเป็นการทำอุปฮอมตามสีวันเกิดของแต่ละบุคคล ซึ่งจะให้นักท่องเที่ยวสามารถนำอุปฮอมดังกล่าวไปใช้ในการไหว้พระในวัด

ซึ่งเป็นการออกแบบรูปแบบของการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการทำขนมโบราณซึ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวได้ค่อนข้างมาก นอกจากนี้การให้ข้อมูลเกี่ยวกับปลามาซึ่งเป็นชื่อเดียวกับอำเภอซึ่งเป็นรู้จักของนักท่องเที่ยวทำให้นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลข่าวสารจะชุมชนในส่วนดังกล่าวมากขึ้นและเป็นการสร้างความแปลกใหม่และข้อมูลใหม่ ๆ ให้กับนักท่องเที่ยวด้วย

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน

2.1 ความคิดเห็นของชุมชนบ้านแหลมต่อการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน

ตำบลบ้านแหลม

พบว่า ชุมชนตำบลบ้านแหลม ในแง่ของการสื่อความหมายของชุมชนค่อนข้างจะมีการใช้ความหมายชัดเจนและดีกว่าชุมชนอื่น ๆ แต่มีบางประเด็นที่น่าเป็นห่วงคือ เนื่องจากชุมชนบ้านแหลมเป็นชุมชนที่ก่อตั้งโดยชุมชนตั้งแต่ก่อตั้งโดยแท้จริงไม่มีหน่วยงานใด ๆ มาช่วยเหลือในการก่อตั้ง ฉะนั้นรูปแบบการทำสื่อความหมายของชุมชนจะเป็นลักษณะของการไปตามผู้นำ ผู้นำซึ่งค่อนข้างมีอายุ คนในชุมชนมีหน้าที่ทำตาม ซึ่งส่วนใหญ่ในพื้นที่ชุมชนทั้งจะไปอยู่ คือชุมชนของผู้สูงอายุ จุดประสงค์ของชุมชนนี้จะก่อตั้งเพื่อเอาคนที่มียา ที่เกษียณแล้วที่ไม่มีอะไรทำอยากจะทำกิจกรรมให้เป็นการเรียกว่า ชุมชนจะได้มีรายได้ แล้วก็ไม่ได้คนแก่เงิบเหงา ฉะนั้นรูปแบบของการสื่อความหมายของชุมชนบ้านแหลม ก็จะเป็นชุมชนที่ใช้สื่อความหมายของตนเอง อย่างเช่น ชุมชนจะมีเอกลักษณ์ของตนเอง เช่น เสียงเห่เห่ เสียงเห่เห่จะเป็นของคนสุพรรณดั้งเดิม หรือว่าเป็นบุคคลเริ่มต้นชุมชนแห่งนี้ โดยมีคุณโสภณ เป็นผู้ให้กำเนิด แล้วเป็นคนที่เคยทำงานเกี่ยวกับประชาสัมพันธ์มาก่อน แล้วจะเอาความรู้พวกนี้มาสื่อความหมายให้ชุมชนได้รับทราบ ให้ชุมชนต่าง ๆ และนักท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้ไ้กว่าชุมชนอื่น คือเค้าจะสร้างความแตกต่างคือเค้าจะขายสิ่งของชุมชนที่มีอยู่ อาทิเช่นวัฒนธรรมท้องถิ่น และแหล่งท่องเที่ยวตามสายน้ำ “เค้าจะทำให้มีชีวิตชีวาโดยนำเอาชุมชนมาสร้างโมเดลว่า จะต้องทำอะไรบ้าง กิจกรรมอะไรเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว และเค้าก็จะเอาข้อมูลพวกนี้ไปลงสื่อให้ทราบว่ากิจกรรมในชุมชนนี้มีอะไรบ้าง มั่นว่าเที่ยวอย่างไร และการทำสื่อเค้าจะทำสื่อเยอะมากของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นของ VTR มีคนทำเยอะมากเพราะว่าผู้นำประธานคุณโสภณ ถนัดเรื่องนี้ เลยทำให้เค้าได้เปลี่ยนช่องทางที่ดีกว่าชุมชนอื่น” กล่าวโดยผู้ตอบแบบสัมภาษณ์รายหนึ่ง (สงวนนาม)

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการสื่อความหมายที่เหมาะสมและตรงต้องการของ นักท่องเที่ยวของชุมชนตำบลบ้านแหลม

พบว่า ชุมชนตำบลบ้านแหลมมีสิ่งหนึ่งที่เห็นได้ชัดเจนเลยคือสมาชิกในชุมชนที่ทำหน้าที่ในการบริหารชุมชน ที่มีความเหนียวแน่นและทุ่มเทเป็นอย่างมาก เพียงแต่สิ่งที่ชุมชนยังขาดคงจะเป็นเรื่องของสิ่งที่ชุมชนยังขาดคงจะเป็นเรื่องของสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากกว่าสิ่งที่ชุมชนมีอยู่ ณ ตอนนี้อย่างที่เห็นได้ว่าชุมชนยังไม่มีเรื่องของการจัดทำสื่อข้อมูลต่างเพื่อส่งมอบให้กับนักท่องเที่ยวได้เก็บกลับบ้านเป็นที่ระลึก หรือแม้แต่จะเปิดดูในเวลาที่นักท่องเที่ยวอาจลืมข้อมูลบางอย่างจากเพียงแค่การฟังมัคคุเทศก์พูด ถ้ามีตัวเอกสารที่จับต้องได้ ก็จะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความทรงจำ หรือที่เรียกว่า “อ่านแล้วจำได้ มากกว่าฟังมาผ่าน ๆ” กล่าวโดยผู้ตอบแบบสัมภาษณ์รายหนึ่ง (สงวนนาม)

3. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

พบว่า ชุมชนยังขาดด้านการประชาสัมพันธ์พอสมควรเนื่องจากคนในพื้นที่เข้ามาท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวจากต่างถิ่นหรือต่างชาติ ซึ่งนักท่องเที่ยวหลัก ๆ จะเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาจากที่เดิม ๆ ไม่ใช่นักท่องเที่ยวที่รับรู้ข่าวสารของชุมชนมาจากที่ใหม่ เป็นการบอกต่อกันมากกว่า ซึ่งอาจเป็นเพราะการประชาสัมพันธ์ที่อาจยังอยู่ที่จุดเดิม “มีแต่คนเก่า ๆ ที่เห็นการประชาสัมพันธ์ของชุมชน และยังมีการเสนอแนะที่พูดถึงการประชาสัมพันธ์ที่คนบางส่วนมีความคิดเห็นว่าชุมชนยังขาดด้านการประชาสัมพันธ์ที่สร้างความเป็นเอกลักษณ์ หรือจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวอาจยังไม่ชัดเจนมากนัก แต่กิจกรรมในชุมชนค่อนข้างตอบใจนักท่องเที่ยวที่ชอบการทำกิจกรรมที่เรียกว่า Slow life เนื่องจากกิจกรรมในชุมชนค่อนข้างเป็นกันเอง เป็นการทำกิจกรรมที่ร่วมด้วยช่วยกัน เช่น กิจกรรมการล่องเรือที่นักท่องเที่ยวรู้สึกว่ามีแล้วคุ้มเพราะได้ล่องเรือชมธรรมชาติของชุมชนโดยรอบ” กล่าวโดยผู้ตอบแบบสัมภาษณ์รายหนึ่ง (สงวนนาม)

และจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้นำชุมชนได้มีความคิดเห็นตรงกันว่าชุมชนควรมีคู่มือ เพื่อช่วยให้นักท่องเที่ยวและรับรู้ข้อมูลของชุมชนได้ดีและชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจากชุมชนเองยังขาดบุคคลที่บุคลากรที่จะตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในยุคสมัยปัจจุบันนี้ที่ชอบการเห็นภาพ หรือข้อมูลเป็นแบบตัวอักษรที่ชัดเจนมากกว่าการฟังผู้นำชุมชน หรือมัคคุเทศก์แค่เพียงพูดให้ฟัง

ผลการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 : การศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยว ในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางพลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ขั้นตอนย่อยที่ 2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับการสื่อความหมายใน
แหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางพลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวหรือนักศึกษาที่เดินทางมา
งานในชุมชนตำบลบ้านแหลม โดยผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูล 97 ชุด โดยมี
วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวและความต้องการของชุมชนต่อการสื่อ
ความหมายของแหล่งท่องเที่ยว ในชุมชนตำบลบ้านแหลม เพื่อนำผลที่ได้ไปออกแบบการสื่อ
ความหมายในแหล่งท่องเที่ยว ในชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางพลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
โดยแบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในชุมชนตำบลบ้านแหลม
3. แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อรูปแบบการสื่อความหมายใน
แหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม
4. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นตอนย่อยที่ 2.1 ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับการสื่อความหมายใน
แหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางพลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ดัง
รายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นนักท่องเที่ยวหรือนักศึกษาที่มาดูงาน
จำนวน 97 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)
เป็นรายข้อ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง 1 – 6

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	40	41.2
หญิง	57	58.8
รวม	97	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 เป็นเพศชาย จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2 ตามลำดับ

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
20 ปี หรือต่ำกว่า 20 ปี	4	4.1
21 - 30 ปี	69	71.2
31 - 40 ปี	13	13.4
41 - 50 ปี	4	4.1
51 - 60 ปี	4	4.1
61 ปีขึ้นไป	3	3.1
รวม	97	100

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 21-30 ปี โดยมีจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 71.1 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี โดยมีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13.4 ตามลำดับ

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	3	3.0
มัธยมศึกษา	5	5.2
ปริญญาตรี	57	58.8
สูงกว่าปริญญาตรี	32	33.0
รวม	97	100

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 รองลงมาศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 ลำดับต่อมา ศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 ตามลำดับ

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม อาชีพหลักในปัจจุบัน

อาชีพหลักในปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	47	48.5
พนักงานบริษัทเอกชน	4	4.1
ค้าขาย	4	4.1
ธุรกิจส่วนตัว	9	9.3
รับจ้างทั่วไป	3	3.1
นักเรียน/นักศึกษา	27	27.8
อื่น ๆ	3	3.1
รวม	97	100

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5 รองลงมา มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา 27 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 ลำดับต่อมา มีอาชีพ ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.3 ตามลำดับ

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม รายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	3	3.1
ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท	32	33.0
10,001 - 15,000 บาท	4	4.1
15,001 - 20,000 บาท	46	47.4
20,001 – 25,000 บาท	6	6.2
มากกว่า 25,000 บาท	6	6.2
รวม	97	100

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 15,001-20,000 บาท จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 47.4 รองลงมา ระหว่าง 5,001-10,000 บาท คิดเป็น

จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 ลำดับต่อมารายได้ระหว่าง 20,001 – 25,000 บาท และมากกว่า 25,000 บาท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.2 ตามลำดับ

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ยานพาหนะที่มาท่องเที่ยว

ยานพาหนะที่มาท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
รถส่วนตัว	42	43.3
รถโดยสารประจำทาง	0	0
รถบัสของกลุ่มทัวร์/บริษัท	53	54.6
อื่น ๆ	2	2.1
รวม	97	100

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางโดยรถบัสกลุ่มทัวร์/บริษัท จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 54.6 รองลงมาเป็นรถส่วนตัว จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 ลำดับต่อมา อื่น ๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในชุมชนตำบลบ้านแหลม

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในชุมชนตำบลบ้านแหลม เป็นนักท่องเที่ยวหรือนักศึกษาที่มาดูงาน จำนวน 97 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) เป็นรายชื่อ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง 7 – 16

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการเดินทาง

วัตถุประสงค์ของการเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
ท่องเที่ยว/พักผ่อน	3	3.1
เยี่ยมเพื่อน/เยี่ยมญาติ	0	0
ทัศนศึกษา/ดูงาน	93	95.9
ติดต่อธุรกิจ/เยี่ยมลูกค้า	1	1.0
อื่น ๆ	0	0
รวม	97	100

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ของการเดินทางเพื่อมาทัศนศึกษา/ดูงาน จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 95.9 รองลงมาเป็น ท่องเที่ยว/พักผ่อน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 ลำดับต่อมา ติดต่อธุรกิจ/เยี่ยมลูกค้า จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 ตามลำดับ

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จำแนกตามการเดินทางของท่านในครั้งนี้

การเดินทางของท่านในครั้งนี้	จำนวน	ร้อยละ
เดินทางคนเดียว	0	0
มากับญาติหรือคนในครอบครัว	4	4.1
มากับเพื่อน	7	7.2
หน่วยงาน/บริษัท/องค์กรจัดให้	54	55.7
มากับโรงเรียน/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย	32	33.0
อื่น ๆ	0	0
รวม	97	100

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทาง หน่วยงาน/บริษัท/องค์กรจัดให้ จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 55.7 รองลงมา มากับโรงเรียน/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 ลำดับต่อมา มากับเพื่อน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 ตามลำดับ

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จำแนกตามจำนวนผู้ร่วมเดินทาง

จำนวนผู้ร่วมเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
คนเดียว	0	0
2 - 3 คน	16	16.5
ตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป	81	83.5
รวม	97	100

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจำนวนผู้ร่วมเดินทางตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 83.5 รองลงมาคือ 2-3 คน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 ตามลำดับ

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จำแนกตามค่าใช้จ่ายของท่านในการเดินทางในครั้งนี้

ค่าใช้จ่ายของท่านในการเดินทางในครั้งนี้	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 500 บาท	11	11.3
501 - 1,000 บาท	76	78.4
1,001 - 2,000 บาท	7	7.2
2,001 - 3,000 บาท	3	3.1
มากกว่า 3,000 บาท	0	0
รวม	97	100

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางครั้งนี้ 501-1000 บาท จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 78.4 รองลงมาคือ ต่ำกว่า 500 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 ลำดับต่อมา 1,001 - 2,000 บาท จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 ตามลำดับ

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จำแนกตามประสบการณ์การมาเยือนชุมชนตำบลบ้านแหลม

ประสบการณ์การมาเยือนชุมชนตำบลบ้านแหลม	จำนวน	ร้อยละ
ครั้งแรก	92	94.8
ครั้งที่ 2 ขึ้นไป	5	5.2
รวม	97	100

จากตารางที่ 11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การมาเยือนชุมชนตำบลบ้านแหลมครั้งแรก จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 94.8 รองลงมาคือ ครั้งที่ 2 ขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 ตามลำดับ

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จำแนกตามลักษณะการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวของท่านพิจารณาจากสิ่งใดเป็นอันดับแรก

ลักษณะการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวของท่าน พิจารณาจากสิ่งใดเป็นอันดับแรก	จำนวน	ร้อยละ
เลือกท่องเที่ยวในสถานที่ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่นิยมของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ	36	20.1
การเดินทางสะดวกสบาย สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก	51	28.5
เลือกท่องเที่ยวในสถานที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่ไม่เคยท่องเที่ยวมาก่อน	43	24.0
เลือกสถานที่ท่องเที่ยวโดยดูจากความหลากหลายของรูปแบบการท่องเที่ยวและกิจกรรม	48	26.8
อื่น ๆ	1	0.6
รวม	179	100

หมายเหตุ * เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เลือกสถานที่ท่องเที่ยวจะพิจารณาสิ่งใดเป็นอันดับแรก ได้แก่การเดินทางสะดวกสบาย สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 รองลงมาคือเลือกสถานที่ท่องเที่ยวโดยดูจากความหลากหลายของรูปแบบการท่องเที่ยวและกิจกรรม จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 ลำดับต่อมา เลือกท่องเที่ยวในสถานที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่ไม่เคยท่องเที่ยวมาก่อน จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 ตามลำดับ

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จำแนกตามช่องทางการรับทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนตำบลบ้านแหลม

ช่องทางการรับทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ของชุมชนตำบลบ้านแหลม	จำนวน	ร้อยละ
คำบอกเล่าของญาติ/เพื่อน	13	11.3
อินเทอร์เน็ต/โซเชียลมีเดีย	77	67.0
สิ่งพิมพ์ (หนังสือพิมพ์/นิตยสารทั่วไป/เอกสาร แนะนำการท่องเที่ยว)	7	6.1
ป้ายประชาสัมพันธ์	12	10.4
อื่น ๆ	6	5.2
รวม	115	100

หมายเหตุ * เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทราบช่องทางการรับข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนตำบลบ้านแหลม คือ อินเทอร์เน็ต/โซเชียลมีเดีย จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 67.0 รองลงมาคือคำบอกเล่าของญาติ/เพื่อน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 ลำดับต่อมาคือ ป้ายประชาสัมพันธ์ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4 ตามลำดับ

ตาราง 14 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จำแนกตามสิ่งใดที่ทำให้ท่านต้องการเดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม

สิ่งใดที่ทำให้ท่านต้องการเดินทางมาท่องเที่ยว ชุมชนตำบลบ้านแหลม	จำนวน	ร้อยละ
สภาพทรัพยากรทางธรรมชาติ	36	37.1
วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของชุมชน	47	48.5
ลักษณะอาชีพ การทำมาหากินของคนในชุมชน	1	1.0
ประวัติความเป็นมาในการก่อตั้งชุมชน	5	5.2
ความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชน	8	8.2
รวม	97	100

จากตารางที่ 14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สิ่งใดที่ทำให้ต้องการเดินทางท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม คือ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของชุมชน จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5 รองลงมาคือ สภาพทรัพยากรทางธรรมชาติ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 37.1 ลำดับต่อมาคือ ความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.2 ตามลำดับ

ตาราง 15 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จำแนกตามกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทใดที่ท่านสนใจเข้าร่วมมากที่สุด

กิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทใดที่ท่านสนใจเข้าร่วมมากที่สุด	จำนวน	ร้อยละ
เรียนรู้การทำขนมไทยโบราณ	22	22.6
เรียนรู้การทำอาหารคาวพื้นถิ่น	7	7.2
เรียนรู้การทำธูปหอมสมุนไพรหลากสีประจำวันเกิด	32	33.0
เรียนรู้การทำไร่นาสวนผสม และกิจกรรมเก็บไข่เป็ด	9	9.3
เรียนรู้การเก็บผักตบชวา และจักสานปลาตะเพียนจากผักตบชวา	5	5.2
ลองเรือเรียนรู้วิถีชุมชนริมแม่น้ำ	10	10.3
ชมพิพิธภัณฑ์ของใช้สมัยโบราณ	5	5.2
เรียนรู้การทำนา และเย็บชมควายไทย	7	7.2
รวม	97	100

จากตารางที่ 15 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สนใจกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทใดมากที่สุดคือเรียนรู้การทำธูปหอมสมุนไพรหลากสีประจำวันเกิด จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 รองลงมาคือเรียนรู้การทำขนมไทยโบราณ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22.6 ลำดับต่อมาคือ ลองเรือเรียนรู้วิถีชุมชนริมแม่น้ำ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 ตามลำดับ

ตาราง 16 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จำแนกตามสิ่งใดที่ท่านคิดว่าชุมชนควรมีเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อรูปแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน

สิ่งใดที่ท่านคิดว่าชุมชนควรมีเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อรูปแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
ศูนย์บริการข้อมูล ผ่านนิทรรศการ/การเล่าเรื่องของชุมชน	6	6.2
แผนที่ท่องเที่ยวชุมชน ที่สามารถสร้างความสนใจพื้นที่ชุมชนได้เป็นอย่างดี	6	6.2
ป้ายสื่อความหมายและ QR Code	30	30.9
การจัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับชุมชน	7	7.2
หนังสือคู่มือท่องเที่ยว หรือแผ่นพับแนะนำการท่องเที่ยวในชุมชน	43	44.3
นักสื่อความหมายประจำแหล่งท่องเที่ยวชุมชน	5	5.2
รวม	97	100

จากตารางที่ 16 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าชุมชนควรมีเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อรูปแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน คือ หนังสือคู่มือท่องเที่ยวหรือแผ่นพับแนะนำการท่องเที่ยวในชุมชน จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 รองลงมาคือป้ายสื่อความหมายและ QR Code จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30.9 ลำดับต่อมาคือ การจัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับชุมชน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวดูรูปแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวดูรูปแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวดูรูปแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลมเป็นรายชื่อปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 17-23

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวดูรูปแบบการสื่อความหมายตามหลักการสื่อความหมาย 7 ประการ

หลักการสื่อความหมาย 7 ประการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการเข้าถึงได้และสร้างความเข้าใจในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน	4.12	0.59	มาก
2. ด้านการเป็นแหล่งท่องเที่ยวในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน	3.15	1.17	ปานกลาง
3. ด้านการเป็นแหล่งท่องเที่ยวในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน	3.45	0.93	มาก
4. ด้านความจริงแท้ดั้งเดิมในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน	3.71	0.79	มาก
5. ด้านความยั่งยืนในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน	3.88	0.66	มาก
6. ด้านการมีส่วนร่วมในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน	3.85	0.71	มาก
7. ด้านการวิจัย ประเมิน และฝึกอบรมในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน	2.98	1.20	ปานกลาง
รวม	3.59	0.86	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวดูรูปแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลมตามหลักการสื่อความหมาย 7 ประการ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการเข้าถึงได้และสร้างความเข้าใจในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ($\bar{X} = 4.12$) ด้านความจริงแท้ดั้งเดิมในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ($\bar{X} = 3.71$) ด้านความยั่งยืนในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ($\bar{X} = 3.88$) ด้านการมีส่วนร่วมในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ($\bar{X} = 3.85$) ส่วนด้านการเป็นแหล่งท่องเที่ยวในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ($\bar{X} = 3.15$) ด้านการเป็นแหล่งท่องเที่ยวในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ($\bar{X} = 3.45$) และด้านการวิจัยประเมิน และฝึกอบรมในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ($\bar{X} = 2.98$) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวดูรูปแบบการสื่อความหมาย ด้านการเข้าถึงได้และสร้างความเข้าใจในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน

ด้านการเข้าถึงได้และสร้างความเข้าใจในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ข้อมูลในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวชุมชนมีความถูกต้อง	4.15	0.56	มาก
2. ข้อมูลมีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4.10	0.62	มาก
3. ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการสื่อความหมาย	4.10	0.86	มาก
รวม	4.12	0.59	มาก

จากตารางที่ 18 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวดูรูปแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม ด้านการเข้าถึงได้และสร้างความเข้าใจในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน อยู่ในระดับมาก ลำดับที่ 1 ได้แก่ ข้อมูลในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวชุมชนมีความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.15$) ลำดับที่ 2

ได้แก่ ข้อมูลมีความชัดเจน เข้าใจง่าย ($\bar{X} = 4.10$) และลำดับที่ 3 ได้แก่ ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการสื่อความหมาย ($\bar{X} = 4.10$) ตามลำดับ

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อรูปแบบการสื่อความหมาย ด้านการเป็นแหล่งท่องเที่ยวในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน

ด้านการเป็นแหล่งท่องเที่ยวในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. แหล่งข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ	4.12	0.59	มาก
2. ประเพณีและวัฒนธรรมชุมชนมีความน่าสนใจ	4.12	0.59	มาก
รวม	3.15	1.17	ปานกลาง

จากตารางที่ 19 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อรูปแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม ด้านการเป็นแหล่งท่องเที่ยวในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน อยู่ในระดับมาก ลำดับที่ 1 ได้แก่ แหล่งข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ ($\bar{X} = 4.12$) ลำดับที่ 2 ได้แก่ ประเพณีและวัฒนธรรมชุมชนมีความน่าสนใจ ($\bar{X} = 4.12$) ตามลำดับ

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อรูปแบบการสื่อความหมาย ด้านเนื้อหาและขอบเขตในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน

ด้านเนื้อหาและขอบเขตในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การเล่าเรื่อง ตำนาน หรือข้อมูลชุมชนมีความน่าสนใจ	3.35	1.06	ปานกลาง
2. ฐานและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในชุมชน มีการวางแผนอย่างดี	3.41	1.12	มาก
3. รูปภาพประกอบการบรรยาย	3.54	1.03	มาก
4. ภาษาและขนาดตัวอักษรที่ใช้สื่อสารเข้าใจง่าย	3.52	1.12	มาก
รวม	3.45	0.93	มาก

จากตารางที่ 20 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อรูปแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม ด้านเนื้อหาและขอบเขตในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ลำดับที่ 1 ได้แก่ ฐานและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในชุมชน มีการวางแผนอย่างดี ($\bar{X} = 3.41$) ลำดับที่ 2 ได้แก่ การเล่าเรื่อง ตำนาน หรือข้อมูลชุมชนมีความน่าสนใจ ($\bar{X} = 3.35$) ยกเว้น รูปภาพประกอบการบรรยาย ($\bar{X} = 3.54$) และภาษาและขนาดตัวอักษรที่ใช้สื่อสารเข้าใจง่าย ($\bar{X} = 3.52$) อยู่ในระดับมากตามลำดับ

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อรูปแบบการสื่อความหมาย ด้านความจริงแท้ดั้งเดิมในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน

ด้านความจริงแท้ดั้งเดิมในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การนำเสนอข้อมูลมีการเล่าเรื่องให้เห็นถึงการอนุรักษ์ความเป็นของแท้ของแหล่งท่องเที่ยว	3.72	0.94	มาก
2. การสื่อถึงคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม	3.70	0.81	มาก
รวม	3.71	0.79	มาก

จากตารางที่ 21 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อรูปแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม ด้านความจริงแท้ดั้งเดิมในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน อยู่ในระดับมาก ลำดับที่ 1 ได้แก่ การนำเสนอข้อมูลมีการเล่าเรื่องให้เห็นถึงการอนุรักษ์ความเป็นของแท้ของแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.72$) และลำดับที่ 2 ได้แก่ การสื่อถึงคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.70$) ตามลำดับ

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวดูรูปแบบการสื่อความหมาย ด้านความยั่งยืนในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน

ด้านความยั่งยืนในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การสื่อสารและสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร	3.88	0.72	มาก
2. การปลูกฝังการใช้มรดกวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์	3.89	0.74	มาก
รวม	3.88	0.66	มาก

จากตารางที่ 22 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวดูรูปแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม ด้านความยั่งยืนในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน อยู่ในระดับมาก ลำดับที่ 1 ได้แก่ การสื่อสารและสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร ($\bar{X} = 3.88$) และลำดับที่ 2 ได้แก่ การปลูกฝังการใช้มรดกวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.89$) ตามลำดับ

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวดูรูปแบบการสื่อความหมาย ด้านการมีส่วนร่วมในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน

ด้านการมีส่วนร่วมในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. คนในชุมชนช่วยกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	3.88	0.74	มาก
2. คนในชุมชนร่วมกันสนับสนุนความเป็นหนึ่งเดียวของชุมชน	3.84	0.81	มาก
รวม	3.85	0.71	มาก

จากตารางที่ 23 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวดูรูปแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม ด้านการมีส่วนร่วมในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน อยู่ในระดับมาก ลำดับที่ 1 ได้แก่ คนในชุมชนช่วยกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.88$) และลำดับที่ 2 ได้แก่ คนในชุมชนร่วมกันสนับสนุนความเป็นหนึ่งเดียวของชุมชน ($\bar{X} = 3.84$) ตามลำดับ

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวดูรูปแบบการสื่อความหมาย ด้านการวิจัย ประเมิน และฝึกอบรมในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน

ด้านการวิจัย ประเมิน และฝึกอบรมในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ความเข้าใจในโปรแกรมการสื่อความหมายมีความเหมาะสม	3.09	1.13	ปานกลาง
2. การจัดทำเทคโนโลยีมีความเหมาะสมต่อนักท่องเที่ยวที่มาเยือนชุมชน	2.88	1.34	ปานกลาง
รวม	2.98	1.20	ปานกลาง

จากตารางที่ 24 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวดูรูปแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม ด้านการวิจัย ประเมิน และฝึกอบรมในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ลำดับที่ 1 ได้แก่ ความเข้าใจในโปรแกรมการสื่อความหมายมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.09$) และลำดับที่ 2 ได้แก่ การจัดทำเทคโนโลยีมีความเหมาะสมต่อนักท่องเที่ยวที่มาเยือนชุมชน ($\bar{X} = 2.88$) ตามลำดับ

ผลการดำเนินการวิจัยระยะที่ 3: การประเมิน และปรับปรุงการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาทั้งวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ข้อที่ 2 และการศึกษา LEAM MODEL (แหลม โมเดล) มาทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชน ผู้นำแต่ละฐานกิจกรรม มัคคุเทศก์ชุมชนได้แสดงความคิดเห็นตามกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อพิจารณาร่วมกันเกี่ยวกับแบบร่างการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม ที่ได้จัดเตรียมจากการสัมภาษณ์ เพื่อนำกลับมาแก้ไขอีกครั้งก่อนที่จะออกมาเป็นรูปแบบการสื่อความหมายฉบับสมบูรณ์โดยผู้ร่วมการสนทนาได้มีการถกเถียงและพูดคุยถึงประเด็นตามหัวข้อดังนี้

- 1) L: Learning แนวทางการพัฒนานักสื่อความหมายเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้
- 2) E: Explain แนวทางการพัฒนากระบวนการเข้าถึงและเชื่อมโยงแหล่งข้อมูลเพื่ออธิบายและสื่อ
- 3) A: Active Participate แนวทางการสร้างการปฏิสัมพันธ์อย่างมีส่วนร่วม ระหว่างนักท่องเที่ยว นักสื่อความหมายและชุมชน
- 4) M: Meaning แนวทางการพัฒนาเนื้อหาในการสื่อความหมาย (Meaning) ความหมายหรือความสำคัญของเรื่องที่ต้องการนำเสนอผ่านสื่อรูปแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในการสื่อความหมายของการท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม

ผลสรุปจากที่ประชุม คือ 1) ชุมชนควรมีแบบคู่มือแผ่นพับและแผนที่ชุมชนเพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและความต้องการของชุมชนเพื่อเป็นการให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับข้อมูลด้านการท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน 2) แผนที่ท่องเที่ยวชุมชน เป็นส่วนที่ให้ข้อมูลสำคัญกับนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับสภาพพื้นที่ของชุมชนและสามารถทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวไปยังจุดต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามเพื่อให้การทำแผนที่ชุมชนดังกล่าวมีความละเอียดและมีประสิทธิภาพในการเผยแพร่ข้อมูลได้มากขึ้นควรมีการจัดทำคู่มือท่องเที่ยวชุมชนหรือแผ่นพับเอกสารนำเที่ยวของชุมชนเพื่อนำไปใช้ประกอบกับข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเชิงลึกให้กับนักท่องเที่ยวที่สนใจและสามารถระบุข้อมูลได้ดีมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ควรมีการนำผลการศึกษาและออกแบบแผนที่และคู่มือการท่องเที่ยวของชุมชนมาเพื่อให้ชุมชนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับความต้องการของสมาชิกของชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอแนวทางในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม ดังนี้

2. แผ่นพับชุมชนตำบลบ้านแหลม

ภาพประกอบ 18 แผนที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม รูปแบบออนไลน์

ภาพประกอบ 19 แผ่นพับชุมชนตำบลบ้านแหลม รูปแบบไฟล์ (หน้า 1)

ROAD TRIP ESSENTIALS FOR ADVENTURES NEAR & FAR:

ท่องเที่ยวชุมชนโดยชุมชน เกิดขึ้นได้เพราะชุมชนสามัคคี

กิจกรรมในชุมชน

- เรียนรู้การทำขนมไทยโบราณ
- เรียนรู้การทำอาหารพื้นบ้าน
- เรียนรู้การทำขนมขบเคี้ยวโบราณ
- เรียนรู้การทำอาหารพื้นบ้าน
- เรียนรู้การทำอาหารพื้นบ้าน
- เรียนรู้การทำอาหารพื้นบ้าน
- เรียนรู้การทำอาหารพื้นบ้าน
- เรียนรู้การทำอาหารพื้นบ้าน

เกี่ยวกับชุมชน

ภายในชุมชนมีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวหลายแห่งไว้รองรับ การให้บริการในรูปแบบโฮมสเตย์ โดยมี การบริการในการ บริการจัดการอย่างชัดเจน ส่วนร้านอาหารมีทั้งแบบชาวบ้าน เป็นเจ้าของเอง ซึ่งจะเป็นร้าน ขนาดไม่ใหญ่ รองรับลูกค้าได้ จำนวนไม่มาก หากเป็นร้านอาหารขนาดใหญ่จะเป็นร้าน อาหารของชุมชนบ้านแหลมเอง ซึ่งตั้งอยู่ในศูนย์ประสานงาน ชุมชน ในด้านของสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานมีคุณภาพดีและ สามารถให้บริการ ชาวบ้านได้อย่างทั่วถึง

ชุมชนตำบลบ้านแหลม

หากคุณอยากไปพบกับตัวว่า บางปลาหมอและบ้านแหลมนั้น สวยงามขนาดไหน สิ่งที่ได้เป็น หนึ่งในข้อที่สนุกที่สุดกับต้อง ยกมาไว้ในบทนิราศ คุณคง ต้องหาเวลาที่นี่แล้วนั่งเรือชม สถานที่ประวัติศาสตร์อัน สวยงามด้วยตนเอง ชมวิถีชีวิต ของคนในชุมชนดูสักครั้ง แล้ว คุณจะติดใจ...

สิ่งที่จะได้เรียนรู้จากชุมชน

เรียนรู้วิถีชีวิตสองฝั่งคลองบางปลาหมอ ธรรมชาติอย่างใกล้ชิดผ่านวิถีชีวิตของคนในชุมชนที่ นำเอาความเป็นกิจกรรม เพื่อถ่ายทอดให้กับคุณ เช่น เรียนรู้การทำอาหารพื้นบ้าน เรียนรู้การทำอาหารพื้นบ้าน หรือหากคุณ อยากเป็นเชฟ คุณจะได้รับการนำเอาวัตถุดิบใน ชุมชน นำมาทำเป็นขนมไทยโบราณและเรียนรู้ การทำอาหารพื้นบ้านกับคนในชุมชน

CONTACT:

สอบถามข้อมูลเพื่อเดินทาง
กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลมเลขที่ 13/02285
โทร. 080-078-7397
Line ID : sophol23
E-mail : sophol.boy@gmail.com

ภาพประกอบ 20 แผ่นพับชุมชนตำบลบ้านแหลม รูปแบบไฟล์ (หน้า 2)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี” ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

การดำเนินวิจัยระยะที่ 1 : การศึกษาทรัพยากรในพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม และศึกษาความต้องการของชุมชนต่อการสื่อความ ในชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งเป็นขั้นตอนย่อยดังนี้

1.1 การศึกษาทรัพยากรในพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ชุมชนตำบลบ้านแหลม

การดำเนินวิจัยระยะที่ 2 : การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม

การดำเนินวิจัยระยะที่ 3 : การประเมิน และปรับปรุงแนวทางในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 : การศึกษาทรัพยากรในพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม และศึกษาความต้องการของชุมชนต่อการสื่อความหมาย ในชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งเป็นขั้นตอนย่อยดังนี้

1.1 การศึกษาทรัพยากรในพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม

ด้านทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติในชุมชนตำบลบ้านแหลม ได้แก่ แม่น้ำท่าจีน เป็นแม่น้ำที่แยกจากแม่น้ำเจ้าพระยา อยู่ระหว่างตำบลท่าซุง อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี กับตำบลหาดท่าเสา อำเภอดงสิงห์ จังหวัดชัยนาท แล้วไหลลงไปทางตอนใต้ ช่วงที่ไหลผ่านทางตอนใต้ของจังหวัดชัยนาท เรียกว่า แม่น้ำมะขามเฒ่า ช่วงที่ไหลผ่านจังหวัดสุพรรณบุรี เรียกว่า แม่น้ำสุพรรณบุรี ช่วงที่ไหลผ่านจังหวัดนครปฐม เรียกว่า แม่น้ำนครชัยศรี และช่วงที่ไหลผ่านจังหวัดสมุทรสาครเรียกว่าแม่น้ำท่าจีน

ด้านทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในชุมชนตำบลบ้านแหลม ได้แก่ วัดสุขเกษมเป็นวัดราษฎร์ สังกัดคณะสงฆ์ฝ่ายมหานิกาย มีชื่อวัดที่เป็นสิริมงคลต่อชีวิตผู้มาเยือน วัดป่า

พฤกษ์ เป็นวัดราษฎร์ สังกัดคณะสงฆ์ฝ่ายมหานิกาย ตั้งอยู่ที่ ตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี วัดใหม่พิณสุวรรณ ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.2450 โดยมีหลวงพ่opin เจ้าอาวาส ต่อมา หลวงพ่อเรือง ได้ขึ้นเป็นเจ้าอาวาสต่อจากหลวงพ่opin โดยหลวงพ่อเรืองมีความชำนาญด้าน วิปัสสนากรรมฐาน และแพทย์แผนโบราณ รักษาผู้คนจำนวนมากมาย จนมีชื่อเสียงในการรักษา วัดใหม่พิณสุวรรณในสมัยนั้น คลาดล้าไปด้วยผู้คนที่ไม่มารับการรักษา ทำให้วัดนี้มีชื่อเสียงโด่งดัง ต่อมาในปี พ.ศ.2511 ท่านได้มรณภาพลง แต่ชาวบ้านยังคงมีความศรัทธาอยู่จึงทำให้มีชาวบ้าน เข้ามาทำบุญอยู่เรื่อย ๆ

ด้านทรัพยากรท่องเที่ยวแบบมหรหรรรม/เทศกาล/ประเพณีในชุมชนตำบลบ้านแหลม ได้แก่ งานประเพณีตักบาตรกลางน้ำ ชาวบ้านจะตักบาตรพระสงฆ์กลางแม่น้ำท่าจีนบริเวณ หน้าตลาดคองวัง จนถึงหน้าวัดป่าพฤกษ์ ซึ่งพระสงฆ์จากวัดต่าง ๆ จะพายเรือบิณฑบาต และ ชาวบ้าน 2 ผังแม่น้ำ ก็พายเรือใส่บาตรและจะมีบางชาวบ้านอีกส่วนรอตักบาตรที่หน้าตลาด คองวังและหน้าวัดเจ้าขาว งานแข่งขันเรือยาวประเพณี อำเภอบางปลาม้าเป็นการอนุรักษ์ วัฒนธรรมประเพณีการแข่งขันเรือยาว ของอำเภอบางปลาม้าให้คงอยู่สืบไป

ด้านทรัพยากรท่องเที่ยวด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนตำบลบ้านแหลม ได้แก่ บ้านรูปหยกสีประจำวันเกิด เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้าน วิธีการทำรูป ด้วยตัวเอง บ้านชาเตยหอมแม่อำพร เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้าน เรียนรู้การทำ น้ำชาเตยหอม บ้านขนมไทยโบราณ เป็นกิจกรรมทางท่องเที่ยวรูปแบบฐานการเรียนรู้จากภูมิ ปัญญาชาวบ้าน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้าน เรียนรู้การทำเกสรดอกลำเจียก บ้านนวดแผนโบราณ – บ้านลูกประคบ เป็นรูปแบบฐานการเรียนรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อให้ ได้เรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้าน เรียนรู้การทำลูกประคบ บ้านถักตะกร้าไหมญี่ปุ่น เป็นกิจกรรมทาง ท่องเที่ยวรูปแบบฐานการเรียนรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้การถักตะกร้า ไหมญี่ปุ่น บ้านจักสานผักตบชวา เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้าน เรียนรู้การเก็บ ผักตบชวา และนำมาสานเป็นตะกร้า และตลาดเก่าโบราณร้อยปี คองวัง เป็นกิจกรรมทางเที่ยวเชิง ศาสนา และเป็นตลาดเก่าโบราณที่มีอายุกว่า 100 ปี ในอดีตเป็นตลาดสดขนาดใหญ่ และเป็นที่อยู่ต่อ เรือ ล่องเรือไหว้พระ ไหว้พระทางน้ำ โดยการล่องเรือไปตามลำน้ำท่าจีน ชมบรรยากาศสองฝั่ง แม่น้ำที่ยังคงสภาพของอดีต

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ชุมชนตำบลบ้านแหลม

จากการศึกษาวิเคราะห์ผ่านกระบวนการในการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องในชุมชนต่างให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำคู่มือเพื่อให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรทางธรรมชาติหรือทรัพยากรทางด้านวัฒนธรรมของชุมชน การจัดทำคู่มือดังกล่าวจะต้องมีความครบถ้วนของข้อมูลเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถได้รับข้อมูลที่มีความถูกต้องมากยิ่งขึ้นซึ่งจะทำให้การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมีความน่าสนใจและได้เรียนรู้ข้อมูลใหม่ ๆ จากการท่องเที่ยวเชิงชุมชน และการจัดทำข้อมูลดังกล่าวจะช่วยแก้ปัญหาจากการที่ชุมชนยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวสมัยใหม่ที่ต้องการศึกษาทัศนภาพหรือข้อมูลที่มีความชัดเจนจากการสื่อความ การมีคู่มือดังกล่าวจะทำให้การประชาสัมพันธ์ข้อมูลทางด้านการท่องเที่ยวของท้องถิ่นมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งยังเป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของท้องถิ่นผ่านคู่มือดังกล่าวเพิ่มเติมอีกด้วย นอกจากนี้ยังต้องมีการสร้างเอกลักษณ์ของชุมชนให้มีความชัดเจนเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว และดึงดูดเชิงของชุมชนที่มีกิจกรรมที่มีความหลากหลายและอยู่ในความสนใจของนักท่องเที่ยวที่ชอบการทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกของชุมชนที่มีความผ่อนคลายและเป็นการท่องเที่ยวที่มีความสบาย ๆ ที่เรียกว่า Slow Life ซึ่งสามารถสอดคล้องกับการดำรงชีวิตของสมาชิกในชุมชนที่มีความเป็นกันเองทำให้กิจกรรมต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวทำกับสมาชิกในชุมชนเกิดความประทับใจและเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ของนักท่องเที่ยวมากขึ้นและมีความคุ้มค่าในการท่องเที่ยวเนื่องจากการทำกิจกรรมที่หลากหลายและมีความประทับใจ

สรุปผลการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 : การศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

จากการตอบแบบสอบถามพบว่า จากตารางที่ 16 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าชุมชนควรมีเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อรูปแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน คือ หนังสือคู่มือท่องเที่ยวหรือแผ่นพับแนะนำการท่องเที่ยวในชุมชน จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมาคือป้ายสื่อความหมายและ QR Code จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 นักท่องเที่ยวต้องการคู่มือ

ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาในวัตถุประสงค์ที่ 1 และวัตถุประสงค์ที่ 2 นำเข้าถ่ายทอดในแก่ชุมชนเพื่อเข้าสู่กระบวนการประชุมกลุ่มย่อยในการพัฒนาทิศทางการสื่อความหมายของท่องเที่ยวชุมชน ตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ผ่านกระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อร่วมกันพัฒนาแนวความคิดหลักในการสื่อความหมายนำเสนอผ่านตัวอักษรภาษาอังกฤษภายใต้คำว่า LEAM MODEL (แหลม โมเดล) โดยโมเดลข้างต้นเป็นการร่วมมือการระหว่างผู้วิจัยและชุมชนในการช่วยกันคิดค้นคำนี้ออกมา เนื่องจากชุมชนอยากให้นำชื่อของชุมชนมาเป็นจุดเด่นในการสร้างสื่อเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ชุมชนให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้นอีกด้วย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) L: Learning แนวทางการพัฒนานักสื่อความหมายเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้

มีการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ในรูปแบบของการเล่าเรื่องในคู่มือการปฏิบัติแก่นักท่องเที่ยวและเชิญชวนจุดใจพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวอย่างใกล้ชิดทั้งนี้ การสร้างคุณค่าให้แก่ประสบการณ์นักท่องเที่ยว ได้แก่ การเปิดโอกาสในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว การสร้างแรงบันดาลใจให้นักท่องเที่ยวได้เยี่ยมชมนอกเหนือจากแหล่งที่เป็นที่รู้จักอยู่แล้ว การเพิ่มพูนความเข้าใจของนักท่องเที่ยวเพื่อให้ตระหนักถึงคุณค่าของการท่องเที่ยวเชิงชุมชน การส่งเสริมให้มีการเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยวโดยให้นักท่องเที่ยวเข้าไปมีส่วนร่วมสร้างประสบการณ์ร่วมกับชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว

2) E: Explain แนวทางการพัฒนากระบวนการเข้าถึงและเชื่อมโยงแหล่งข้อมูลเพื่ออธิบายและสื่อสารระหว่างนักสื่อความหมาย แหล่งท่องเที่ยวชุมชน และนักท่องเที่ยว

นักสื่อความหมายและนักท่องเที่ยวทำงานร่วมกันในการหาทางปฏิบัติและแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมในแหล่งท่องเที่ยวร่วมกับชุมชนโดยมีกระบวนการเข้าถึงและเชื่อมโยงระหว่างนักสื่อความหมาย แหล่งท่องเที่ยวชุมชนและนักท่องเที่ยว ดังนี้

1. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ทั้งมิติวัฒนธรรม กิจกรรมท่องเที่ยว เช่น การสาธิต การทดลอง การปฏิบัติ การเล่าเรื่องหรือพิธีกรรมที่มีความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวชุมชน เช่น งานประเพณีตักบาตรกลางน้ำ งานแข่งขันเรือยาวประเพณี อำเภอบางปลาม้า พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับศิลปชาติพันธุ์ ชาวไทยเชื้อสายจีน ไทยทรงดำ และมอญรามัน

2. มีการระบุหน้าที่ของแต่ละฝ่ายในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้มีความชัดเจน ซึ่งนักท่องเที่ยวในฐานะผู้เยี่ยมชม และชุมชนในฐานะเจ้าบ้านในการบอกเล่ารายละเอียด หรือเป็นพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยว ซึ่งเป็นฐานเรียนรู้ของ

นักท่องเที่ยว โดยมีฐานกิจกรรมหลัก 3 ฐานกิจกรรม คือ ฐานบ้านรูปหยกสีประจำวันเกิด ฐานบ้านถักตะกร้าไหมญี่ปุ่น ฐานบ้านชาเตยหอม

3. ต้องพัฒนากระบวนการถ่ายทอดความรู้ระหว่างนักสื่อความหมาย ปราชญ์ท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวเชื่อมโยงข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว การเล่าเรื่องราว เกร็ดเล็กเกร็ดน้อย ตำนานต่าง ๆ เพื่อขยายความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยว

4. ต้องกำหนดรูปแบบการสื่อความหมาย ได้แก่ การกำหนดเนื้อหาและวิธีการสื่อสารสำหรับแหล่งท่องเที่ยวชุมชนโดยง่ายและไม่ซับซ้อนต่อการทำความเข้าใจของนักท่องเที่ยว โดยให้ชุมชนมีส่วนเกี่ยวข้องในการสื่อความหมายด้วย

3) A: Active Participate แนวทางการสร้างการปฏิสัมพันธ์อย่างมีส่วนร่วม ระหว่างนักท่องเที่ยว นักสื่อความหมายและชุมชน การสื่อความหมายที่ดี มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ชุมชนต้องสร้างการมีส่วนร่วม (Active involvement) ในการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างนักท่องเที่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวผ่านการเรียนรู้ ปฏิสัมพันธ์และร่วมกิจกรรมกับชุมชน เพื่อนำนักท่องเที่ยวไปสู่กระบวนการคิด และร่วมแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับประสบการณ์ และสิ่งที่นักท่องเที่ยวได้สัมผัส (Co-Creation)

2. ชุมชนต้องสร้างสื่อกลางเพื่อช่วยกระตุ้นการเรียนรู้โดยผ่านการเล่าเรื่องอย่างมีเหตุผล เพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้าใจถึงความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน

3. ชุมชนต้องถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับข้อมูลชุมชน และประสบการณ์การท่องเที่ยวอันน่าจดจำ (Memorable Tourism Experience) และต้องสามารถสร้างความพึงพอใจสูงสุดของนักท่องเที่ยวด้วยการปลูกฝังทัศนคติที่ดีและการบอกต่อไปยังผู้อื่นได้ เช่น การพัฒนานักสื่อความหมายของชุมชน หรือการพัฒนาป้ายสื่อความหมาย และ QR Code เพื่อถ่ายทอดความรู้ฐานกิจกรรมต่าง ๆ ในแก่นักท่องเที่ยวได้

4) M: Meaning แนวทางการพัฒนาเนื้อหาในการสื่อความหมาย (Meaning) ความหมายหรือความสำคัญของเรื่องที่ต้องการนำเสนอผ่านสื่อรูปแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในการสื่อความหมายของการท่องเที่ยวชุมชน ตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

1. สร้างศูนย์บริการข้อมูล ให้ข้อมูลผ่านนิทรรศการ เล่าเรื่องของชุมชน
2. พัฒนาแผนที่ท่องเที่ยวชุมชน เพื่อให้ข้อมูลที่สามารถสร้างความสนใจพื้นที่ของชุมชนได้เป็นอย่างดี และสามารถนำนักท่องเที่ยวเข้าสู่พื้นที่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ป้ายสื่อความหมายและ QR CODE เป็นเครื่องมือที่สามารถสื่อสารโดยตรงจากพื้นที่ท่องเที่ยวสู่นักท่องเที่ยว กลุ่มเป้าหมาย สามารถสร้างการเรียนรู้ได้

4. มีการจัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับชุมชน เป็นการให้ข้อมูลทั่วไป ซึ่งยังไม่สามารถสร้างการเรียนรู้และรับรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ควรพัฒนาหนังสือคู่มือท่องเที่ยวของชุมชน หรือ แผ่นพับแนะนำการท่องเที่ยวในชุมชน เป็นการให้ข้อมูลทั้งข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเชิงลึกได้ (ฉบับ 2 ภาษา)

6. ควรพัฒนานักสื่อความหมายประจำแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ที่มีผลต่อประสบการณ์การเรียนรู้และสุนทรีภาพของนักท่องเที่ยวเนื่องจากการใช้นักสื่อความหมายเป็นรูปแบบที่เอื้อโอกาสให้มีการปฏิสัมพันธ์ทั้งระหว่างนักท่องเที่ยวกับนักสื่อความหมาย และนักท่องเที่ยวกับนักท่องเที่ยวค่อนข้างสูง สามารถสร้างความประทับใจในการท่องเที่ยวได้

สรุปผลการดำเนินการวิจัยระยะที่ 3 : การประเมิน และปรับปรุงแนวทางในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางพลามฯ จังหวัดสุพรรณบุรี

ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาทั้งวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ข้อที่ 2 และการศึกษา LEAM MODEL (แหลม โมเดล) มาทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชน ผู้นำแต่ละฐานกิจกรรม มัคคุเทศก์ชุมชนได้แสดงความคิดเห็นตามกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อพิจารณาร่วมกันเกี่ยวกับแบบร่างการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม ที่ได้จัดเตรียมจากการสัมภาษณ์ เพื่อนำกลับมาแก้ไขอีกครั้งก่อนที่จะออกมาเป็นรูปแบบการสื่อความหมายฉบับสมบูรณ์โดยผู้ร่วมการสนทนาได้มีการถกเถียงและพูดคุยถึงแนวทางในการสื่อความหมาย ซึ่งผลสรุปจากที่ประชุม คือ 1) ชุมชนควรมีแบบแผ่นพับ และแผนที่ชุมชนเพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและความต้องการของชุมชนในเรื่องของการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม และ 2) แผนที่ท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับเส้นทางท่องเที่ยวในชุมชนได้เป็นอย่างดี และควรพัฒนาหนังสือคู่มือท่องเที่ยวของชุมชน หรือ แผ่นพับแนะนำการท่องเที่ยวในชุมชน เป็นการให้ข้อมูลทั้งข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเชิงลึกให้กับนักท่องเที่ยว

โดยผู้วิจัยได้นำผลการออกแบบ ร่างแผนที่ และคู่มือแผ่นพับ นำส่งให้กับทางชุมชนเพื่อให้ร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อนำมาแก้ไขรูปแบบการสื่อความหมาย และได้รับการยืนยันผลการออกแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม โดยตัวแทนจากชุมชนเป็นที่เรียบร้อย ซึ่งมีทั้งแผนที่ชุมชนตำบลบ้านแหลม และแผ่นพับชุมชนตำบลบ้านแหลม

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา แนวทางการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

งานวิจัยนี้พบว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชนตำบลบ้านแหลมที่โดดเด่นด้านธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำท่าจีน สอดคล้องกับ สำนักงานจังหวัดสุพรรณบุรี (2562) กล่าวว่า แม่น้ำท่าจีนเป็นแม่น้ำที่สำคัญและของจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีความยาวทั้งสิ้นประมาณ 325 กิโลเมตร แม่น้ำท่าจีนมีชื่อเรียกหลายชื่อ ตอนที่ไหลผ่านจังหวัดชัยนาทเรียกว่า "แม่น้ำมะขามเฒ่า" ตอนที่ผ่านจังหวัดสุพรรณบุรี เรียกว่า "แม่น้ำสุพรรณบุรี" ตอนที่ผ่านจังหวัดนครปฐมเรียกว่า "แม่น้ำนครชัยศรี" ส่วนตอนที่ไหลผ่านจังหวัดสมุทรสาครและไหลลงสู่อ่าวไทยเรียกว่า "แม่น้ำท่าจีน" ทรัพยากรที่โดดเด่นด้านวัฒนธรรม ได้แก่ วัดสุขเกษม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ของตำบลบ้านแหลม และสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สอดคล้องกับทฤษฎีการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมซึ่งเป็นการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นจึงมีความแตกต่างกันเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ประสบการณ์ใหม่ ๆ และได้ตระหนักถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิกในชุมชนซึ่งเป็นผู้สืบทอดวัฒนธรรมกับนักท่องเที่ยวซึ่งเข้ามาเรียนรู้วัฒนธรรมในแต่ละชุมชนเป็นการพึ่งพาอาศัยและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ซึ่งกันและกัน ทรัพยากรที่โดดเด่นด้านกิจกรรม ได้แก่ บ้านรูปหยกสีประจำวันเกิด เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่โดดเด่นของชุมชนตำบลบ้านแหลม นักท่องเที่ยวสามารถเข้ามาเรียนรู้และเปลี่ยนและลงมือทำกิจกรรมที่มีการจัดทำขึ้นโดยชุมชนตำบลบ้านแหลมได้ สอดคล้องกับ แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ของเกรก ริชาร์ด (Greg Richards, 2010) ซึ่งได้นำเสนอแนวคิดที่ว่าในแต่ละชุมชนย่อมมีความโดดเด่นของวัฒนธรรมและการดำรงชีวิตของสมาชิกในชุมชนที่แตกต่างกันจึงสามารถนำมาใช้ในการเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวเพื่อเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกในชุมชนซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวได้รับประโยชน์สูงสุดจากการท่องเที่ยวในแต่ละชุมชนได้

ส่วนความต้องการของนักท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลมต่อการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยว พบว่า สื่อที่นักท่องเที่ยวต้องการ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าชุมชนควรมีเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อรูปแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน คือ หนังสือคู่มือท่องเที่ยวหรือแผ่นพับแนะนำการท่องเที่ยวในชุมชน จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 รองลงมาคือป้ายสื่อความหมายและ QR Code จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30.9

ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยเรื่อง การสื่อความหมายแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรอย่างสร้างสรรค์ของชุมชนสามเรือน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของ สุชุม คงดิษฐ (2561) ที่ได้กล่าวว่า ชุมชนสามเรือน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีรูปแบบการสื่อความหมาย แหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรอย่างสร้างสรรค์เป็นการเน้นการสร้างประสบการณ์ร่วมให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้เรื่องราว วิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนด้วยความสนุก สัมผัสวิถีที่คงความเป็นมิตรที่จริงใจเปรียบเสมือนญาติสนิทมิตรสหายของชาวสามเรือน สร้างความสุขและรอยยิ้มร่วมกันของนักท่องเที่ยวและชุมชนกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน ผ่านเครื่องมือการสื่อความหมายที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ได้แก่ สื่อบุคคล ทั้งที่เป็นเจ้าของ ภูมิปัญญาโดยตรง และนักสื่อความหมายที่ทำหน้าที่นำเที่ยวในชุมชน โดยใช้วิธีการเล่าเรื่อง การสาธิต ภูมิปัญญา และการนำชมกิจกรรม

ส่วนความต้องการของชุมชนตำบลบ้านแหลมต่อการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมชุมชนมองเห็นถึงศักยภาพของชุมชนตนเอง ในการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้อย่างยั่งยืน ชุมชนมีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น มีการนำคำว่า บ้านสวนแผ่นดินแม่ ที่แสดงให้เห็นเอกลักษณ์ของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของ ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว (2556) ที่ได้กล่าวไว้ว่าวัฒนธรรมของประเทศไทยมีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะจึงทำให้นักท่องเที่ยวมีความสนใจที่จะมาท่องเที่ยวเพื่อศึกษาศิลปวัฒนธรรมภายในประเทศไทย รวมถึงโบราณสถานโบราณวัตถุที่มีความหลากหลายทำให้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นหนึ่งในเป้าหมายของนักท่องเที่ยวต่าง ๆ เข้ามาท่องเที่ยวเพื่อศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของคนแต่ละพื้นที่ซึ่งเป็นที่มาและบ่อเกิดของการท่องเที่ยวที่เรียกว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านองค์กรชุมชน พบว่า ด้านองค์กรชุมชน ชุมชนนี้มีระบบสังคมที่เข้าใจกันมาก มีความสามัคคีในการร่วมด้วยช่วยกัน เพื่อให้ชุมชนเดินทางไปในทางที่ชุมชนต้องการจะมีความต้องการที่จะร่วมกันพัฒนาชุมชน โดยที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชนดีมากในการช่วยเหลือดูแลกันและกัน นอกจากนี้ในชุมชนยังมีทรัพยากรอันทรงคุณค่าซึ่งเป็นสมาชิกของชุมชนเป็นปราชญ์ชาวบ้านผู้มีความรู้ความสามารถที่จะสามารถถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมให้กับนักท่องเที่ยวซึ่งเดินทางมาท่องเที่ยวทำให้เป็นอีกจุดหนึ่งซึ่งเป็นจุดเด่นที่สอดคล้องกับแนวคิดของการเดินทางท่องเที่ยวเชิงชุมชนของ (กรุงเทพธุรกิจ, มปป.) ที่กล่าวว่า ปัจจัยด้านองค์กรของชุมชนและภูมิปัญญาในแต่ละชุมชนเนื่องจากแต่ละชุมชนจะมีวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ที่มีความแตกต่างจากชุมชนอื่น ๆ ซึ่งการมีองค์กรชุมชนและมีภูมิปัญญาของแต่ละชุมชนจะช่วยให้การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและความรู้

ทางด้านศิลปะวัฒนธรรมของชุมชนมีความเข้มแข็งมากขึ้นโดยเฉพาะการต่อยอดด้านการจัดกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวผ่านเจ้าของภูมิปัญญาหรือปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้มีความรู้เฉพาะด้านในชุมชนในการเข้ามามีส่วนในการเผยแพร่และจัดทำกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชน ด้านการจัดการชุมชน พบว่า อยากให้มีการกำหนดกฎ-กติกาในการจัดการสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว อย่างชัดเจน ตรงไปตรงมา และมีความประสงค์ให้ชุมชนมีหน่วยงานที่คอยสนับสนุนและชี้นำชุมชนเช่นหน่วยงานจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยซึ่งเข้ามาทำหน้าที่ในการส่งเสริมรูปแบบในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยวให้เข้ากับการพัฒนาชุมชนรวมถึงการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อทำหน้าที่ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้เกิดประโยชน์กับสมาชิกในชุมชนอย่างเป็นธรรม และมีการจัดตั้งกองทุนที่มีการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับแนวคิดด้านการท่องเที่ยวที่มีความสร้างสรรค์ซึ่งเป็นแนวคิดของ องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (มปป.) ที่กล่าวไว้ว่าการท่องเที่ยวที่มีความสร้างสรรค์ถือว่าเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ในปัจจุบันซึ่งมีการพัฒนาจากการท่องเที่ยวในรูปแบบเดิมที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนมาเป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจกับกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวรวมถึงความเป็นอยู่มากขึ้น นอกจากนี้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์หมายรวมถึงการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนที่การท่องเที่ยวไม่ทำให้สิ่งแวดล้อมและชีวิตความเป็นอยู่ของแต่ละชุมชนเปลี่ยนแปลงไป ด้านการเรียนรู้พบว่า ชุมชนมีความต้องการในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนที่สามารถสร้างการรับรู้ และความเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่าง เน้นการจัดการระบบให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชาวบ้านกับผู้มาเยือน และยังสร้างจิตสำนึกเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ทั้งในส่วนของชาวบ้านและผู้มาเยือน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการท่องเที่ยวที่สร้างรูปแบบในการเรียนรู้ให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุเพิ่งเดินทางมาจากทวีปยุโรป ของราณี อธิชัยกุล (2554) ที่กล่าวไว้ว่า รูปแบบการท่องเที่ยวที่ไม่ได้มีปัจจัยกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวที่เร่งรีบนั้นจะต้องมีรูปแบบในการจัดกิจกรรมที่ให้เวลานักท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้และซึมซับกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีการจัดขึ้นโดยเฉพาะการให้เวลาในการทำกิจกรรมที่มีความยาวนานเพียงพอจนทำให้นักท่องเที่ยวสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีชีวิตของชุมชนในแต่ละชุมชน

สำหรับการเสนอแนะแนวทางการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม ในขั้นตอนการดำเนินการเพื่อการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาข้อเสนอแนะแนวทางในการสื่อความหมายร่วมกับชุมชนตำบลบ้านแหลม พบว่าชุมชนมีความต้องการให้

พัฒนาแนวทางภายใต้รูปแบบการสื่อความหมายที่นำเสนอผ่านตัวอักษร ภาษาอังกฤษภายใต้คำว่า LEAM MODEL (L: Learning, E: Explain, A: Active and Participate, M: Meaning) ซึ่งมีความหมายดังนี้ 1) L : Learning แนวทางการพัฒนานักสื่อความหมายเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ มีการถ่ายทอดข้อมูลต่าง ๆ ผ่านกระบวนการเล่าเรื่องในคู่มือสำหรับนักท่องเที่ยว สอดแทรกด้วยการจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวอย่างเพลิดเพลินและสนุกสนานกับกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชน 2) E : Explain แนวทางการพัฒนากระบวนการเข้าถึงและเชื่อมโยงแหล่งข้อมูลเพื่ออธิบายสื่อสารทำความเข้าใจระหว่างนักสื่อความหมาย แหล่งท่องเที่ยว ชุมชนและนักท่องเที่ยว นักสื่อความหมายและนักท่องเที่ยวทำงานร่วมกันในการหาทางปฏิบัติและแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมในแหล่งท่องเที่ยวร่วมกับชุมชนโดยมีกระบวนการเข้าถึงและเชื่อมโยงระหว่างนักสื่อความหมาย แหล่งท่องเที่ยวชุมชนและนักท่องเที่ยว 3) A : Active Participate แนวทางการสร้างการปฏิสัมพันธ์อย่างมีส่วนร่วม ระหว่างนักท่องเที่ยว นักสื่อความหมายและชุมชน การสื่อความหมายที่ดี เช่น ชุมชนต้องถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับข้อมูลชุมชน และประสบการณ์การท่องเที่ยวอันน่าจดจำ และต้องสามารถสร้างความพึงพอใจสูงสุดของนักท่องเที่ยวด้วยการปลูกฝังทัศนคติที่ดีและการบอกต่อไปยังผู้อื่นได้ เช่น การพัฒนานักสื่อความหมายของชุมชน หรือการพัฒนาป้ายสื่อความหมาย และ QR Code เพื่อถ่ายทอดความรู้ฐานกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวได้ และ 4) M : Meaning แนวทางการในการกำหนดเนื้อหาในการสื่อความหมาย (Meaning) ป้ายสื่อความหมายและ QR CODE เป็นเครื่องมือที่สามารถสื่อสารโดยตรงจากพื้นที่ท่องเที่ยวสู่นักท่องเที่ยว กลุ่มเป้าหมาย สามารถสร้างการเรียนรู้ได้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว และการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรีโดยกระบวนการมีส่วนร่วมในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องสื่อที่ใช้ในการสื่อความหมายของการท่องเที่ยว ของ องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (2561) ที่กล่าวไว้ว่า การสื่อความหมายที่เหมาะสมในแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ 1) ศูนย์บริการข้อมูล 2) แผนที่ท่องเที่ยวชุมชน 3) ป้ายสื่อความหมาย และ QR Code 4) การจัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับชุมชน 5) หนังสือคู่มือท่องเที่ยว หรือ แผ่นพับ และ 6) นักสื่อความหมายประจำแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากงานวิจัยเรื่อง แนวทางการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยครั้งนี้

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบเรื่องแนวความคิดหลักในการสื่อความหมายนำเสนอผ่านตัวอักษร ภาษาอังกฤษภายใต้คำว่า LEAM MODEL (L: Learning, E: Explain, A: Active and Participate, M: Meaning) ที่สำคัญ คือ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับงานวิจัยเรื่องการสื่อความหมายได้อย่างชัดเจนเนื่องจากแนวความคิดนี้มีความสอดคล้องและส่งผลในเชิงบวกให้กับแหล่งท่องเที่ยวที่ควรจะพัฒนาเรื่องการสื่อความหมาย โดยควรให้ความสำคัญกับทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว ในประเด็นขององค์ประกอบการท่องเที่ยวทั้ง 4 ด้าน เป็นหลักอีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยในด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น
2. ควรมีการศึกษาวิจัยในด้านของแนวทางในการยกระดับกิจกรรมในชุมชน
3. ควรมีการศึกษาวิจัยในด้านการพัฒนาแผนการตลาดการท่องเที่ยวในจังหวัดสุพรรณบุรี
4. ควรมีศึกษาวิจัยในเรื่องการยกระดับแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงชุมชนที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่
5. ควรเพิ่มการศึกษาในกลุ่มพฤติกรรมนักท่องเที่ยวต่างชาติในยุควิถีใหม่ที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนตำบลบ้านแหลม เพื่อให้ทราบถึงความต้องการและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีต่อการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงชุมชน

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. ควรพัฒนากิจกรรมในชุมชนให้ตอบเจตยานักท่องเที่ยวหลากหลายกลุ่ม เพื่อที่จะได้เพิ่มจำนวนประชากรนักท่องเที่ยวในอนาคต
2. ภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากร ผู้นำชุมชน และมัคคุเทศก์ชุมชนมากขึ้น เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม

- กรวรรณ สังขกร. (2552). แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับการท่องเที่ยวชุมชน. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กรุงเทพธุรกิจ. (มปป.). ความสุขที่แท้จริงของชุมชน บนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com/pr/detail/15038>.
- กฤษณ์ห์ แสนทวี. (2555). กลยุทธ์การประกอบสร้างปรากฏการณ์วิถีชีวิตดีในการสื่อสารเพื่อการท่องเที่ยวของชุมชนอนุรักษ์วิถีชีวิตดั้งเดิม : รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม. (2563). ชุมชนตำบลบ้านแหลม. สืบค้นจาก <http://www.suphan.biz/banleam.html>
- กวี วรกวิน. (2546). ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวประเทศไทย. กรุงเทพฯ สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ พว.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2562). ประวัติความเป็นมา. สืบค้นจาก <https://www.tat.or.th/th/about-tat/history>
- กุลทิกา วิบูลย์ปิ่น. (2562). แนวทางการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตามบริบทสังคมประเทศไทย 4.0 กรณีศึกษา : ชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี สืบค้นจาก <https://dtc.ac.th/wp-content/uploads/2019/11/27>
- ฉันทิช วรรณณอม. (2560). กฎหมายการท่องเที่ยวไทย. กรุงเทพฯ: สามลดา 2560.
- ชัยพัฒน์ สวัสดิ์พล. (มปป.). ปัญหาและอุปสรรคในการติดต่อสื่อสาร. สืบค้นจาก <https://sites.google.com/site/chaipatcompanylimited/txn-thi-6>
- ณัฐินี ทองดี. (2555). การจัดการความรู้ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอารยธรรมลุ่มน้ำบริเวณที่ราบสูงโคราชเพื่อการสื่อความหมายทางการท่องเที่ยว. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ณัฐนัย วัฒนสุภิญญา. (2558). โครงการออกแบบผลิตภัณฑ์อำนวยความสะดวกสำหรับผู้โดยสารภายในห้องพักรู้โดยสารภายในสนามบิน: กรณีศึกษาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ. (ศิลปบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร,
- ทิพาพร พิมพิสุทธิ. (2548). การจัดการการให้บริการเชิงกลยุทธ์และการท่องเที่ยวชุมชนในประเทศไทย. วารสาร สอช.ประเทศไทย 8(2):150-164.

- นภาพร หะวานนท์. (2546). *องค์ความรู้เรื่องความเข้มแข็งของชุมชน : จากปรากฏการณ์สู่ทฤษฎีฐานราก*. กรุงเทพฯ: โครงการปริญญาเอกพัฒนศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิตา ชัยกุล. (2550). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว Tourism industry*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). *ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัดโสธรวรารามวิหารจังหวัดฉะเชิงเทรา*. สืบค้นจาก http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcims/files/52930216/chapter2.pdf
- ประกอบศิริ รักดีพิณิจ. (2556). *โปรแกรมการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและภูมิทัศน์วัฒนธรรม*. สืบค้นจาก https://elibrary.trf.or.th/project_content.asp?PJID=MRG5280183
- พจนา สอนศรี และสมภาพ ยี่จอหอ. (2556). *คู่มือมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน*.
- พรธนาภ ทรัพย์ะประภา. (2540). *จิตวิทยาการสื่อความหมาย*. เพิ่มผลผลิต 36(8)(มี.ค.-เม.ย. 2540), 57-67.
- พิมพ์ระวี ไรจน์รุ่งสัจ. (2553). *การท่องเที่ยวชุมชน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เพชรรัตน์ ตูลยฐิตนันท์. (2561). *การสื่อความหมายมรดกทางวัฒนธรรมในหนังสือแบบเรียน*. สืบค้นจาก http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2018/TU_2018_5623034179_8891_9455.pdf.
- ไพฑูรย์ พงสะบุตร และวิลาสวงศ์ พงสะบุตร. (2536). *คู่มือการอบรมมัคคุเทศก์* (พิมพ์ครั้งที่ 3 ed.). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เลิศพร ภาระสกุล. (2555). *พฤติกรรมนักท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2542). *รายงานขั้นสุดท้ายการดำเนินการกำหนดนโยบายเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ* (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed.). กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานจังหวัดสุพรรณบุรี. (2562). *แผนพัฒนาจังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ.2561-2564 (ฉบับทบทวน)*. สืบค้นจาก https://ww1.suphanburi.go.th/files/com_strategic/2018-10_597c0722365dfc4.pdf.

- สุขุม คงดิษฐ์. (2561). การสื่อความหมายแหล่งท่องเที่ยวบริเวณเกษตรอย่างสร้างสรรค์ของชุมชนสามเรือน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, สืบค้นจาก <http://research.rmutsb.ac.th/fullpaper/2561/research.rmutsb-2561-20191129113432155.pdf>
- สุชาดา วงชัยภูมิ. (2556). Community - Based Tourism Management of Ban Prasat, Non Sung District, Nakhon Ratchasima Province, Thailand. *Humanities and Social Sciences*.
- องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษ เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. (2561). ยุทธศาสตร์การยกระดับการท่องเที่ยวไทยให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน พ.ศ. 2561. สืบค้นจาก <https://www.tatreviewmagazine.com/article/cbt-thailand/>.
- อัญชนา ทองเมืองหลวง. (2554). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์ในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. สืบค้นจาก <http://it.nation.ac.th/studentresearch/files/570113202213.pdf>

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจเครื่องมือการวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจเครื่องมือการวิจัย

1. อาจารย์ ดร.อังสุมาลิน จำนงชอบ	หัวหน้าสาขาการทอ่งเทียว
อาจารย์ประจำคณะวัฒนธรรม
สิ่งแวดล้อมและการทอ่งเทียวเชิงเวช
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมลธิธิ์ เกียนวัฒนา	รองคณบดี คณะวัฒนธรรม
สิ่งแวดล้อมและการทอ่งเทียวเชิงเวช
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร.ชมพูนุท ภาณุมาศ	อาจารย์ประจำคณะวัฒนธรรม
สิ่งแวดล้อมและการทอ่งเทียวเชิงเวช
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์ ดร.กิงกนก เสาวภาวงศ์	อาจารย์ประจำคณะวัฒนธรรม
สิ่งแวดล้อมและการทอ่งเทียวเชิงเวช
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. อาจารย์ ดร.ณัฐพัชร์ มณีโรจน์	อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข
จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

**หนังสือยืนยันการยกเว้นการรับรอง
คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**

(เอกสารนี้เพื่อแสดงว่าคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ได้พิจารณาโครงการวิจัยนี้)

ชื่อโครงการวิจัย : การสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนในชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางพลาม
จังหวัดสุพรรณบุรี

ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย : นางสาว อริญญา ตูเบย์

หน่วยงานต้นสังกัด : คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

รหัสโครงการวิจัย : SWUEC-G-276/2563X

โครงการวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยที่เข้าข่ายยกเว้น (Research with Exemption from SWUEC)

วันที่ยืนยัน : 21 มกราคม 2564

ยืนยันโดย : คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการรับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นสากล ได้แก่ Declaration of Helsinki, the Belmont Report, CIOMS Guidelines และ the International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP)

ออกให้ ณ วันที่ 21 มกราคม 2564

(ลงชื่อ).....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันศักดิ์หญิงณัฏฐา เขียวจิรกุล)
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

(ลงชื่อ).....
(แพทย์หญิงสุวิพร ภัทรสุวรรณ)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/X/G-276/2563

ข้อปฏิบัติสำหรับผู้วิจัยที่ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้วิจัยหลังจากโครงการวิจัย ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แล้ว ขอความกรุณาดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยจะต้องดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่างๆ ที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยโดยเคร่งครัด โดยใช้เอกสารชี้แจงอาสาสมัคร (Information Sheet) หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย (Informed Consent Form) ป้ายประชาสัมพันธ์ รวมถึงเอกสารอื่น ที่ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการฯ แล้วเท่านั้น
2. ผู้วิจัยมีหน้าที่รายงานต่อคณะกรรมการฯ เมื่อ
 - 2.1 มีการดำเนินงานวิจัยครบระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งจะต้องมีการรายงานความก้าวหน้าของการวิจัยตามระยะเวลาที่คณะกรรมการฯ กำหนดในเอกสารใบรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (แบบเอกสารที่ MF 04) หรือเมื่อครบหนึ่งปีจากวันที่ระบุไว้ในเอกสารใบรับรองของโครงการวิจัย โดยใช้แบบรายงานความก้าวหน้าของโครงการวิจัย (แบบเอกสารที่ MF 13-1)
 - 2.2 สำหรับโครงการวิจัยที่ยังไม่เสร็จสิ้นแต่เอกสารใบรับรองฯ หมดอายุ ผู้วิจัยจะต้องส่งหนังสือบันทึกข้อความเพื่อขอต่ออายุใบรับรองฯ ภายใน 30 วัน ก่อนวันหมดอายุตามที่กำหนดไว้ในเอกสารใบรับรองฯ พร้อมส่งรายงานความก้าวหน้าของการวิจัย มิฉะนั้น คณะกรรมการฯ จะไม่รับรองการทําวิจัย หรือ การเก็บข้อมูลในระยะเวลาหลังจากเอกสารใบรับรองหมดอายุ
 - 2.3 หากผู้วิจัยมีความจำเป็นในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมโครงการวิจัย (Protocol Amendment) หรือมีการเปลี่ยนแปลงหัวหน้าโครงการวิจัย/เพิ่มเติมผู้ร่วมวิจัย ฯลฯ ผู้วิจัยจะต้องเสนอการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม โดยใช้แบบรายงานส่วนแก้ไขเพิ่มเติมโครงการวิจัย (แบบเอกสารที่ MF 07-1) โดยผู้วิจัยจะต้องระบุให้ชัดเจนว่า มีการเปลี่ยนแปลงอะไร อย่างไร และเหตุผลที่ต้องการเปลี่ยนแปลง ทั้งในกรณีการเปลี่ยนแปลงหัวหน้าโครงการวิจัย หรือเพิ่มเติมผู้ร่วมวิจัยคนใหม่ ให้แนบบแบบประวัติผู้วิจัย (แบบเอกสารที่ MF 09-1) และใบประกาศนียบัตรการอบรม (ถ้ามี)
 - 2.4 หากมีเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ร้ายแรงในอาสาสมัคร จากการดำเนินโครงการวิจัย (Serious Adverse Events) เกิดขึ้นแก่อาสาสมัครของโครงการวิจัยในสถาบัน ผู้วิจัยจะต้องทำเอกสารแจ้งคณะกรรมการฯ ภายใน 7 วัน และหากเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ร้ายแรงนั้น เป็นเหตุให้อาสาสมัครถึงแก่ชีวิต ผู้วิจัยจะต้องทำเอกสารแจ้งคณะกรรมการฯ ภายใน 24 ชั่วโมง (โดยทางหนังสือบันทึกข้อความ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือ โทรสาร) หลังจากผู้วิจัยทราบเหตุการณ์ โดยใช้แบบรายงานเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ สำหรับอาสาสมัครในสถาบันให้ใช้แบบเอกสารที่ MF 19 แบบรายงานเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ที่เกิดแก่อาสาสมัครนอกสถาบันให้ใช้แบบเอกสารที่ MF 18 และ/หรือ CIOMS Form แบบเอกสารที่ MF 19-2

2.5 หากมีการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด (Non-Compliance/Protocol deviation) ผู้วิจัยจะต้องรายงานให้คณะกรรมการฯ รับทราบ ภายใน 7 วัน นับจากที่ตรวจพบ โดยใช้แบบรายงานการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด (แบบเอกสารที่ MF 21)

2.6 โครงการวิจัยที่ยุติโครงการวิจัยก่อนกำหนด ให้ผู้วิจัยส่งหนังสือแจ้งปิดโครงการวิจัยนั้น พร้อมเหตุผลในการยุติโครงการวิจัยก่อนกำหนด โดยใช้แบบรายงานเพื่อยุติโครงการวิจัยก่อนกำหนด (แบบเอกสารที่ MF 14-1) และการดูแลอาสาสมัครหลังจากยุติโครงการวิจัยแก่คณะกรรมการฯ

2.7 โครงการวิจัยที่เสร็จสิ้นแล้ว ให้ผู้วิจัยส่งรายงานสรุปผลการวิจัย โดยใช้แบบรายงานสรุปผลการวิจัย (แบบเอกสารที่ MF 15-1)

คณะกรรมการฯ อาจมีการสุ่มเข้าตรวจเยี่ยมโครงการวิจัย (Site Monitoring Visit) เพื่อดูความเรียบร้อยของการดำเนินงาน รับฟัง และให้คำปรึกษาข้อปัญหาที่อาจมีในระหว่างการทำงานโครงการวิจัย โดยสำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย จะมีหนังสือแจ้งให้ผู้วิจัยได้ทราบล่วงหน้า เป็นเวลา 2 สัปดาห์ ผลการตรวจเยี่ยมโครงการวิจัยจะแจ้งเพื่อทราบในที่ประชุมคณะกรรมการฯ และจะแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้วิจัยได้ทราบ และอาจมีข้อเสนอแนะนำไปปฏิบัติต่อไป

ผู้วิจัยสามารถ download เอกสารต่างๆ ได้ที่

<http://research.swu.ac.th/index.php?option=download&Itemid=6> งานมาตรฐานจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย หากมีข้อสงสัยสามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมในวิธีดำเนินการมาตรฐาน (SOPs) หรือสอบถามเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมฯ ได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 0-2649-5000 ต่อ 11019, 11014 หมายเลขโทรสาร 0-2259-1822

ภาควิชาฟิสิกส์
เครื่องมือในการวิจัย

ชุดที่.....

แบบสอบถาม

***แนวทางการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางพลาม
จังหวัดสุพรรณบุรี**

ถึงท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ คณะพัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวและความต้องการของชุมชนต่อการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม เพื่อนำผลที่ได้ไปเสนอแนะแนวทางการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในชุมชนตำบลบ้านแหลม
3. แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อรูปแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม
4. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดให้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ หน้าข้อความที่ต้องการ

1. เพศ

☐ 1. ชาย

☐ 2. หญิง

2. อายุ

☐ 1. 20 ปี หรือต่ำกว่า 20 ปี

☐ 2. 21 - 30 ปี

☐ 3. 31 - 40 ปี

☐ 4. 41 - 50 ปี

☐ 5. 51 - 60 ปี

☐ 6. 61 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- ☐ 1. ต่ำกว่ามัธยมศึกษา ☐ 2. มัธยมศึกษา
- ☐ 3. ปริญญาตรี ☐ 4. สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพหลักในปัจจุบัน

- ☐ 1. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ 2. พนักงานบริษัทเอกชน
- ☐ 3. ค้าขาย ☐ 4. ธุรกิจส่วนตัว
- ☐ 5. รับจ้างทั่วไป ☐ 6. นักเรียน/นักศึกษา
- ☐ 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. รายได้ต่อเดือน

- ☐ 1. ต่ำกว่า 5,000 บาท ☐ 2. ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท
- ☐ 3. 10,001 - 15,000 บาท ☐ 4. 15,001 - 20,000 บาท
- ☐ 5. 20,001 - 25,000 บาท ☐ 6. มากกว่า 25,000 บาท

6. ยานพาหนะที่มาท่องเที่ยว

- ☐ 1. รถส่วนตัว ☐ 2. รถโดยสารประจำทาง
- ☐ 3. รถบัสของกลุ่มทัวร์/บริษัท ☐ 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในชุมชนตำบลบ้านแหลม

คำชี้แจง โปรดให้รายละเอียดที่เกี่ยวกับตัวท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ต้องการ

1. วัตถุประสงค์ของการเดินทาง

- ☐ 1. ท่องเที่ยว/พักผ่อน ☐ 2. เยี่ยมเพื่อน/เยี่ยมญาติ
- ☐ 3. ทัศนศึกษา/ดูงาน ☐ 4. ติดต่อธุรกิจ/เยี่ยมลูกค้า
- ☐ 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

2. การเดินทางของท่านในครั้งนี้

- ☐ 1. เดินทางคนเดียว ☐ 2. มากับญาติหรือคนในครอบครัว
- ☐ 3. มากับเพื่อน ☐ 4. หน่วยงาน/บริษัท/องค์กรจัดให้
- ☐ 5. มากับโรงเรียน/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย
- ☐ 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

3. จำนวนผู้ร่วมเดินทาง

- ☐ 1. คนเดียว ☐ 2. 2 - 3 คน ☐ 3. ตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป

4. ค่าใช้จ่ายของท่านในการเดินทางในครั้งนี้

- ☐ 1. ต่ำกว่า 500 บาท ☐ 2. 501 - 1,000 บาท
☐ 3. 1,001 - 2,000 บาท ☐ 4. 2,001 - 3,000 บาท
☐ 5. มากกว่า 3,000 บาท

5. ประสบการณ์การมาเยือนชุมชนตำบลบ้านแหลม

- ☐ 1. ครั้งแรก ☐ 2. ครั้งที่ 2 ขึ้นไป

6. ลักษณะการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวของท่านพิจารณาจากสิ่งใดเป็นอันดับแรก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. เลือกท่องเที่ยวในสถานที่ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่นิยมของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ
☐ 2. การเดินทางสะดวกสบาย สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก
☐ 3. เลือกท่องเที่ยวในสถานที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่ไม่เคยท่องเที่ยวมาก่อน
☐ 4. เลือกสถานที่ท่องเที่ยวโดยดูจากความหลากหลายของรูปแบบการท่องเที่ยวและ

กิจกรรม

- ☐ 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

7. ช่องทางการรับทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนตำบลบ้านแหลม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. คำบอกเล่าของญาติ/เพื่อน
☐ 2. อินเทอร์เน็ต/โซเชียลมีเดีย
☐ 3. สิ่งพิมพ์ (หนังสือพิมพ์/นิตยสารทั่วไป/เอกสารแนะนำการท่องเที่ยว)
☐ 4. ป้ายประชาสัมพันธ์
☐ 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

8. สิ่งใดที่ทำให้ท่านต้องการเดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม

- ☐ 1. สภาพทรัพยากรทางธรรมชาติ
☐ 2. วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของชุมชน
☐ 3. ลักษณะอาชีพ การทำมาหากินของคนในชุมชน
☐ 4. ประวัติความเป็นมาในการก่อตั้งชุมชน
☐ 5. ความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชน

9. กิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทใดที่ท่านสนใจเข้าร่วมมากที่สุด โปรดระบุตัวเลข 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ตามลำดับที่ท่านสนใจ

-เรียนรู้การทำขนมไทยโบราณ
-เรียนรู้การทำอาหารคาวพื้นถิ่น
-เรียนรู้การทำธูปหอมสมุนไพรหลากสีประจำวันเกิด
-เรียนรู้การทำไร่นาสวนผสม และกิจกรรมเก็บไข่เป็ด
-เรียนรู้การเก็บผักตบชวา และจักสานปลาตะเพียนจากผักตบชวา
-ลองเรือเรียนรู้วิถีชุมชนริมแม่น้ำ
-ชมพิพิธภัณฑ์ของใช้สมัยโบราณ
-เรียนรู้การทำนา และเยี่ยมชมควายไทย

10. สิ่งใดที่ท่านคิดว่าชุมชนควรมีเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อรูปแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน โปรดระบุตัวเลข 1, 2, 3, 4, 5, 6 ตามลำดับที่ท่านเห็นสมควร

-ศูนย์บริการข้อมูล ผ่านนิทรรศการ/การเล่าเรื่องของชุมชน
-แผนที่ท่องเที่ยวชุมชน ที่สามารถสร้างความสนใจพื้นที่ชุมชนได้เป็นอย่างดี
-ป้ายสื่อความหมายและ QR Code
-การจัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับชุมชน
-หนังสือคู่มือท่องเที่ยว หรือแผ่นพับแนะนำการท่องเที่ยวในชุมชน
-นักสื่อความหมายประจำแหล่งท่องเที่ยวชุมชน

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อรูปแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

เกณฑ์ในการบ่งชี้ศักยภาพ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการเข้าถึงได้และสร้างความเข้าใจในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน					
3.1 ข้อมูลในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวชุมชนมีความถูกต้อง					
3.2 ข้อมูลมีความชัดเจน เข้าใจง่าย					

3.3 ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการสื่อความหมาย					
ด้านการเป็นแหล่งท่องเที่ยวในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน					
3.4 แหล่งข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ					
3.5 ประเพณีและวัฒนธรรมชุมชนมีความน่าสนใจ					
ด้านเนื้อหาและขอบเขตในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน					
3.6 การเล่าเรื่อง ตำนาน หรือข้อมูลชุมชนมีความน่าสนใจ					
3.7 ฐานและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในชุมชน มีการวางแผนอย่างดี					
3.8 รูปภาพประกอบการบรรยาย					
3.9 ภาษาและขนาดตัวอักษรที่ใช้สื่อสารเข้าใจง่าย					
ด้านความจริงแท้ดั้งเดิมในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน					
3.10 การนำเสนอข้อมูลมีการเล่าเรื่องให้เห็นถึงการอนุรักษ์ความเป็นของแท้ของแหล่งท่องเที่ยว					
3.11 การสื่อถึงคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม					
ด้านความยั่งยืนในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน					
3.12 การสื่อสารและสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร					
3.13 การปลูกฝังการใช้มรดกวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์					
ด้านการมีส่วนร่วมในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน					
3.14 คนในชุมชนช่วยกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว					
3.15 คนในชุมชนร่วมกันสนับสนุนความเป็นหนึ่งเดียวของชุมชน					
ด้านการวิจัย ประเมิน และฝึกอบรมในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน					
3.16 ความเข้าใจในโปรแกรมการสื่อความหมายมีความเหมาะสม					
3.17 การจัดทำเทคโนโลยีมีความเหมาะสมต่อนักท่องเที่ยวที่มาเยือนชุมชน					

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์

***แนวทางการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางพลาม
จังหวัดสุพรรณบุรี**

ถึงท่านผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวและความต้องการของชุมชนต่อการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม เพื่อนำผลที่ได้ไปเสนอแนะแนวทางการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน

1. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน
3. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน
4. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1.1 ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์
- 1.2 อายุ
- 1.3 องค์การ/หน่วยงาน
- 1.4 ตำแหน่งงาน

ส่วนที่ 2 องค์ประกอบการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน

2.1 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม

- ชุมชนมีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และมีวิถีการผลิตที่พึ่งพาและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนหรือไม่ อย่างไร
- ชุมชนมีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นอย่างไร

2.2 ด้านองค์กรชุมชน

- ชุมชนมีระบบสังคมที่เข้าใจกันมากน้อยแค่ไหน
- ชุมชนมีปราชญ์ หรือผู้มีความรู้ และทักษะในเรื่องต่าง ๆ หลากหลายเพียงพอหรือไม่
- ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชนดีมาากน้อยแค่ไหน

2.3 ด้านการจัดการ

- มีกฎ-กติกาในการจัดการสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว
- มีองค์กรหรือกลไกในการทำงานเพื่อจัดการการท่องเที่ยว และสามารถเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับการพัฒนาชุมชนโดยรวมได้
- มีการกระจายผลประโยชน์ที่เป็นธรรม
- มีกองทุนที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนด้านการเรียนรู้
- ลักษณะของกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างการรับรู้ และความเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่าง
- มีระบบจัดการให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชาวบ้านกับผู้มาเยือน
- สร้างจิตสำนึกเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมทั้งในส่วนของชาวบ้านและผู้มาเยือน

2.4 ด้านการเรียนรู้

- ลักษณะของกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างการรับรู้ และความเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่าง
- มีระบบจัดการให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชาวบ้านกับผู้มาเยือน
- สร้างจิตสำนึกเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ทั้งในส่วนของชาวบ้านและผู้มาเยือน

ส่วนที่ 3 การสื่อความหมายทางการท่องเที่ยว

3.1 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในต่อการสื่อความหมายในชุมชนบ้านแหลม

.....

.....

.....

.....

3.2 ท่านคิดว่าชุมชนตำบลบ้านแหลมมีสื่อในการสื่อความหมายที่เหมาะสมและรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวแล้วหรือยัง

.....

.....

.....

.....

3.3 ท่านคิดว่าชุมชนตำบลบ้านแหลมมีสร้างความเข้าใจให้นักท่องเที่ยวต่อชุมชนได้ดีหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

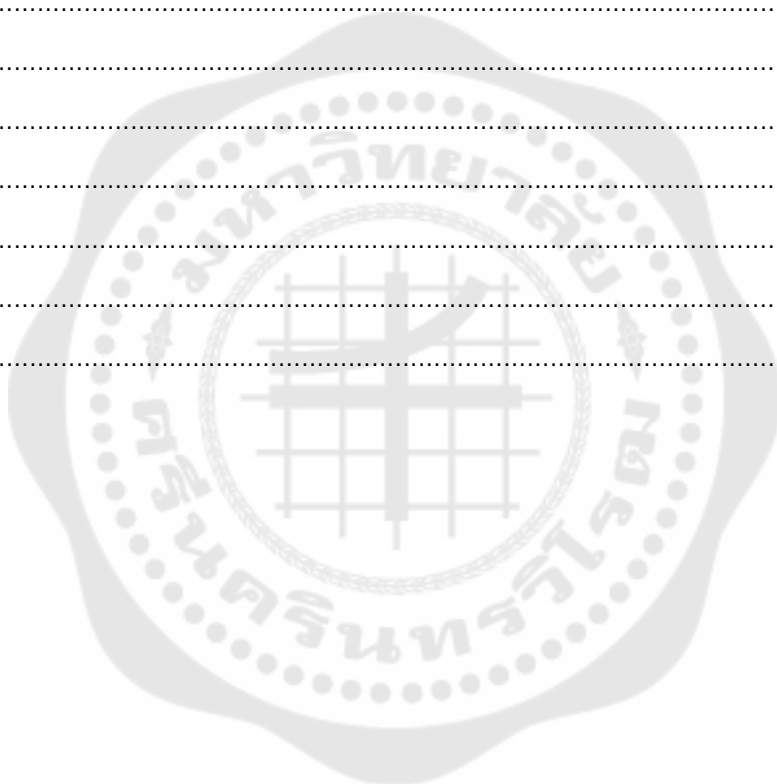
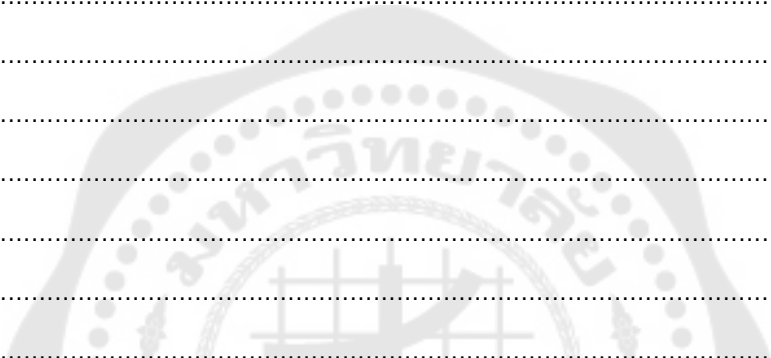
.....

3.4 ท่านคิดว่าการสื่อความหมายของกิจกรรมแต่ละฐานมีความเหมาะสมต่อนักท่องเที่ยวมากน้อยแค่ไหน (เฉพาะที่ท่านเคยเยี่ยมชม)

- ☐ เรียนรู้การทำขนมไทยโบราณ
- ☐ เรียนรู้การทำอาหารคาวพื้นถิ่น
- ☐ เรียนรู้การทำรูปหอมสมุนไพรหลากสีประจำวันเกิด
- ☐ เรียนรู้การทำไฉ่นาสวนผสม และกิจกรรมเก็บไข่เป็ด
- ☐ เรียนรู้การเก็บผักตบชวา และจักสานปลาตะเพียนจากผักตบชวา
- ☐ ล่องเรือเรียนรู้วิถีชุมชนริมแม่น้ำ

- ชมพิพิธภัณฑ์ของใช้สมัยโบราณ
- เรียนรู้การทำนา และเยี่ยมชมควายไทย

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	อรัญญา คูเบย์
วัน เดือน ปี เกิด	15 กุมภาพันธ์ 2540
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2562 ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการท่องเที่ยว จาก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

